

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

dla Gminy Skawina na lata 2022 - 2026
z perspektywą do roku 2028
ZA LATA 2023 - 2024

Skawina

Miasto i Gmina

[f/lubieskawine](https://www.facebook.com/lubieskawine)

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

Spis treści

1.	Wstęp.....	5
1.1.	Podstawa prawna.....	5
1.2.	Okres sprawozdawczy	5
1.3.	Źródła danych	5
1.4.	Zakres opracowania.....	6
2.	Charakterystyka Gminy Skawina.....	6
2.1.	Położenie	6
2.2.	Komunikacja	9
2.2.1.	Sieć drogowa	9
2.2.2.	Sieć kolejowa	10
2.3.	Demografia	11
2.4.	Energetyka, sieć gazowa, sieć ciepłownicza	13
2.4.1.	Sieć energetyczna.....	13
2.4.2.	Sieć gazowa.....	14
2.4.3.	Sieć ciepłownicza.....	15
2.5.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	16
2.6.	Klimat.....	17
2.7.	Wody powierzchniowe i podziemne	19
2.7.1.	Wody powierzchniowe	19
2.7.2.	Wody podziemne	22
2.8.	Zasoby przyrodnicze	26
2.8.1.	Formy ochrony przyrody	26
2.8.2.	Lasy	27
2.9.	Budowa i zasoby geologiczne	28
2.10.	Gleby	32
2.10.1.	Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie gminy Skawina	32
3.	Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina za lata 2023-2024	35
3.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	35
3.2.	Zagrożenia hałasem.....	53
3.3.	Pola elektromagnetyczne.....	60
3.4.	Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa	62
3.5.	Zasoby geologiczne	71
3.6.	Gleby	76
3.7.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	79
3.8.	Zasoby przyrodnicze	83
3.9.	Zagrożenia poważnymi awariami	89
4.	Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska	93
5.	Ocena systemu monitoringu	95
6.	Podsumowanie lat 2023-2024	103
	Spis tabel.....	109
	Spis rysunków.....	110

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
BDO	Baza Danych o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolita Część Wód Podziemnych
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KPPSP	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OUG	Okręgowy Urząd Górniczy
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PCZK	Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
POLIŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSG	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
PZZK	Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RFIL	Rządowy Funduszu Inwestycji Lokalnych
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZZR	Zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZR	Zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2025 poz. 647 z późn. zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Raport został opracowany na podstawie Programu Ochrony Środowiska przyjętego Uchwałą Nr XL/565/22 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”.

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na terenie gminy Skawina. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programie, określonych dla gminy Skawina. Raport obejmuje okres od **1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2024 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie,
- Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie,
- Starostwa Powiatowego w Krakowie,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie,
- Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie,
- Zarządu Dróg Powiatu Krakowskiego,
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie,
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Skawinie,
- Nadleśnictwa Myślenice,
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Krakowie,
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowy Instytut Badawczy,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie,

- Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Krakowie,
- TAURON Dystrybucja S.A.
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie,
- Miejskiego Zakładu Usługowego Sp. z o.o. w Skawinie,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej S.A.,
- Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko – Własnościowej w Skawinie,
- Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Skawinie,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie,
- Szkoły Podstawowej nr 4 w Skawinie,
- Szkoły Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Jaśkowicach,
- Szkoły Podstawowej w Zelczynie,
- Szkoły Podstawowej w Radziszowie.

1.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- charakterystyka gminy Skawina,
- zakres realizacji Programu,
- ocena realizacji Programu,
- ocena systemu monitoringu,
- podsumowanie.

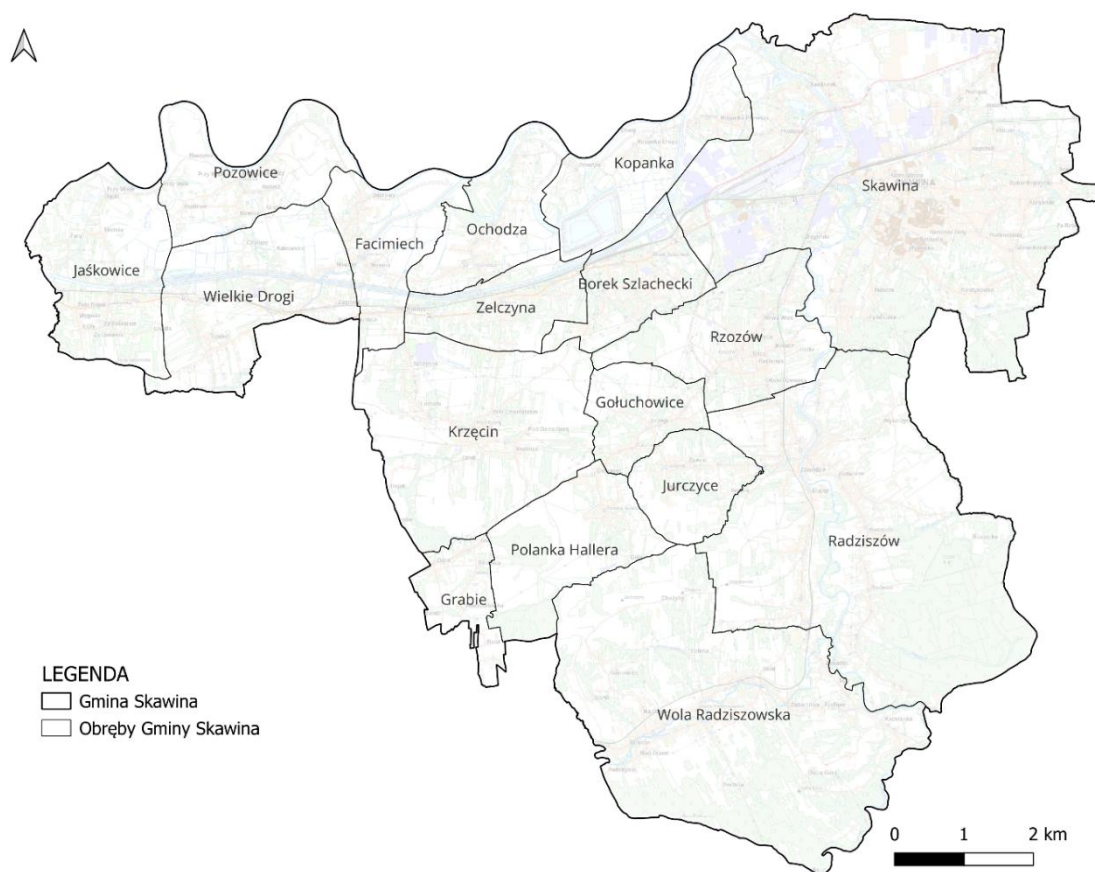
2. Charakterystyka Gminy Skawina

2.1. Położenie

Gmina Skawina położona jest 15 km na południowy zachód od centrum Krakowa, nad rzeką Skawinką, która stanowi prawy dopływ Wisły. Powierzchnia całej gminy wynosi 100,15 km², z czego 20,48 km² stanowi miasto. Gmina Skawina leży w województwie małopolskim, w powiecie krakowskim.

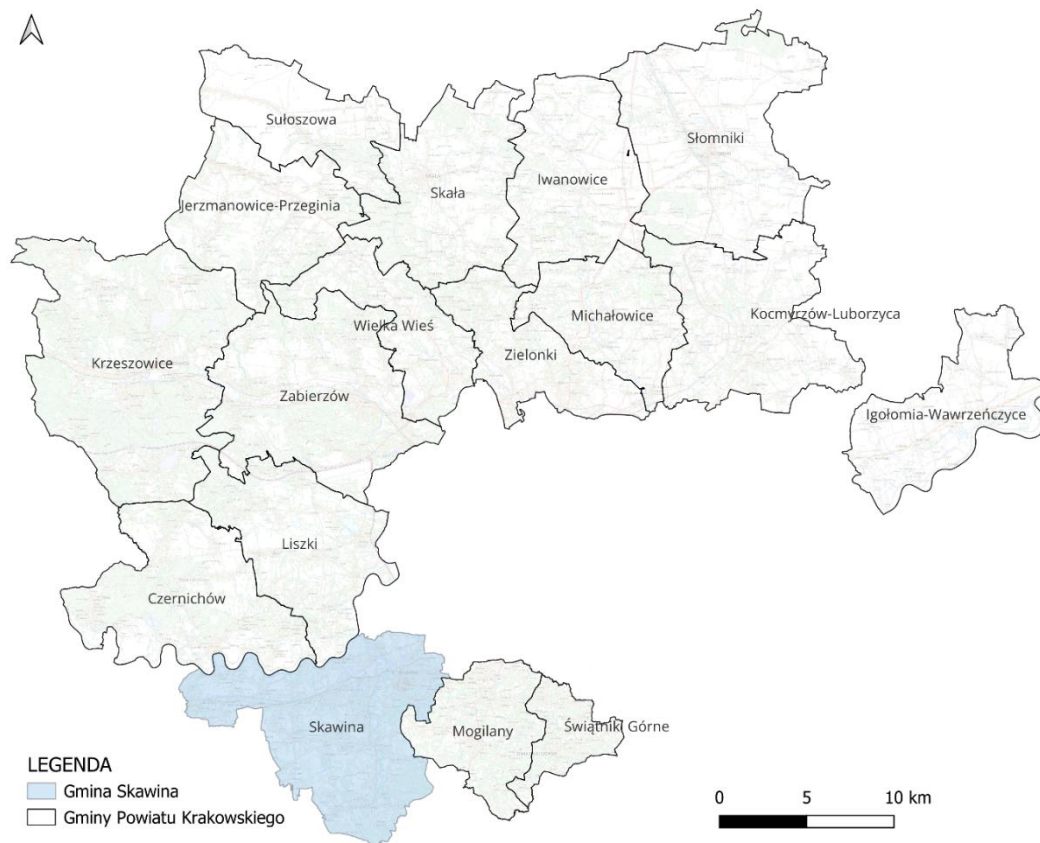
Od północnej strony graniczy z gminami Czernichów i Liszki, od strony północnowschodniej z miastem Kraków, natomiast od wschodu z gminą Mogilany, od strony południowowschodniej z gminą Myślenice, od strony południowej z gminami Sułkowice i Lanckorona, od południowozachodniej z gminą Kalwaria Zebrzydowska, a od strony zachodniej z gminą Brzeźnica.

W skład gminy wchodzi miasto Skawina oraz 16 sołectw: Borek Szlachecki, Facimiech, Gołuchowice, Grabie, Jaśkowice, Jurczyce, Kopanka, Krzęcin, Ochodza, Polanka Hallera, Pozowice, Radziszów, Rzozów, Wielkie Drogi, Wola Radziszowska, Zelczyna.

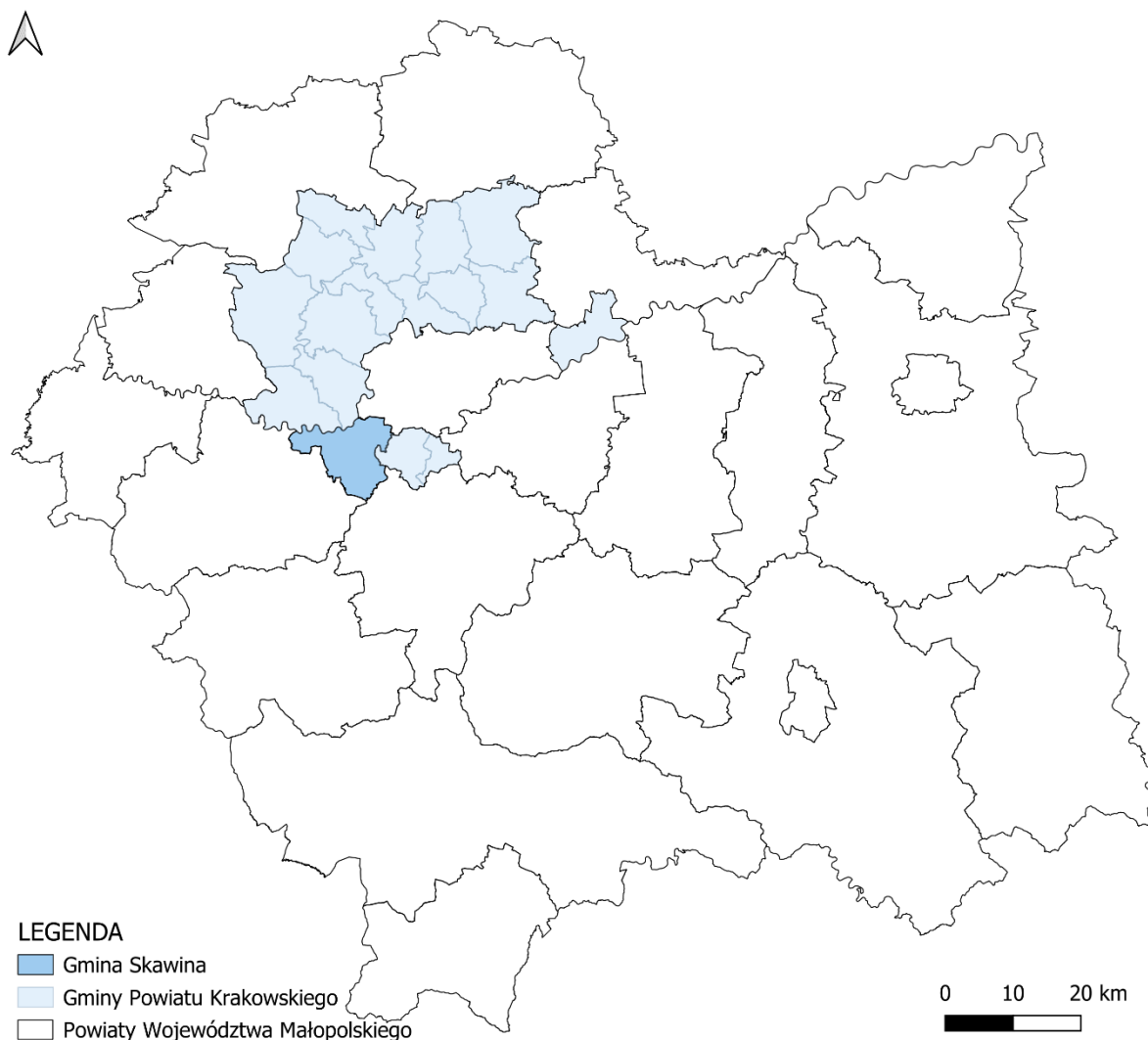
Rysunek 1. Gmina Skawina w podziale na obręby ewidencyjne

źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Położenie gminy Skawina na tle powiatu krakowskiego

źródło: opracowanie własne

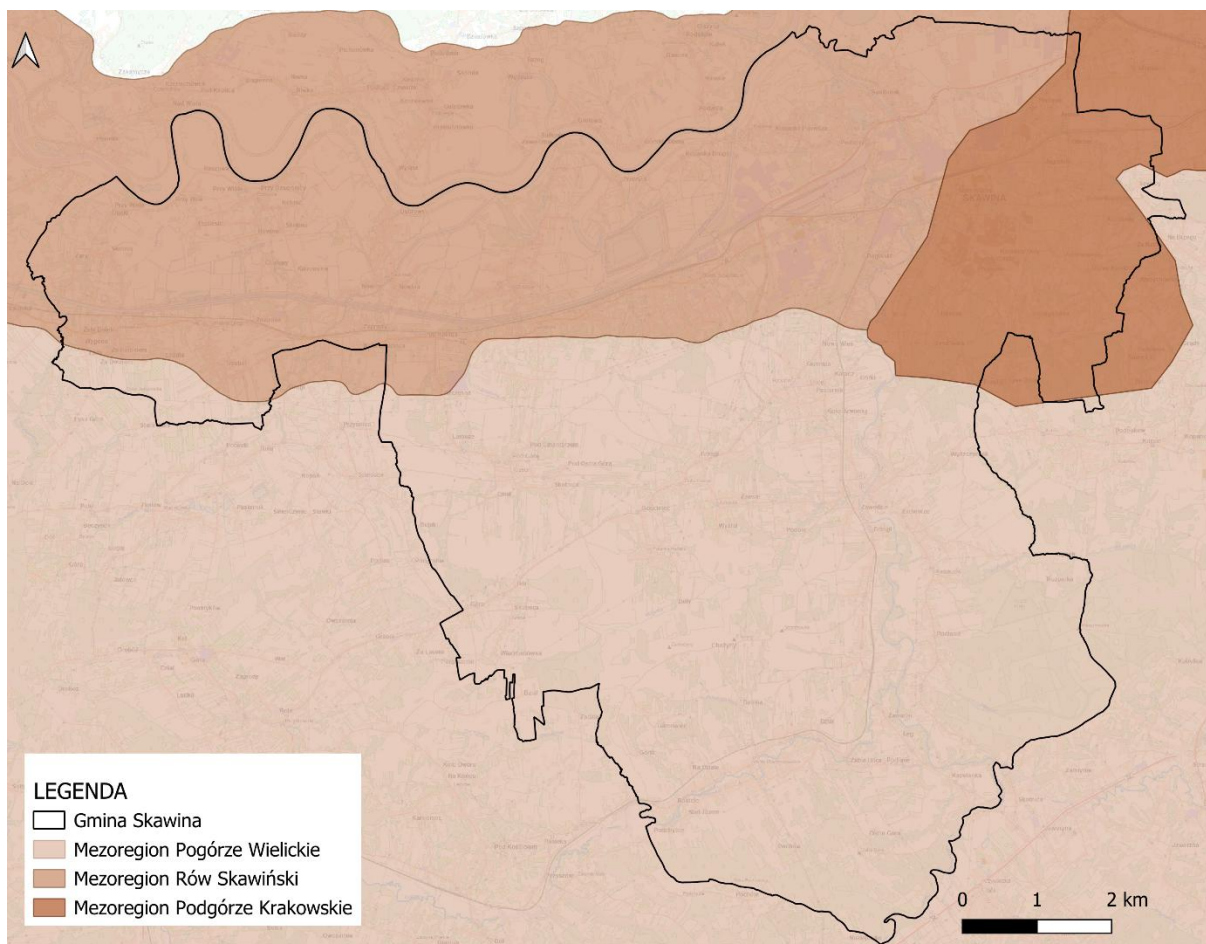

Rysunek 3. Położenie gminy Skawina na tle powiatu krakowskiego oraz województwa małopolskiego

źródło: opracowanie własne

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji wg prof. Solona (2018 r.) gmina Skawina umiejscowione jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Karpaty, Podkarpacie i Nizina Panońska;
 - prowincja –Karpaty Zachodnie z Podkarpacie Zachodnim i Północnym;
 - podprowincja – Podkarpacie Północne;
 - makroregion – Kotlina Sandomierska;
 - mezoregion – Podgórze Krakowskie;
 - makroregion – Brama Krakowska;
 - mezoregion - Rów Skawiński;
 - podprowincja – Zewnętrzne Karpaty Zachodnie;
 - makroregion - Pogórze Zachodniobeskidzkie;
 - mezoregion - Pogórze Wielickie.

Rysunek 4. Położenie gminy Skawina na tle mezoregionów

źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych, opracowanie własne

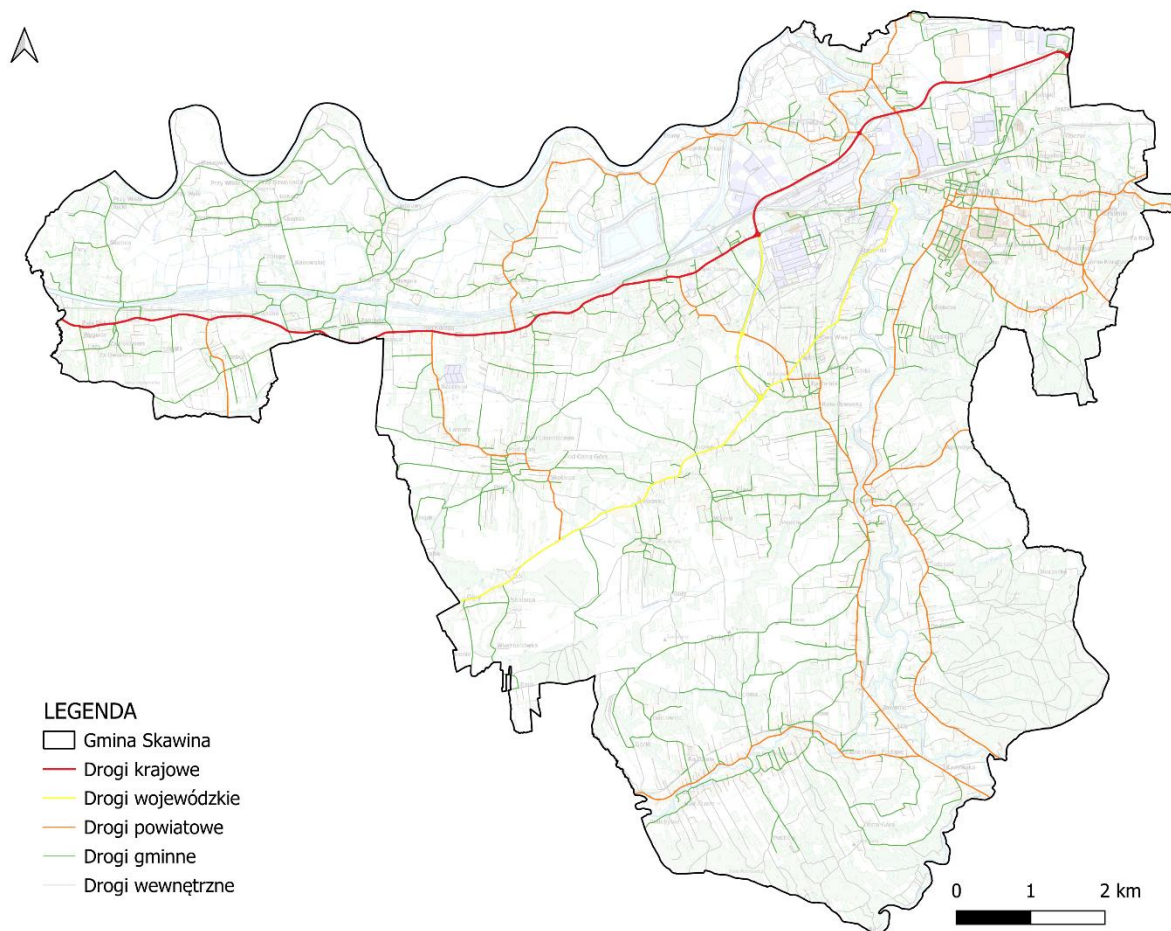
2.2. Komunikacja

2.2.1. Sieć drogowa

Sieć komunikacyjna gminy współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Składa się ona z:

- drogi krajowej nr 44 o długości 9,955 km,
- drogi krajowej nr 44b o długości 5,297 km,
- drogi wojewódzkiej nr 953 o długości 7,5 km,
- dróg powiatowych o łącznej długości 54,316 km, w tym na obszarze wiejskim 35,054 km, a na obszarze miejskim 19,262 km,
- dróg gminnych o łącznej długości ok. 123 km, obejmując około 350–360 odcinków dróg. Najdłuższymi drogami są:
 - ulica łącząca Piłsudskiego, Mickiewicza, Rynek, Pokoju i Krakowską – jej długość wynosi ponad 5,4 km, co czyni ją głównym ciągiem komunikacyjnym w obrębie opracowania;
 - drogi o numerach 601214K i 601033K, czyli odpowiednio fragmenty w okolicach Dworcowej oraz Lipowej, mają długości powyżej 2,2–2,8 km, stanowiąc ważne połączenia lokalne;
 - także ulica Łanowa liczy ponad 2,2 km, będąc jedną z kluczowych dróg w sieci gminnej.

Większość dróg posiada nawierzchnię asfaltową czasami w kombinacji z innymi rodzajami nawierzchni, takimi jak kostka brukowa, żwir czy beton.

Rysunek 5. Układ głównych dróg na terenie gminy Skawina

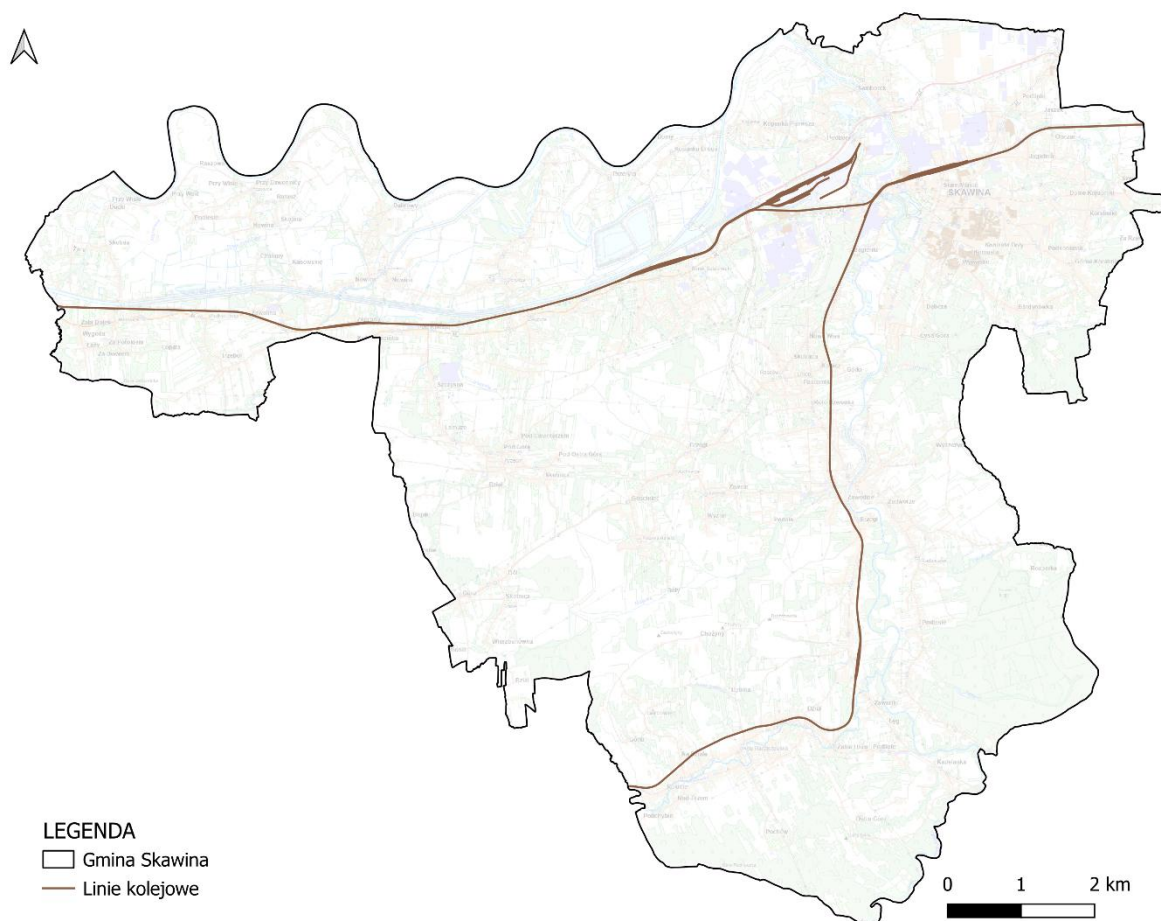
źródło: opracowanie własne na podstawie danych OpenStreetMap

2.2.2. Sieć kolejowa

Przez teren Gminy Skawina przebiegają linie kolejowe następujących relacji:

- Nr 94 Kraków – Skawina – Oświęcim,
- Nr 97 Kraków – Skawina – Żywiec (kierunek Zakopane).

Przebieg linii kolejowych przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 6. Linie kolejowe na terenie gminy Skawina
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku liczba ludności w gminie Skawina wynosiła 43 999 osób, z czego 21 203 stanowili mężczyźni, natomiast 22 796 kobiety. Powierzchnia gminy Skawina wynosi 100,15 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 440,7 os./km². Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane demograficzne

Wskaźnik	Jednostka	Wartość
Liczba ludności (ogółem)	osoba	43 999
Liczba mężczyzn	osoba	21 203
Liczba kobiet	osoba	22 796
Ludność na 1 km ²	osoba	440,7
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	-0,1
Przyrost naturalny	osoba	-83
Współczynnik feminizacji	osoba	108
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem		

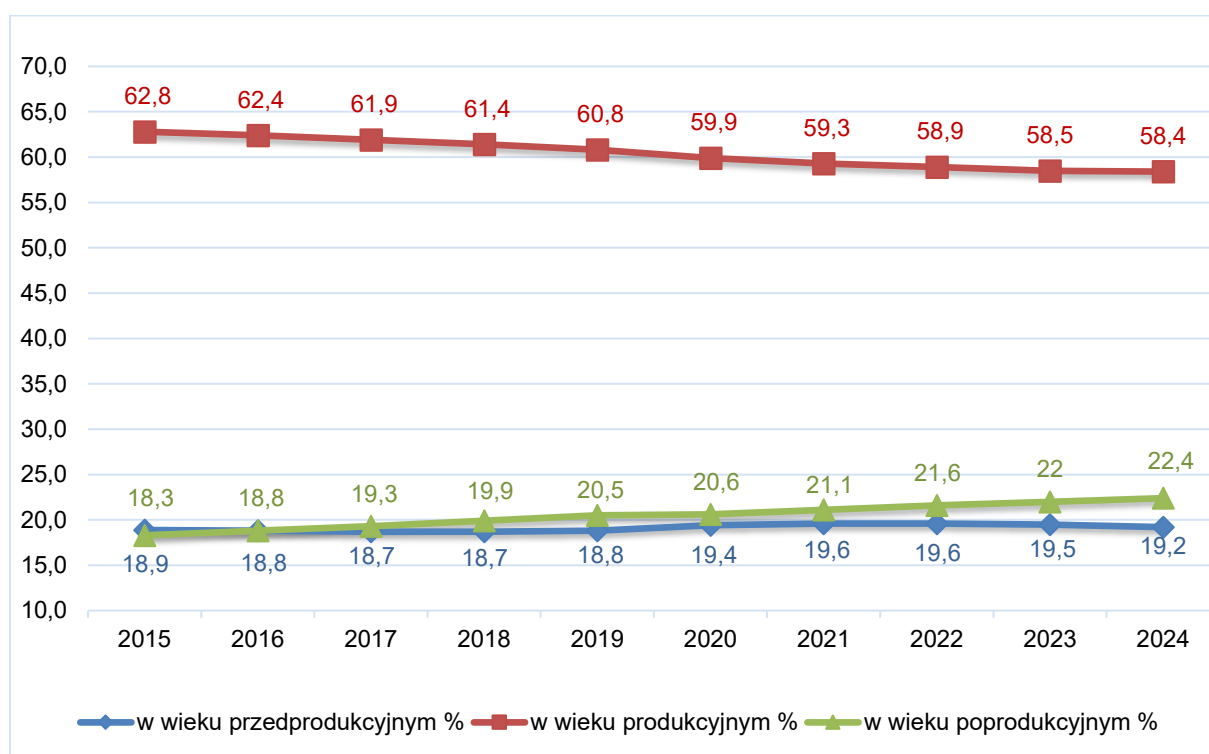
Wskaźnik	Jednostka	Wartość
W wieku przedprodukcyjnym	%	19,2
W wieku produkcyjnym	%	58,4
W wieku poprodukcyjnym	%	22,4

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r.

Tabela 2. Liczba ludności Gminy Skawina w latach 2015-2024

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2015	22 291	20 893	43 184
2016	22 384	20 962	43 346
2017	22 382	20 987	43 369
2018	22 475	21 021	43 496
2019	22 542	21 044	43 586
2020	22 748	21 200	43 948
2021	22 814	21 181	43 995
2022	22 814	21 211	44 025
2023	22 781	21 221	44 002
2024	22 796	21 203	43 999

źródło: GUS, stan na 31.12.2024 r.

Rysunek 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie maleje, co ma związek z ujemnym przyrostem naturalnym. Zaobserwować można również wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, przejawiającego się w zmniejszającej się dynamicznie populacji osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym. Ilość osób w wieku produkcyjnym również maleje na przestrzeni lat. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym.

Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie gminy Skawina zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Skawina

Wskaźnik	Parametr	Jednostka	2020	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani wg płci	Ogółem	osoba	1 128	976	779	774	713
	Mężczyźni	osoba	526	462	384	365	337
	Kobiety	osoba	602	514	395	409	376
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Ogółem	%	4,3	3,7	3,0	3,0	2,8
	Mężczyźni	%	3,8	3,4	2,8	2,7	2,5
	Kobiety	%	4,8	4,2	3,2	3,3	3,1

źródło: GUS

2.4. Energetyka, sieć gazowa, sieć ciepłownicza

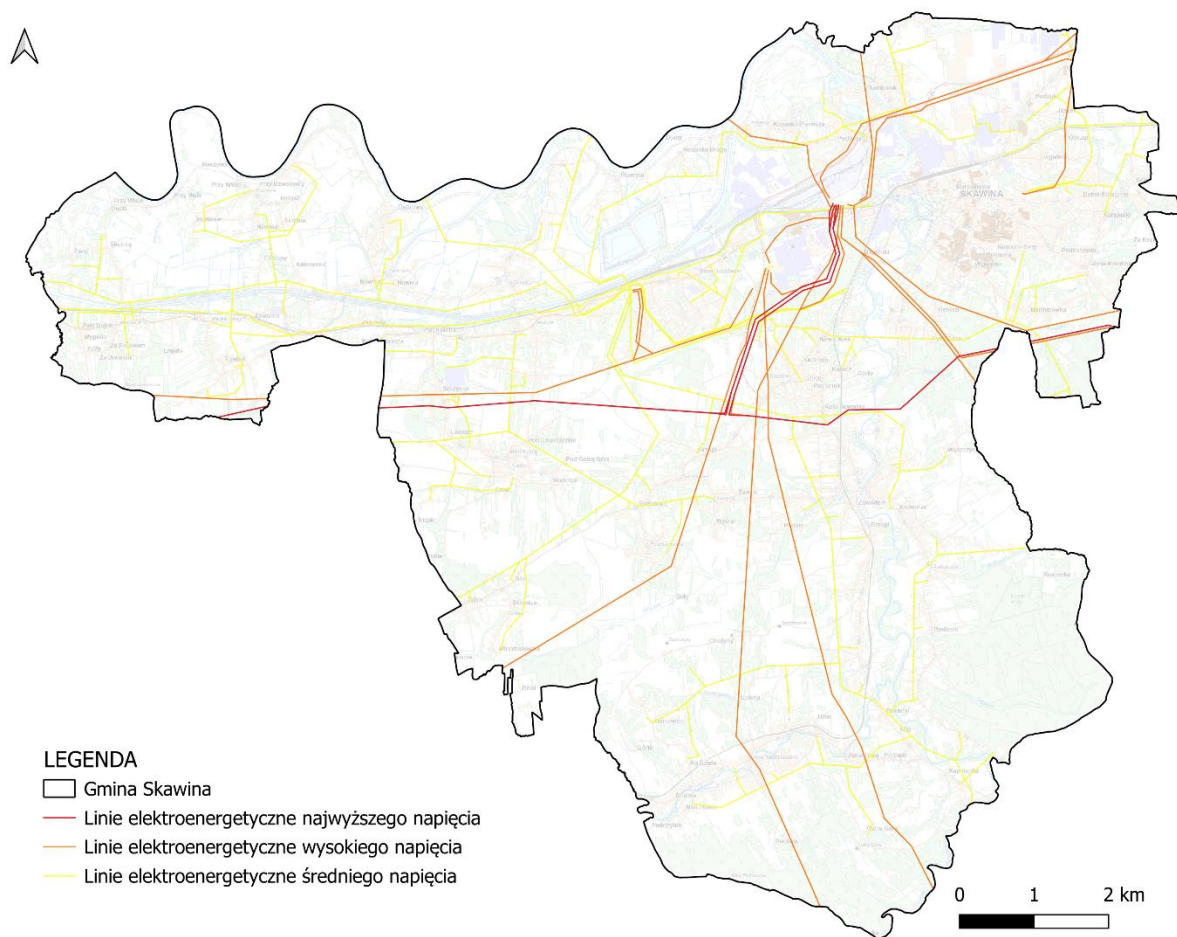
2.4.1. Sieć energetyczna

Na terenie gminy Skawina operatorem systemu elektroenergetycznego jest TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie. Podstawowe dane zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 4. Energia elektryczna na terenie gminy Skawina

Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	2024
odbiorcy energii elektrycznej	szt.	10 476	10 347	10 539
zużycie energii elektrycznej	MWh	18 458,34	18 132,05	18 345,87
zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh	765,78	754,62	767,00
zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę	kWh	1 761,96	1 752,40	1 740,76

źródło: GUS

Rysunek 8. Linie elektroenergetyczne przebiegające przez gminę Skawina

źródło: opracowanie własne

2.4.2. Sieć gazowa

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie gminy Skawina zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie. Podstawowe dane zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 5. System gazowniczy na terenie gminy Skawina

Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	2024
Długość czynnej sieci ogółem	m	507 374	508 636	515 215
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	8 270	8 270	8 270
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	499 104	500 366	506 945
Czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	8 540	8 731	8 830
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	m	7 483	7 648	7 739
Odbiorcy gazu	szt.	12 944	13 053	13 159
Ludność korzystająca z sieci gazowej	%	78,3	78,0	75,1
Zużycie gazu	tys. m ³	36 953,71	36 181,26	35 675,73

źródło: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Krakowie

2.4.3. Sieć ciepłownicza

Na terenie miasta Skawina funkcjonuje system ciepłowniczy eksploatowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie. Ciepło dostarczane jest na potrzeby ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji oraz potrzeb technologicznych. Ciepło do odbiorców Skawiny dostarczane jest ze zlokalizowanej na terenie miasta elektrowni, której właścicielem jest obecnie ResInvest Energy Skawina S.A. (w raportowanych latach CEZ Skawina S.A.) z wykorzystaniem trzech kierunków dostawy:

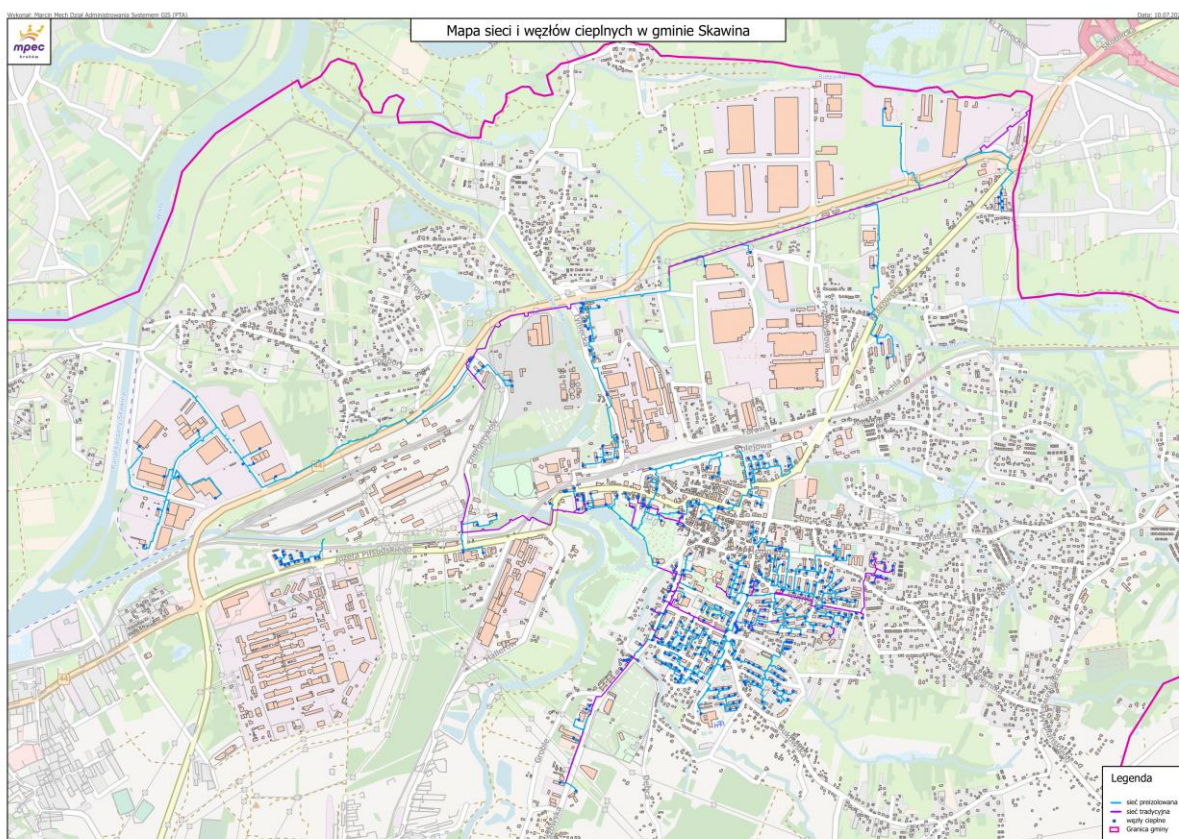
- sieci ciepłowniczej wysokiego parametru 2xDn1000, która dostarcza ciepło do budynków zlokalizowanych na północ od linii kolejowej. Siecią tą dostarczane jest ciepło także dla mieszkańców Krakowa,
- sieci ciepłowniczej wysokiego parametru 2xDn600, która dostarcza ciepło do budynków zlokalizowanych na południe od linii kolejowej,
- sieci ciepłowniczej niskiego parametru 2xDn125, która dostarcza ciepło do budynków zlokalizowanych przy ul. Piłsudskiego (os. Awaryjne).

Temperatura wody grzewczej w sieci ciepłowniczej zmienia się zgodnie z tabelą regulacyjną w zależności od zewnętrznych warunków atmosferycznych. Maksymalna temperatura wody dla warunków obliczeniowych (tj. dla temperatury zewnętrznej -20°C) wynosi 135°C dla sieci wysokiego parametru oraz 105°C dla sieci zasilającej osiedle Awaryjne. Minimalna temperatura nośnika ciepła, z uwagi na konieczność zapewnienia właściwych parametrów ciepłej wody użytkowej, wynosi 70°C . W celu zapewnienia indywidualnych potrzeb odbiorcy, w budynkach znajdują się wyposażone w automatykę węzły wymiennikowe. Aktualnie system ciepłowniczy MPEC Kraków S.A. posiada status systemu efektywnego energetycznie.

Tabela 6. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci ciepłowniczej na terenie gminy Skawina

Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	2024
Długość sieci ciepłowniczej	km	39,92	40,32	40,37
Połączenia sieci ciepłowniczej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	315	315	316
Długość sieci ciepłej przesyłowej	km	28,08	28,38	28,40

źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie

Rysunek 9. Mapa sieci ciepłowniczych na terenie gminy Skawina

źródło: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A. w Krakowie

2.5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2024 r. całkowita długość sieci wodociągowej na terenie gminy Skawina wynosiła 293 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 9 402 sztuk. Dostęp do sieci wodociągowej ma ok. 96,68 % mieszkańców zameldowanych. Natomiast łączna długość sieci kanalizacji na terenie gminy Skawina wynosiła 321,6 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było 7 485 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem ma ok. 88 % mieszkańców zameldowanych gminy Skawina.

W poniższej tabeli dokonano charakterystyki sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Skawina.

Tabela 7. Parametry sieci wod-kan na terenie gminy Skawina

Lp.	Wskaźnik	Jedn.	2023	2024
1.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	Rozdzielcza: 278,8 km; Magistralna: 11,4 km	Rozdzielcza: 281,6 km; Magistralna: 11,4 km
2.	Połączenia rozdzielczej sieci wodociągowej prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (przyłącza do sieci wodociągowej)	szt.	9 193	9 402
3.	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej wg. osób zameldowanych	os.	40 566*	40 549*

Lp.	Wskaźnik	Jedn.	2023	2024
4.	Korzystający z sieci wodociągowej w % ogółu ludności wg. osób zameldowanych	%	96,43	96,68
5.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	1 496	1 535
6.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³ /rok	36,43	37,87
7.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	312,8 km (grawitacja + ciśnieniowa) + 10,3 km ogólnospławna	314,8 km (grawitacja + ciśnieniowa) + 6,8 km ogólnospławna
8.	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (przyłącza do sieci kanalizacyjnej)	szt.	7047	7485
9.	Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (do OS) (bez ścieków opadowych, dowożonych oraz wód infiltracyjnych)	dam ³	1721	1799
10.	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (oczyszczalni)	os.	36 462	36 498
11.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	87,6	88
12.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu:			
	BZT5	kg/rok	10 115	8 208
	ChZT	kg/rok	106 342	135 987
	Zawiesina ogólna	kg/rok	15 856	7 388
	Azot ogólny	kg/rok	30 344	25 446
	Fosfor ogólny	kg/rok	1 832	1 259
13.	Osady z komunalnych oczyszczalni ścieków	t s. m.	696	873
14.	Zużycie wody na potrzeby przemysłu	dam ³	555	580
15.	Ścieki przemysłowe odprowadzone do sieci kanalizacyjnej	dam ³	453	466

źródło: Zakład Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Skawinie

2.6. Klimat

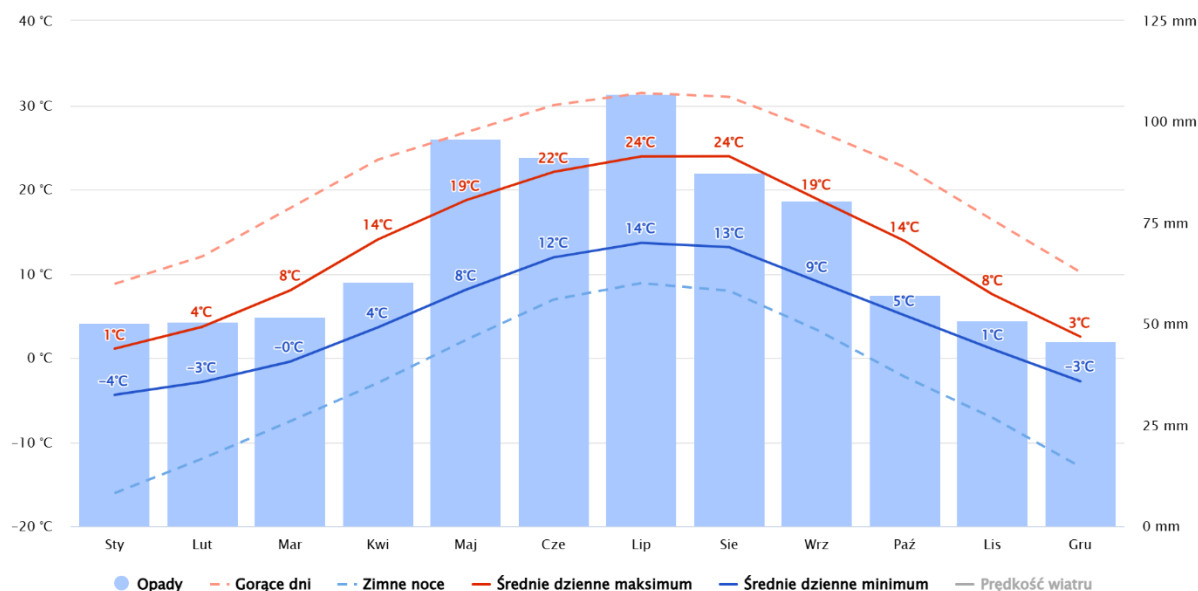
Gmina Skawina położona jest na pograniczu dwóch regionów klimatycznych: Podkarpackiego (Brama Krakowska) i Karpackiego (Pogórze Wielickie), w strefie klimatu umiarkowanie ciepłego. Najwyższe temperatury przypadają tu w lipcu (odpowiednio +18,3°C i +17,2°C), a najniższe w styczniu (-2,8°C i -3,5°C). Średnia temperatura roczna kształtuje się na poziomie 7,5 – 8,0°C. Średnie roczne sumy opadów atmosferycznych wahają się od 675 do 775 mm. Klimat w rejonie gminy jest łagodny. Do dużej wilgotności powietrza przyczynia się silne parowanie z powierzchni płynących tu rzek głównych: Wisły, Skawinki, Cedronu, Głogoczówki, Mogiłki, Rzepnika, Włosanki, oraz ze starorzeczy i wód zastoiskowych. Klimat charakteryzuje się długim okresem wegetacyjnym wynoszącym 220 dni, pokrywa śnieżna zalega 60 - 75 dni. Wiatry przyziemne wieją równoleżnikowo,

z dominacją wiatrów zachodnich i południowo -zachodnich. Wiatry górne niezależnie od lokalnej morfologii wieją głównie z kierunku zachodniego lub południowego. Czynniki klimatyczne jak temperatura, ilość opadów, długość okresu wegetacyjnego są korzystne dla rozwoju produkcji roślinnej.

Skawina

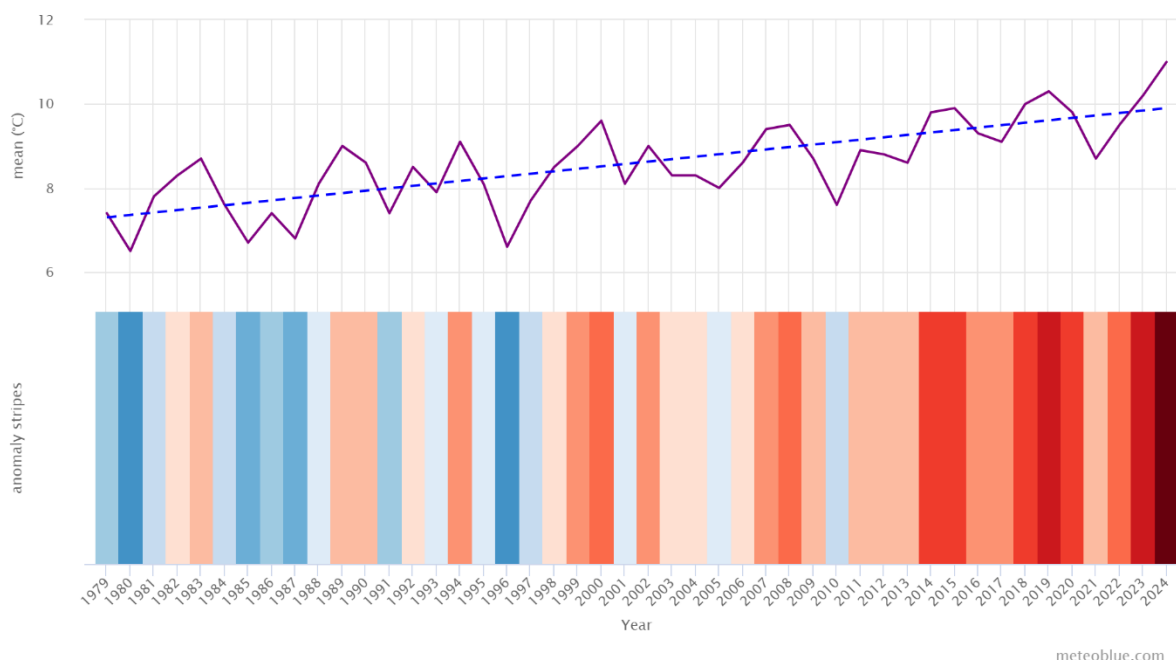
49.98°N, 19.83°E (218 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

Rysunek 10. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Skawina

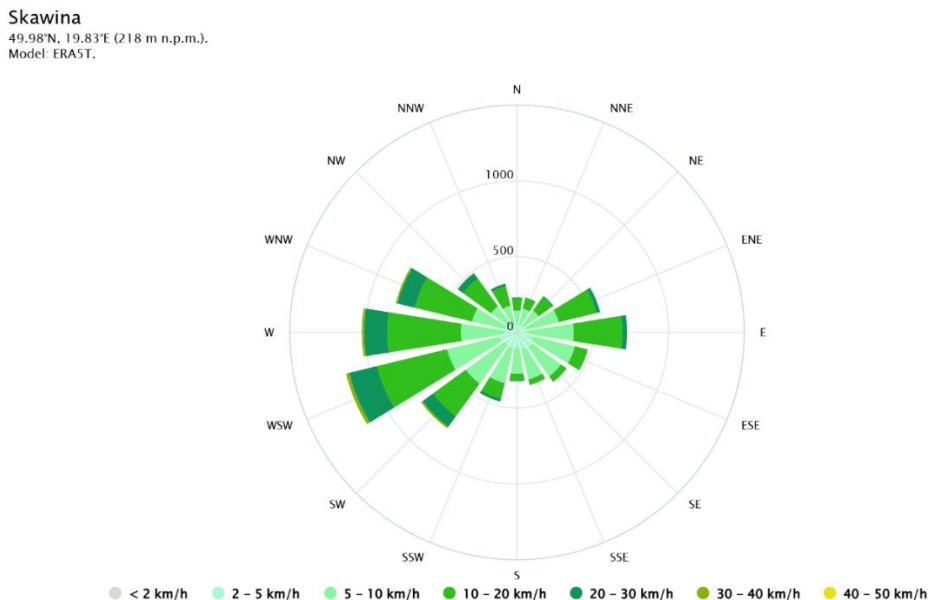
źródło: www.meteoblue.com

Rysunek 11. Średnia temperatura powietrza mierzona w latach 1979-2024 na terenie gminy Skawina

źródło: www.meteoblue.com

Powyższy wykres przedstawia szacunkową wartość średniej rocznej temperatury dla gminy Skawina. Przerywana niebieska linia to liniowy trend zmian klimatycznych. Linia trendu biegnie w górę od lewej do prawej, co oznacza, że trend temperatury jest dodatni i w Gminie Skawina robi się cieplej z powodu zmian klimatu.

Rysunek 12. Róża wiatrów Gminy Skawina

źródło: www.meteoblue.com

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

2.7.1. Wody powierzchniowe

Głównymi wodami powierzchniowymi gminy Skawina jest rzeka Wisła i jej prawobrzeżny dopływ Skawinka. Do Skawinki wpływają ciek: Rzepiennik (Rzepnik), Cedron i Mogiłka. Przez gminę przepływa również ciek Sosnowka, Sidzinka, Lutówka, Kopytówka i Zelczynka. Wzdłuż toru kolejowego przebiega kanał wodny Łączany - Skawina będący odcinkiem Drogi Wodnej Górnej Wisły.

Drugim, co do wielkości ciek jest Skawinka, z odcinkiem źródłowym Harbutówką. Skawinka jest prawobrzeżnym dopływem Wisły w 60,0 km, długości 33 km i o powierzchni zlewni 352,4 km². Wypływa w Beskidzie Makowskim. Skawinka to ciek II rzędu, płynąca z południa na północ przez tereny wsi Wola Radziszowska, Radziszów, Rzozów i Skawinę. Za Skawiną skręca na półn.-zach. i wpada do Wisły w odległości około 3 km od centrum Skawiny.

Do Skawinki wpływają ciek III rzędu jak:

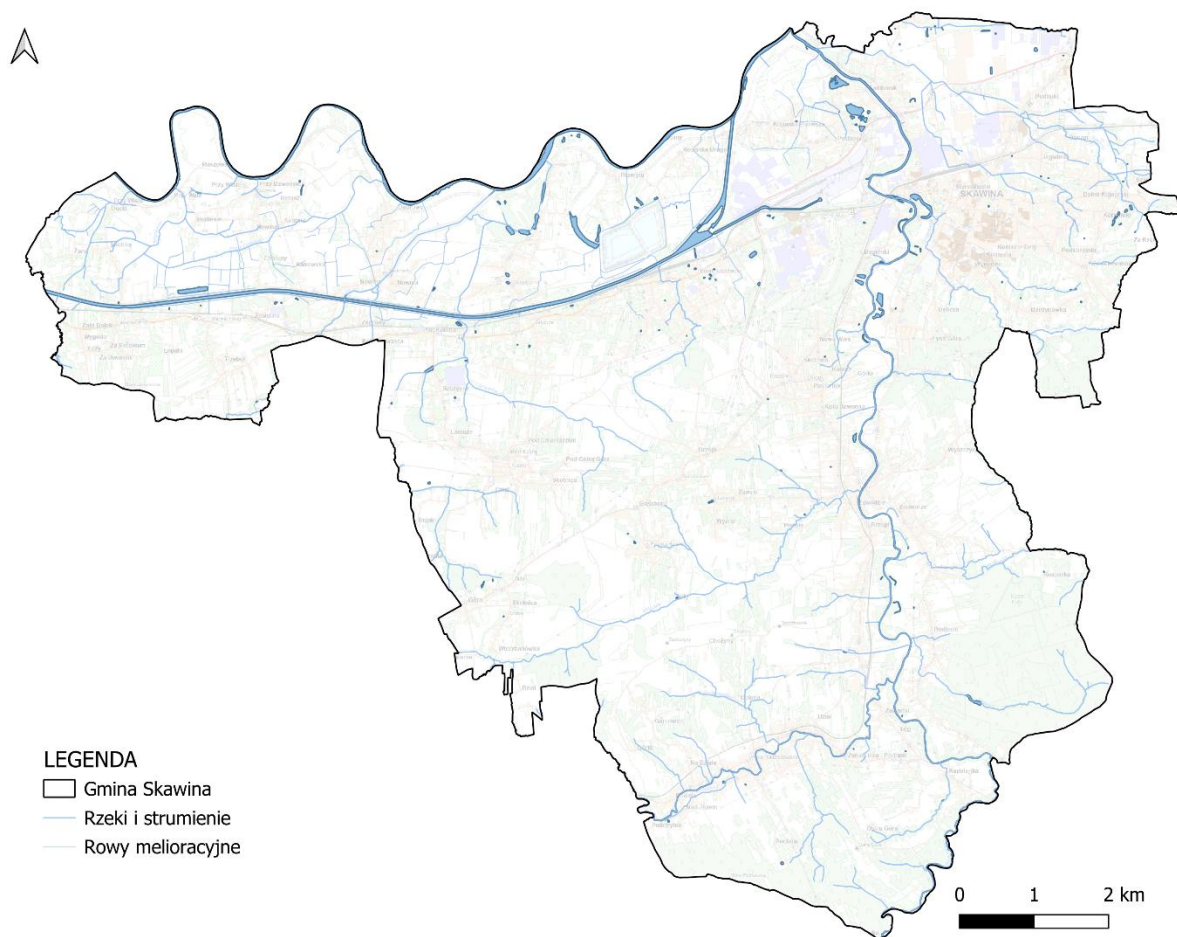
- Rzepnik - odprowadzający wody z północnych terenów Skawiny o długości 10,15 km. Wpada do Skawinki tuż przed jej ujściem do Wisły.
- Cedron - lewobrzeżny dopływ Skawinki, punkt pomiarowy znajduje się w Radziszowie w km 0+500) odprowadzający wodę z części terenu Woli Radziszowskiej o pow. zlewni 91,5 km²,
- Głogoczówka - prawobrzeżny dopływ Skawinki odprowadzająca wodę z terenu Radziszowa, zlewnia o pow. zlewni 101,6 km²,

- Mogiłka - lewobrzeżny dopływ Skawinki odprowadzająca wodę z miejscowości: Polanki Haller i Jurczyc, zlewni o pow. 9,2 km²,
- Czekałówka - prawobrzeżny dopływ Skawinki (starorzecza Skawinki) odprowadzająca wodę ze wschodnich terenów Skawiny, zlewnia o pow. 3,9 km²,
- Brzozówka - prawobrzeżny dopływ Skawinki (starorzecza Skawinki) odprowadzająca wodę z południowych terenów Skawiny, zlewnia o pow. 6,0 km².

Zachodnią część gminy odwadnia ciek II rzędu Sosnówka, odprowadzająca wodę z terenu Wielkich Dróg i Facimiecha. Do Sosnówki wpływają mniejsze cieki odwadniające Krzęcin i Zelczynę. Wzdłuż toru kolejowego Oświęcim - Skawina przebiega kanał wodny Łączany – Skawina.

Wisła i Kanał Łaczański stanowią odcinek Drogi Wodnej Górnej Wisły (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2002 r., w sprawie śródlądowych dróg zakwalifikowało Kanał Łaczański do wykazu śródlądowych dróg wodnych). W granicach Gminy Skawina Wisła znajduje się od km 45+600 do km 60+500, natomiast Kanał Łaczański od km 6+500 do końca. W końcowej partii Kanału Łaczańskiego znajduje się poszerzenie, z którego prawa odnoga przechodzi w kanał energetyczny, zaś lewa poprzez awanport górny dochodzi do śluzy żeglugowej w Borku Szlacheckim. Jest to śluza komorowa o najwyższym spadzie, wynoszącym 11,6 m, a napełnienie jej (i opróżnianie) odbywa się przy pomocy krótkich kanałów obiegowych.

Zwykle najwyższe wodostany cieków powierzchniowych obserwuje się tu po wiosennych roztopach oraz po gwałtownych ulewach letnich; natomiast niżówki występują w okresach suszy letniej i w jesieni (wrzesień, październik). Szybki przybór wód i szybkie ich opadanie związane jest z intensywnym spływem liniowym i powierzchniowym, zwłaszcza w rejonie pogórza. Podmokłości występują w dnach mniejszych, płaskodennych dolin, rozcinających brzeżne partie Pogórza Wielickiego oraz w starorzeczach i zagłębieniach powierzchni teras Wisły i Skawinki. Liczne sztuczne stawki obserwuje się na terenie całej gminy.

Rysunek 13. Lokalizacja rzek i wód na terenie gminy Skawina

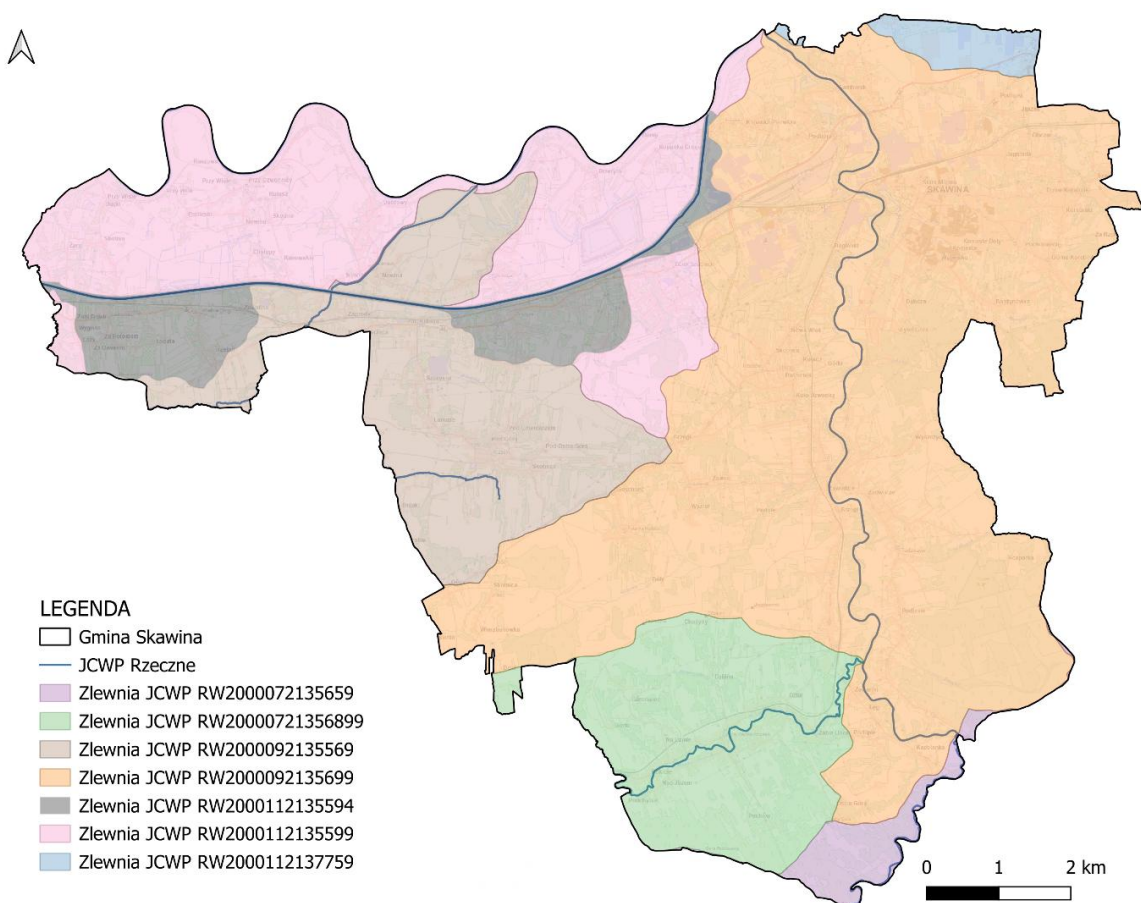
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Obszar gminy Skawina leży w zlewniach 7 rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych, które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Skawina

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP
1.	RW2000112135599	Wisła od Skawy do Skawinki
2.	RW2000092135699	Skawinka od Głogoczówki do ujścia
3.	RW2000112137759	Wisła od Skawinki do Podłężanki
4.	RW2000072135659	Skawinka do Głogoczówki
5.	RW20000721356899	Cedron
6.	RW2000092135569	Sosnowianka
7.	RW2000112135594	Kanał Łaczański

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie [<http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, stan na: 18.09.2025 r.]

Rysunek 14. Gmina Skawina na tle JCWP oraz zlewni JCWP

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.7.2. Wody podziemne

Na obszarze województwa małopolskiego zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych (charakteryzują się dużymi zasobami, lecz małym zasięgiem), trzeciorzędowych i kredowych. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża. Poziom wód gruntowych charakteryzuje się swobodnym zwierciadłem występującym na zmiennej głębokości i podlegającym wahaniom sezonowym wynikającym z opadów i stanów wód w ciekach. Obszar gminy usytuowany jest w zasięgu głównych użytkowych poziomów wodonośnych (GUPW) w utworach czwartorzędowych oraz trzeciorzędowych fliszu karpackiego. W północnej części gminy Skawina główny użytkowy poziom wodonośny występuje w czwartorzędowym piętrze wodonośnym, natomiast południowa część obszaru zaliczana jest do fliszu karpackiego. Utwory czwartorzędu wykształcone są w postaci osadów piaszczystych o zróżnicowanej granulometrii: od piasków drobnoziarnistych przez średnioziarniste do różnoziarnistych ze żwirem. Utwory wodonośne czwartorzędu spoczywają na nieprzepuszczalnym podłożu iłów mioceńskich. Warstwy wodonośne są zróżnicowane litologicznie, gruby materiał żwirowy występuje w dolnej części profilu. Zwierciadło wody jest swobodne, tylko niekiedy występuje pod nieznacznym ciśnieniem. Poziom ten zasilany jest bezpośrednio z opadów atmosferycznych. Pewne ilości wody niewątpliwie dopływają do tego poziomu z wyniosłości mioceńskich wznoszących się na wschód i południe od Skawiny. Osady trzeciorzędowe reprezentowane są przez piaski, mułki

i ility należące do oligocenu, miocenu i pliocenu. Poziom wodonośny trzeciorzędowy w ilitach mioceńskich związany jest z występującymi w tej serii wkładkami piasków i piaskowców. Najkorzystniejsze warunki występują wówczas, gdy utwory mioceńskie w stropowych swych partiach wykształcone są w postaci piasków lub słabo zwięzłych piaskowców.

Na obszarze gminy panują mało korzystne warunki hydrogeologiczne. Zasobność w wodę podziemną jest niewielka, co jest związane ze specyficzną budową geologiczną podłoża. Wody podziemne występują głównie w luźnych osadach czwartorzędowych doliny Wisły. Miąższość wodonośnych piasków i żwirów jest niewielka, wody gromadzą się blisko powierzchni (na głębokości kilku metrów). Poziom wód gruntowych w dolinie Wisły i Skawinki waha się od 0,5-3 m, a w nieckowatych deluwialnych dolinach waha się od 0,3-1,0 m. Wzdłuż kanału wodnego Łączany - Skawina, występuje pas terenu o wysokim poziomie wody gruntowej od 0,0-0,5 m. Na terenach wyżynnych (Pogórze Wielickie) poziom wód gruntowych występuje na różnych głębokościach w zależności od przepuszczalności skał i waha się od 1-10 m. Występowanie wód gruntowych na obszarze badań związane jest z jego budową geologiczną i ukształtowaniem. Zwierciadło wód gruntowych jest swobodne, a jego wahania sezonowe niewielkie. Wydajność studzien wynosi na ogół poniżej 20-30 m³/h, w optymalnych warunkach osiąga 60-70 m³/h. Wody te charakteryzują się ponadto w wielu obszarach (np. Rzozów) dużą zawartością żelaza i manganu, co stanowi ograniczenie w jej wykorzystaniu przez indywidualnych użytkowników. Odpowiednie warunki do pozyskania wód posiadają jedynie utwory czwartorzędowe (obszar Radziszowa i Woli Radziszowskiej). Dużą wodonośnością charakteryzują się aluwia w dolnym biegu Skawinki i jej dopływów Cedronu i Głogoczówki.

Retencja podziemna na obszarze Pogórza jest utrudniona przez niskie współczynniki porowatości szczelinowej w skałach fliszowych. Zbiorniki wody podziemnej, zalegające na różnych głębokościach posiadają niewielkie zasoby wody. Ulegają one znacznym zmianom, w zależności od pory roku. Wszystkie ujęcia wód wodociągów grupowych na terenie gminy mają ustanowione strefy ochronne.

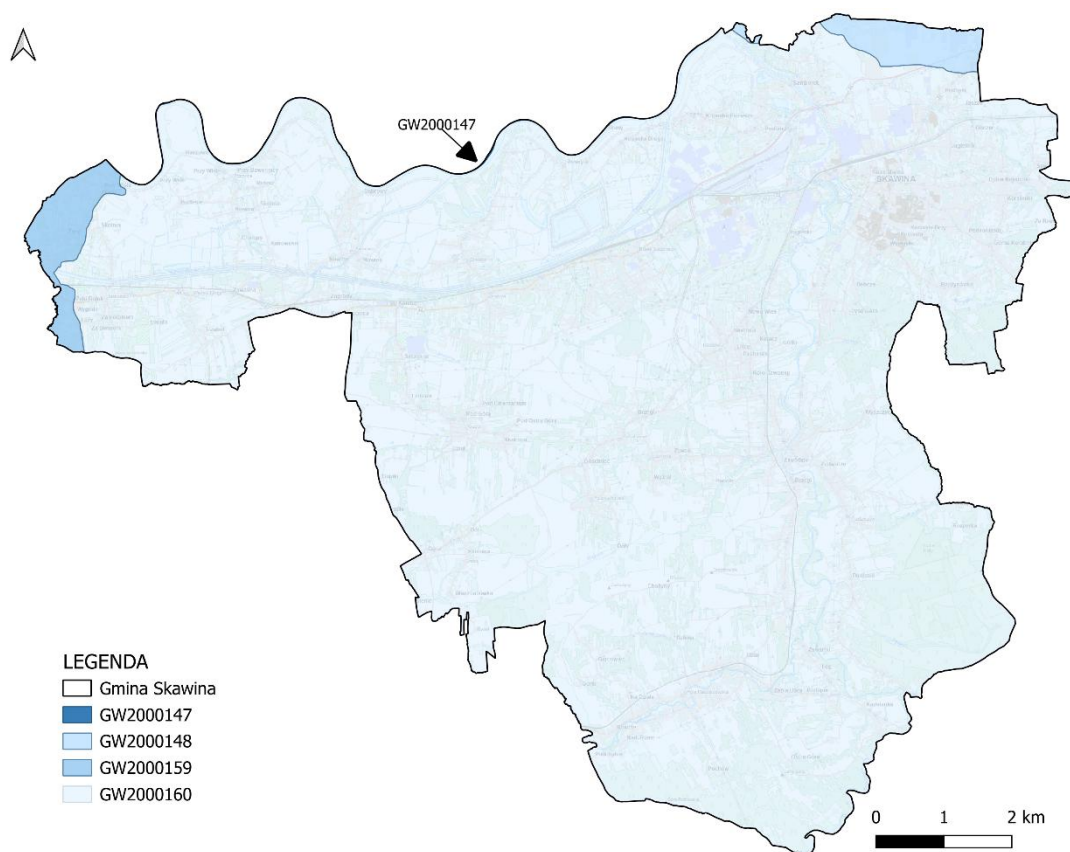
Gmina Skawina położona jest w obrębie czterech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr 147, 148, 159 oraz nr 160.

Tabela 9. Charakterystyka JCWPd

Nr JCWPd	147	148	159	160
Kod JCWPd	GW2000147	GW2000148	GW2000159	GW2000160
Powierzchnia [km ²]	490.36	702.73	1291.47	407.18
Dorzecze	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar bilansowy	Przemsza, Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca	Wisła od Skawy do Dunajca	Wisła od Przemszy do Skawy, Czarna Orawa, Wisła od Skawy do Dunajca	Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca
Rejony wodno-gospodarcze	Biała Przemsza, Dolna Przemsza, Soła od Kęt do Oświęcimia, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Regulka, Rudno, Od Chechła do Regulki (E), Od Regulki do Rudna, Rudawa, Sanka, Od Rudna do Sanki, Od Sanki do Rudawy, Od Rudawy do Prądnika, Od Soły do Chechła, Chechło, Od Chechła do Regulki (W), Zlewnia Wisły w obrębie Krakowa, Zlewnia prawobrzeżna Wisły od Wilgi do Raby wyłącznie, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi	Zlewnia Raby od Krzyworzeki do Książnic, Zlewnia Prądnika i Dłubni, Zlewnia Wisły w obrębie Krakowa, Lewobrzeżna zlewnia Wisły od Dłubni do Kisielni w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, Zlewnia Dolnej Raby, Zlewnia Raby od Stróży do Krzyworzeki włącznie, Zlewnia Szreniawy w obrębie Wyżyny Miechowskiej, Od Rudna do Sanki, Od Sanki do Rudawy, Od Rudawy do Prądnika, Od Prądnika do Dłubni, Zlewnia Wisły w obrębie Krakowa, Zlewnia prawobrzeżna Wisły od Wilgi do Raby wyłącznie, Zlewnia prawobrzeżna Wisły od Wilgi do Raby wyłącznie, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi, Zlewnia prawobrzeżna Wisły od Wilgi do Raby wyłącznie, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi	Skawa od m. Osielec do Wadowic, Zlewnia Górnej Raby, Skawa od źródeł do m. Osielec, Wieprzówka, Soła od Kęt do Oświęcimia, Skawa od Wadowic do rz. Pieprzówki, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Zlewnia górnej Brodawki i Cedronu, Czarna Orawa od źródeł do granicy państwa, Od Chechła do Regulki (E), Od Regulki do Rudna, Koszarawa, Stryszawka, Od Rudna do Sanki, Skawica, Kocierzanka i Łękawka, Soła od Żywca do Kęt, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi	Skawa od m. Osielec do Wadowic, Zlewnia Górnej Raby, Skawa od Wadowic do rz. Pieprzówki, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Zlewnia górnej Brodawki i Cedronu, Zlewnia Raby od Stróży do Krzyworzeki włącznie, Od Rudna do Sanki, Zlewnia Wisły w obrębie Krakowa, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi, Zlewnia Skawinki i górnej Wilgi

Nr JCWPd	147	148	159	160
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	20 906.84	14 371.88	25 460.21	11 315.00
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK - JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK - JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK - JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	TAK - JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

źródło: www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne

Rysunek 15. Gmina Skawina na tle zlewni JCWPd

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.8. Zasoby przyrodnicze

2.8.1. Formy ochrony przyrody

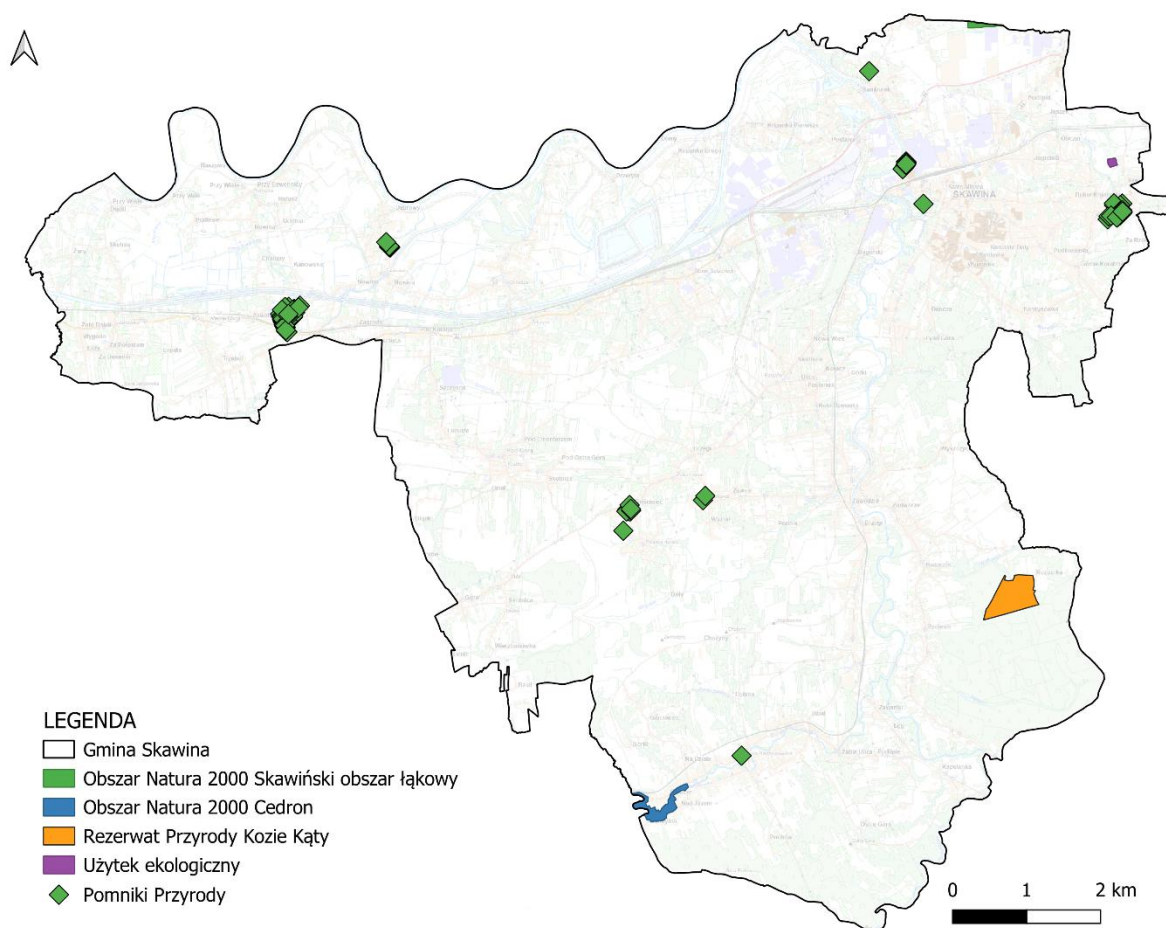
Na terenie gminy Skawina występują następujące formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Kozie Kąty,
- obszar Natura 2000 Skawiński obszar łąkowy,
- obszar Natura 2000 Cedron,
- użytek ekologiczny,
- pomniki przyrody.

Tabela 10. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie gminy Skawina

	Jedn.	2022	2023	2024
ogółem	ha	26,52	27,57	27,57
rezerваты przyrody	ha	26,52	26,52	26,52
użytki ekologiczne	ha	0,00	1,05	1,05

źródło: GUS

Rysunek 16. Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy Skawina

źródło: opracowanie własne

2.8.2. Lasy

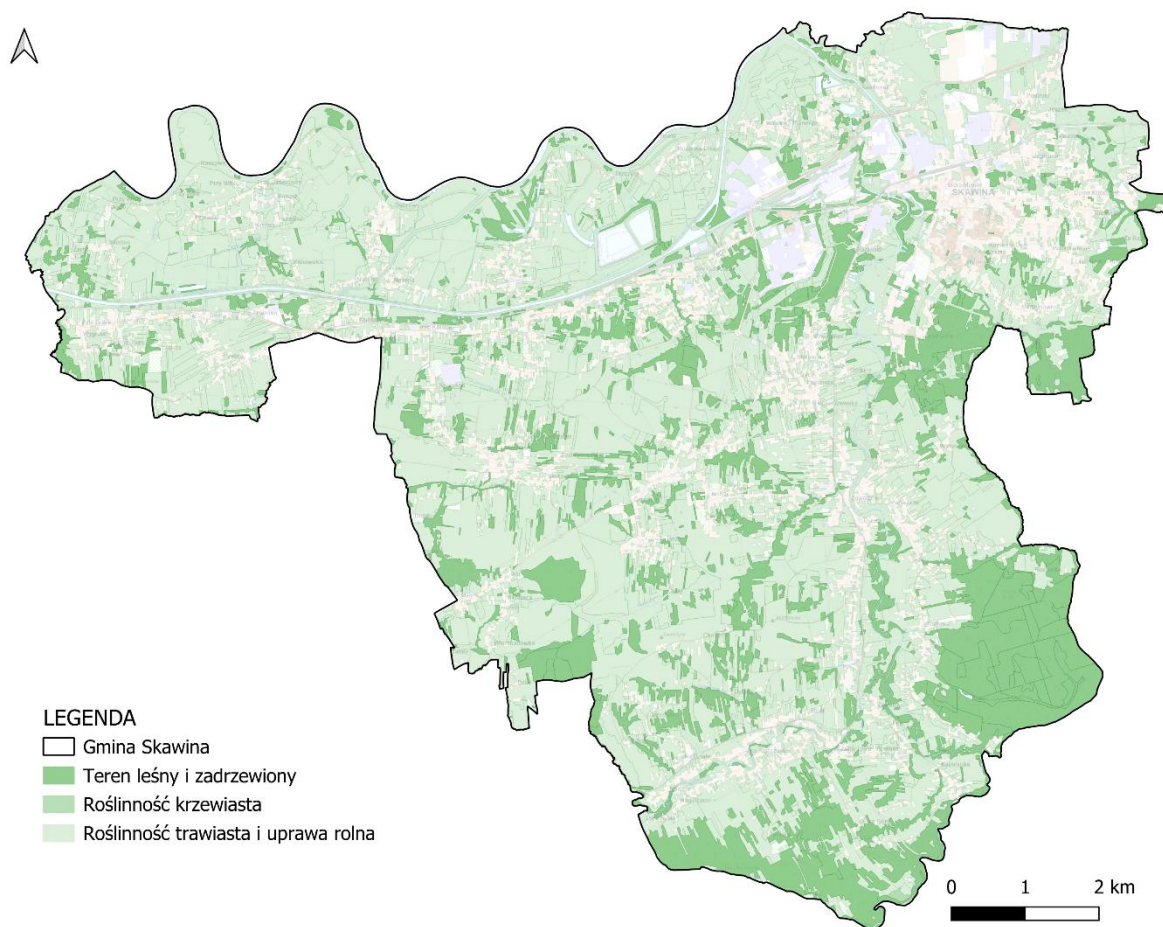
Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Skawina wynosi 1 066,50 ha, co daje lesistość na poziomie 10,6 %. Strukturę gruntów leśnych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 11. Struktura gruntów leśnych, lasów i terenów zieleni na obszarze gminy Skawina

Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych				
Ogółem	ha	1 001,55	994,62	1 066,50
Lesistość	%	9,9	9,8	10,6
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	556,55	554,62	631,50
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	473,45	471,12	538,38
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	424,58	424,58	424,53
Grunty leśne prywatne	ha	445,00	440,00	435,00
Powierzchnia lasów				
Lasy ogółem	ha	989,14	982,21	1 054,09

Wskaźnik	Jednostka	2022	2023	2024
Lasy publiczne ogółem	ha	544,14	542,21	619,09
Lasy publiczne Skarbu Państwa	ha	462,64	460,31	527,57
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	413,77	413,77	413,72
Lasy publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	2,66	2,66	2,66
Lasy publiczne gminne	ha	37,40	37,40	37,40
Lasy prywatne ogółem	ha	445,00	440,00	435,00

źródło: GUS

Rysunek 17. Lasy na terenie gminy Skawina

źródło: www.bdl.lasy.gov.pl/porta/mapy/, opracowanie własne

2.9. Budowa i zasoby geologiczne

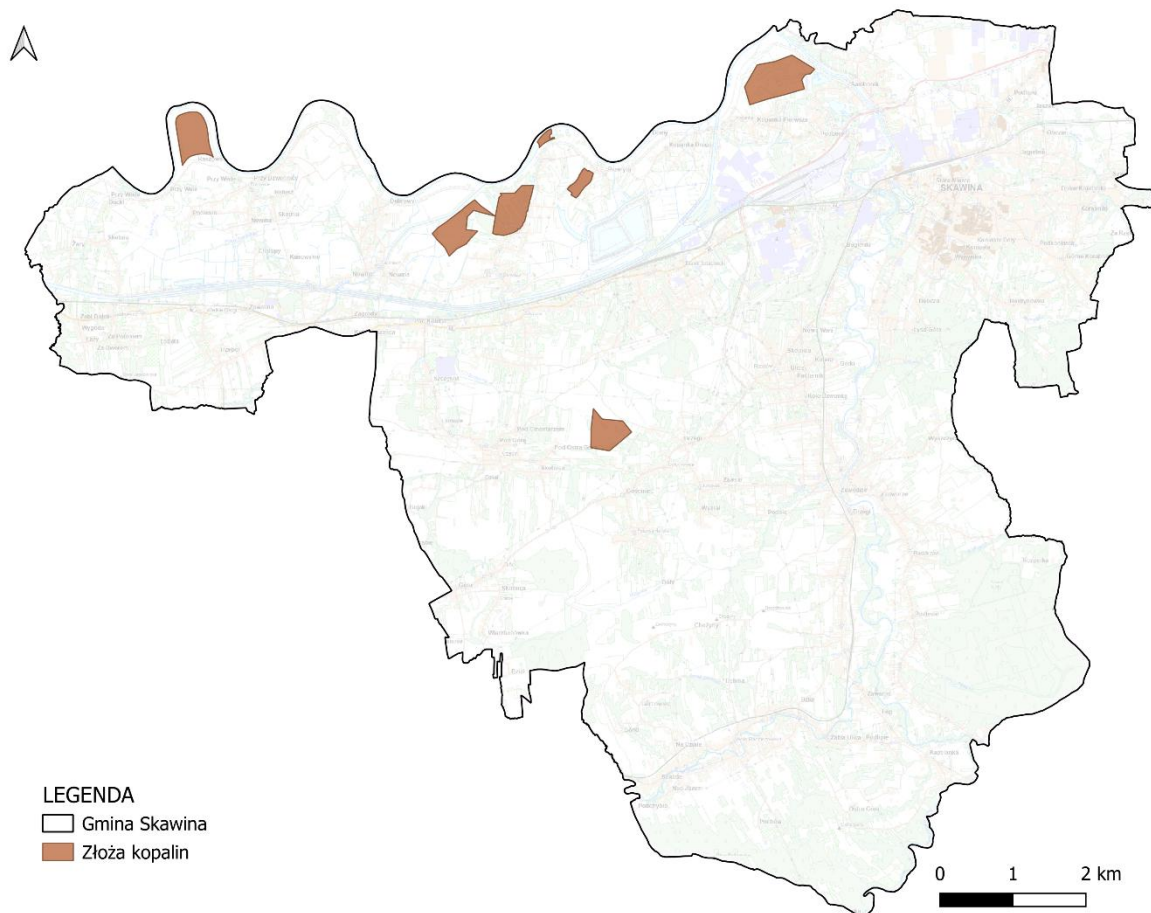
Północna część gminy rozciąga się w dolinie Wisły. Pozostały obszar zajmuje najbardziej na zachód wysuniętą część Pogórza Wielickiego, wchodzącego w skład Pogórza Karpackiego. Gmina Skawina leży na pograniczu dwóch jednostek fizyczno - geograficznych: Pogórza Wielickiego i Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej, stanowiących odpowiednio południową i północną część gminy.

Wyżynę Krakowsko - Częstochowską reprezentuje tu odcinek doliny Wisły zaliczany do Bramy Krakowskiej, będącej przewężeniem między dwoma kotlinami: Oświęcimską i Sandomierską. Od północy stanowi ją dno doliny Wisły, wykształconej w postaci płaskiej terasy zalewowej, znajdującej się na wysokości 207-212 m n.p.m., rozciętej licznymi starorzeczami („Wiśliskami”), będącymi fragmentami meandrów rzecznych. W kierunku południowym zachowały się listy terasy bałtyckiej (nadzalewowej) na wysokości 210-215 m - zwłaszcza w części wschodniej gminy, u wylotu doliny Skawinki, w której układ terasy ze starorzeczami plus terasa nadzalewowa powtarza się również, ale w znacznie mniejszej skali. Nad terasą bałtycką od zachodniego krańca gminy do ujścia doliny Skawinki zachowana jest terasa z okresu zlodowacenia środkowopolskiego - stadium Odry na wysokości 220-235 m. Jej powierzchnia jest w dużej mierze zdenudowana, w związku z czym nabrała charakteru stoku, nachylonego do 5 % w kierunku północnym. Całe Pogórze jest wykształcone w postaci spłaszczonych garbów, których wierzchowiny znajdują się na wys. 300-350 m n.p.m. Od wierzchowin opadają stoki o przeważającym nachyleniu od 8- 12 %. Stoki porożcinane są małymi dolinkami bocznymi odwadnianymi stale (wciosy) lub okresowo (parowy, wądoły, debrza, dolinki nieckowate). Stoki są również w dużej mierze zmodyfikowane nieckami osuwisk i złazisk. Garby Pogórza są od siebie oddzielone płaskodennymi dolinami. Ich dna o szerokości do 1000 m są wyścielone aluwiami terasy zalewowej, w którą koryta rzeczne są wcięte do głębokości 2-4 m. Ponad nią o dalsze 2-4 m wznosi się równina terasy nadzalewowej (bałtyckiej).

Obszar gminy Skawina położony jest na pograniczu dwóch jednostek tektonicznych: Zapadliska Przedkarpackiego i Karpat Zachodnich. Granica między nimi biegnie na południe od linii Jaśkowice - Zelczyna - Rzozów. Ma ona charakter nasunięcia - synkinalna kra jednostki śląskiej została pchnięta ku północy i nasunięta w postaci płaszczowiny na miocen zapadliska. Zapadlisko podkarpackie wypełnione jest osadami morskimi, należącymi do środkowego i górnego miocenu. Są to ilaste warstwy skawińskie, mające niewielką miąższość uwarunkowaną płytkim podłożem przedmiocenijskim. Jednostkę śląską, wchodzącą w skład fliszu zewnętrznego reprezentują nadto odporne kompleksy skalne, należące do kredy i paleogenu. Budują je czerwone łupki, margle i małej miąższości piaskowce istebniańskie, które zapadają monoklinalnie na południe. Podłoże czwartorzędowe okryte jest pokrywami powstałymi w plejstocenie i holocenie. W dnach dolin występują osady rzeczno- lodowcowe (piaski, lokalnie z domieszką żwirów) budujące wyższy poziom terasowy oraz osady rzeczne (żwiry piaskowcowe przykryte piaskami i madami). Warstwa lessów oraz glin zwiaterelinowych napływowych i lessowatych pokrywa obszar pogórza, z wyjątkiem najwyższych wzniesień, stanowiących wychodnie utworów przedczwartorzędowych. Na rzeźbę terenu gminy Skawina zasadniczy wpływ ma położenie w obrębie Bramy Krakowskiej, którą tworzy dolina Wisły z systemem holocenijskich i plejstocenijskich teras. Przeważającą część doliny Wisły zajmuje terasa bałtycka, z licznymi starorzeczami. Ponad nią wznosi się wyższy poziom utworzony w czasie zlodowacenia środkowopolskiego, zbudowany z utworów rzeczno lodowcowych i ciągnący się wzdłuż progu pogórza. Jego powierzchnia jest w dużym stopniu zdenudowana, pochylona ku północy i porożcinana dolinami cieków płynących od pogórza. W rzeźbie terenu gminy Skawina można wyróżnić dwie formy mające istotne znaczenie dla krajobrazu, tj.: płaską dolinę Wisły i Skawinki oraz wzniesienia pogórza Wielickiego. Ukształtowanie powierzchni ma bardzo duży wpływ na wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Tereny równinne oraz tereny dolin rzecznych i płaskie wierzchowiny zajmują około 68 % powierzchni użytków rolniczych gminy. Grunty położone na stokach o nachyleniu 6-10° poprzecinane licznymi

wąwozami stanowią około 26 % powierzchni użytków rolnych. Tereny położone na stromych stokach zajmują około 6 % użytków rolnych gminy.

Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy zestawiono w poniższej tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego oraz na mapie.

Rysunek 18. Złóża surowców zlokalizowanych na terenie gminy Skawina
źródło: opracowanie własne

Tabela 12. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Skawina

Kod	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Zasoby (tys. t) w 2024 r. geologiczne bilansowe	Zasoby (tys. t) w 2024 r. przemysłowe	Wydobycie (tys. t) w 2024 r.
IB 5240	Krzęcin	złoże rozpoznane wstępnie	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	19,3000	6 139	-	-
KN 1377	Ochodza	złoże rozpoznane szczegółowo	Piaski i żwiry	22,4440	2 002	-	-
KN 3444	Ochodza II	eksploatacja złoża zaniechana	Piaski i żwiry	10,9000	317	-	-
KN 6663	Ochodza-Międzywale	eksploatacja złoża zaniechana	Piaski i żwiry	2,3194	162	-	-
KN 3433	Ochodza-Stare Wiślisko	eksploatacja złoża zaniechana	Piaski i żwiry	25,2240	2 694	-	-
KN 5617	Pozowice	złoże rozpoznane szczegółowo	Piaski i żwiry	24,5900	4 043	-	-
KN 1376	Samborek	złoże rozpoznane wstępnie	Piaski i żwiry	38,1699	3 752	-	-
KN 5944	Zaprzerycie	złoże rozpoznane szczegółowo	Piaski i żwiry	6,2563	663	-	-

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce za 2024 r., Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy [stan na: 31.01.2025 r.]

2.10. Gleby

Rodzaje gleb występujące na terenie gminy Skawina są determinowane przez rodzaj skał na których zostały utworzone, oraz przez warunki glebotwórcze występujące w poszczególnych obszarach gminy. Gmina Skawina charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu, różnorodną budową geologiczną oraz zmiennymi warunkami wodnymi. Ma to istotny wpływ na różnorodność procesów glebotwórczych, nie należy również pominąć działalności człowieka, która nie właściwa może spowodować nieodwracalne szkody, a miała również wpływ na tworzenie się poszczególnych typów gleb. Daje się zauważyć wyraźne zróżnicowanie typów gleby - na całym obszarze gminy występuje aż dziewięć typów:

- Gleby pseudobielicowe zajmują ok. 35 % powierzchni użytków rolnych z tego 33 % gleby pseudobielicowe wytworzone na lessach i 2 % na piaskach;
- Gleby brunatne zajmują ok. 23 % powierzchni użytków rolnych z tego 11 % gleby brunatne wytworzone na lessach i 2 % na glinach wietrzeniowych powstałych ze zwiatrienia fliszu karpackiego 1 % z glin lekkich i iłów;
- Gleby brunatne namyte zajmują ok. 4 % powierzchni użytków rolnych wytworzone na lessach;
- Gleby czarnoziemy zajmują ok. 1 % powierzchni użytków rolnych są to czarnoziemy zdegradowane wytworzone z lessów;
- Gleby czarne ziemie zajmują ok. 3 % powierzchni użytków rolnych. Przeważają czarne ziemie zdegradowane wytworzone na piaskach;
- Gleby mady zajmują ok. 32 % powierzchni użytków rolnych, przeważają mady średnie wytworzone z pyłów i glin lekkich oraz średnich jest ich 22 %, mad ciężkich wytworzonych z glin ciężkich i iłów jest 10 %, mad lekkich wytworzonych z piasków jest 1 %;
- Gleby mady glejowe zajmują ok. 1 % powierzchni użytków rolnych wytworzone na glinach ciężkich i iłach;
- Gleby glejowe namyte zajmują ok. 1 % powierzchni użytków rolnych. Wytworzone na materiale glebowym zmytym ze stoków i osadzonym w dolinach;
- Poza wyżej wymienionymi glebami występują jeszcze niewielkie ilości gleb mułowo - torfowych. Gleby te zbudowane są z warstw mułu rzecznoego i torfu nadają się pod użytki zielone.

Na terenie gminy Skawina przeważają gleby pseudobielicowe i mady, które dominują w dolinach rzecznych Wisły, Skawinki i Cedronu. Natomiast na obszarze Przedgórze Karpackiego oraz Pogórze Wielickiego przeważają gleby bielicowe i pseudobielicowe oraz gleby brunatne, zarówno wylugowane jak i kwaśne. Sporadycznie w postaci niewielkich oderwanych płatów występują zdegradowane czarnoziemy.

2.10.1. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie gminy Skawina

Użytki rolne zajmują 6 710 ha powierzchni, co stanowi 67,22% całego obszaru gminy. Dane na temat struktury użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy zostały zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 13. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Skawina (stan na 01.01.2025 r.)

Lp.	Nazwa	Wielkość obszaru [ha] Miasto	Wielkość obszaru [ha] Obszar wiejski
1.	użytki rolne – razem	987	5 723
2.	użytki rolne – grunty orne	537	4 023
3.	użytki rolne – sady	35	32
4.	użytki rolne – łąki trwałe	282	807
5.	użytki rolne – pastwiska trwałe	57	114
6.	użytki rolne – grunty zabudowane	25	237
7.	użytki rolne – grunty zadrzewione i zakrzewione	0	439
8.	użytki rolne – grunty pod stawami	0	0
9.	użytki rolne – grunty pod rowami	10	20
10.	użytki rolne – nieużytki	41	51
Pozostałe grunty			
11.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	188	1 020
12.	grunty leśne – lasy	116	969
13.	grunty zadrzewione i zakrzewione	72	51
14.	grunty pod rowami	0	0
15.	wody pod wodami razem	24	148
16.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	22	133
17.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	2	15
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	825	869
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny mieszkaniowe	258	441
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny przemysłowe	261	37
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zabudowane inne	115	59
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zurbanizowane niezabudowane	4	17
23.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	28	28
24.	grunty zabudowane i zurbanizowane – użytki kopalne	0	0

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa	Wielkość obszaru [ha] Miasto	Wielkość obszaru [ha] Obszar wiejski
25.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – drogi	123	220
26.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	22	54
27.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne – inne tereny komunikacyjne	6	0
28.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	8	13
29.	tereny różne	26	172
POWIERZCHNIA OGÓŁEM		2 050	7 932

źródło: Starostwo Powiatowe w Krakowie

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina za lata 2023-2024

Realizacja działań wyznaczonych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina* została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 22 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza.

Tabela 14. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości powietrza			
Kierunek: Zarządzanie regionalne ochroną powietrza			
1.	Opracowanie i monitoring realizacji obecnego programu ochrony powietrza dla strefy małopolskiej	Zarząd Województwa, Sejmik Województwa	↔
2.	Nałożenie, w uzasadnionych przypadkach, obowiązku przeprowadzenia przeglądów ekologicznych instalacji	Marszałek województwa, Powiat Krakowski	↓
Kierunek: Realizacja zadań wskazanych w programach ochrony powietrza (POP)			
3.	Realizacja zadań wskazanych w POP zgodnie z treścią POP dla strefy małopolskiej	Gmina Skawina, UMWM, Powiat Krakowski, administratorzy i właściciele obiektów	↔
Kierunek: Działalność kontrolno-pomiarowa w zakresie jakości powietrza atmosferycznego			
4.	Monitoring zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Kontrole realizacji wymagań decyzji o pozwoleniu na korzystanie ze środowiska i inna działalność kontrolna	RWMŚ-GIOŚ w Krakowie	↔
5.	Prowadzenie działań dot. uruchomienia dodatkowych stacji pomiarowych na terenie gmin Powiatu Krakowskiego	RWMŚ-GIOŚ w Krakowie	↔
Kierunek: Sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, pochodzących zwłaszcza z systemów indywidualnego ogrzewania obiektów			
6.	Wymiana/modernizacja systemów ogrzewania na niskoemisyjne i wysokoefektywne w szczególności opartych na odnawialnych źródłach energii	Zarządcy obiektów	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
7.	Termomodernizacje budynków w szczególności ocieplenie przegród, wymiana stolarki okiennej, drzwiowej, montaż rekuperacji, zaworów termostatycznych	Właściciele, zarządcy obiektów	↑
8.	Montaż instalacji OZE w tym instalacji do magazynowania energii wyprodukowanej w tych instalacjach	Właściciele, zarządcy obiektów	↑
9.	Wsparcie doradcze dla mieszkańców oraz działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne	Gmina Skawina, WFOŚiGW w Krakowie	→
Kierunek: Realizacja zadań z obowiązujących Planu Gospodarki Niskoemisyjnej			
10.	Realizacja zadań z obowiązujących Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zgodnie z treścią PGN dla Gminy Skawina	Gmina Skawina	↓
Kierunek: Poprawa jakości powietrza w Powiecie Krakowskim			
11.	Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów	RWMŚ-GIOŚ Kraków, Starosta Krakowski, Gmina Skawina	↑
12.	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych	Gmina Skawina, Powiat Krakowski, organizacje pozarządowe	↑
13.	Realizacja kolejnych podłączeń do sieci gazowej	Zakład Gazowniczy, Gmina Skawina	↔
Kierunek: Redukcja emisji zanieczyszczeń z transportu			
14.	Realizacja zadań przewidzianych planami zarządców dróg	Zarządcy dróg	↑
15.	Poprawa stanu technicznego dróg, zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego, sprzątanie dróg przez ich zarządców	Zarządcy dróg, Powiat Krakowski, Gmina Skawina	↑
16.	Sukcesywna wymiana taboru komunikacji zbiorowej na tabor ekologiczny	Właściciele przedsiębiorstw komunikacyjnych	↑
17.	Przyjęcie i wdrażanie „Koncepcji rozwoju systemu rowerowego na terenie Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego”	Gmina Skawina	↔
18.	Dążenie do budowy ciągów pieszo-rowerowych i dróg dla rowerów przy drogach powiatowych (w przypadku remontów i przebudowy dróg)	Zarządcy dróg	↑
Kierunek: Wzrost poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii			

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
19.	Wspieranie i realizacja projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i magazynowania energii odnawialnej opartej np. na biomasie, energii słońca, energii wiatru, energii wód	Gmina Skawina, WFOŚiGW, NFOŚiGW	↑
20.	Wsparcie doradcze dla mieszkańców oraz działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne	Gmina Skawina, WFOŚiGW w Krakowie	↑
21.	Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki	Gmina Skawina, organizacje pozarządowe	↑
22.	Podejmowanie działań w zakresie wdrażania społeczności energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii	Gmina Skawina, inne j.s.t., przedsiębiorcy, właściciele budynków	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Opracowanie i monitoring realizacji obecnego programu ochrony powietrza dla strefy małopolskiej

Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego nakłada obowiązki sprawozdawczości dla gmin województwa. UMWM w ramach swoich działań monitorował realizację POP w Gminie Skawina za pomocą sprawozdań półrocznych oraz rocznych, które przesyłane były za pomocą specjalnie dedykowanego formularza w Ekoportalu. Sprawozdania Gminy Skawina przesyłane były terminowo. Następnie weryfikowano poprawność danych zawartych w formularzu.

2. Nałożenie, w uzasadnionych przypadkach, obowiązku przeprowadzenia przeglądów ekologicznych instalacji

W latach 2023 - 2024 Starosta Krakowski oraz Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego nie nakładał obowiązku sporządzenia przeglądu ekologicznego na podmioty z terenu gminy Skawina.

3. Realizacja zadań wskazanych w POP zgodnie z treścią POP dla strefy małopolskiej

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego realizował zadanie poprzez:

- Wprowadzenie do pozwoleń zapisów, które nakładają na właścicieli instalacji obowiązek wdrażania odpowiednich działań na wypadek wprowadzenia 3. stopnia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza, a także szereg propozycji możliwych do wprowadzenia zapisów.
- UMWM zapewnia współfinansowanie inwestycji w zakresie ochrony powietrza (zadania dla gmin wskazane w POP) ze środków Funduszy Europejskich dla Małopolski na lata 2021-2027 w zakresie:
 - dofinansowanie zatrudnienia Ekodoradców w gminach (nabór 2.5B):

- dofinansowanie doposażenia straży międzygminnych przeprowadzających kontrole w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska (nabór 2.5A).

Starosta Powiatu Krakowskiego w raportowanych latach realizował zadania wskazane w POP zgodnie z treścią POP dla strefy małopolskiej. Przedsięwzięcia realizowane w ramach zadania zostały opisane w niniejszym obszarze interwencji.

Realizacja działań w ramach Programu ochrony powietrza realizowanych przez gminę Skawina:

1. Projekt „EKO-TEAM” – Program ELENA w ramach Horyzontu 2020 (2020–2023):
 - Wartość projektu: 1 471 162,00 zł,
 - Kwota dofinansowania: 1 324 045,00 zł,
 - Wydatki i dofinansowanie:
 - 2023 r.: wydatki – 485 955,20 zł oraz 84 986,91 zł, dofinansowanie – 216 745,57 zł,
 - 2024 r.: wydatki – 53 116,95 zł, dofinansowanie – 323 610,35 zł.

Projekt „EKO-TEAM” powstał z inicjatywy gmin Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Stowarzyszenia Metropolia Krakowska i był współfinansowany z instrumentu ELENA w Programie Horyzont 2020. Jego celem było stworzenie sieci ekodoradców wspierających mieszkańców w zakresie:

- poprawy efektywności energetycznej budynków,
- wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- redukcji emisji zanieczyszczeń powietrza.

Projekt wpisywał się w długofalową politykę Metropolii Krakowskiej, której jednym z głównych obszarów współpracy jest poprawa jakości powietrza i realizacja Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

2. Projekt LIFE – Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (2015–2023):
 - Wartość projektu: 669 956,00 zł
 - Kwota dofinansowania: 506 543,00 zł

Był to projekt partnerski, koordynowany przez Województwo Małopolskie i współfinansowany w ramach instrumentu LIFE+ przez Komisję Europejską oraz NFOŚiGW. W działania zaangażowanych było aż 62 partnerów.

W ramach projektu w Gminie Skawina zatrudniono ekodradcę, którego zadania obejmowały m.in.:

- doradztwo dla mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ogrzewania oraz termomodernizacji budynków (z możliwością wykorzystania kamery termowizyjnej),
- edukację mieszkańców poprzez spotkania informacyjne dotyczące oszczędzania energii i zdrowotnych korzyści wynikających z wymiany pieców,
- współpracę z lokalnymi mediami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i grupami społecznymi w celu zwiększenia świadomości ekologicznej i wspólnego działania na rzecz poprawy jakości powietrza.

3. Punkt Obsługi Programu „Czyste Powietrze” (od 2020 r.):

- Wartość projektu: 70 000,00 zł + element zmienny zależny od liczby wniosków,
- Kwota dofinansowania: 70 000,00 zł + część zmienna,
- Wydatki i dofinansowanie:
 - 2023 r.: wydatki – 20 612,85 zł, dofinansowanie – 75 192,17 zł,
 - 2024 r.: wydatki – 97 695,64 zł, dofinansowanie – 52 567,47 zł,

Punkt informacyjno-konsultacyjny „Czyste Powietrze” działa w Wydziale Ochrony Powietrza Urzędu Miasta i Gminy Skawina. Jego zadaniem jest pomoc mieszkańcom w:

- uzyskaniu informacji o zasadach programu,
- składaniu wniosków o dofinansowanie,
- rozliczaniu przyznanych dotacji.

W 2023 r. ekodoradcy wsparli mieszkańców przy wypełnianiu 369 wniosków o dofinansowanie oraz 299 wniosków o płatność. W 2024 r. działania te były kontynuowane, znacząco przyczyniając się do skutecznej realizacji programu na terenie gminy.

4. Monitoring zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Kontrole realizacji wymagań decyzji o pozwoleniu na korzystanie ze środowiska i inna działalność kontrolna

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego wyznaczono 3 strefy:

- aglomeracja krakowska – kod strefy PL1201;
- miasto Tarnów – kod strefy PL1202;
- strefa małopolska – kod strefy PL1203, do której należy gmina Skawina.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

W 2023 i 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa małopolskiego funkcjonowało ogółem 30 stacji pomiarowych. Na terenie gminy w 2023 i 2024 roku znajdował się 1 punkt pomiarowy przy os. Ogrody w Skawinie. Lokalizację stacji pomiarowych wykorzystanych w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie małopolskim prezentuje poniższy rysunek.

Osiągnięte w latach 2023-2024 klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w rocznych ocenach dokonanych z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia przedstawia poniższa tabela.

²⁾ Dla pyłu PM₁₀ – klasa wynikowa C dotyczy klasy strefy dla PM₁₀, przy tym klasa strefy dla czasu uśredniania 24h i czasu uśredniania rocznego wyniosły odpowiednio C i A

2) Dla pyłu PM₁₀ – klasa wynikowa C dotyczy klasy strefy dla PM₁₀, przy tym klasa strefy dla czasu uśredniania 24h i czasu uśredniania rocznego wyniosły odpowiednio C i A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, raport wojewódzki za rok 2024 oraz 2023

Tabela 16. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa małopolska otrzymała klasę D2
źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim raport wojewódzki za rok 2024 oraz 2023

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie małopolskim raport wojewódzki za rok 2024 oraz 2023

Na podstawie oceny jakości powietrza oraz klasyfikacji stref województwa małopolskiego za rok 2024 i 2023 według kryterium ochrony zdrowia ludzi stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych i docelowych w 2 strefach województwa w zakresie następujących substancji:

- strefa małopolska (pył zawieszony PM10, benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10).

We wszystkich strefach został również przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin ocenie podlegała strefa małopolska - dla wszystkich analizowanych zanieczyszczeń strefa ta została zaliczona do klasy A. W przypadku oceny pod kątem poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefa małopolska uzyskała klasę D2

W poniższej tabeli przedstawiono wartości średniorocznych stężeń substancji w powietrzu w 2023 i 2024 r.

Tabela 17. Wartości stężeń średniorocznych na terenie gminy Skawina

Substancja	2023 - Obszar wiejski	2024 - Obszar wiejski	2023 - Miasto Skawina	2024 - Miasto Skawina	Poziom dopuszczalny
1. Dwutlenek azotu - nr CAS 10102-44-0	S _a od 10 do 17 µg/m ³	S _a od 11 do 16 µg/m ³	S _a od 13 do 25 µg/m ³	S _a od 13 do 22 µg/m ³	40
2. Dwutlenek siarki - nr CAS 7446-09-5*	S _a od 4 do 5 µg/m ³	S _a 4 µg/m ³	S _a od 4 do 6 µg/m ³	S _a 4 µg/m ³	125
3. Pył zawieszony PM10	S _a od 19 do 25 µg/m ³	S _a od 21 do 27 µg/m ³	S _a od 19 do 28 µg/m ³	S _a od 20 do 28 µg/m ³	40
4. Pył zawieszony PM2,5	S _a od 15 do 19 µg/m ³	S _a od 15 do 18 µg/m ³	S _a od 14 do 20 µg/m ³	S _a od 14 do 19 µg/m ³	20
5. Benzen - nr CAS 71-43-2	S _a od 0,5 do 0,7 µg/m ³	S _a od 0,5 do 0,7 µg/m ³	S _a 0,7 µg/m ³	S _a od 0,6 do 0,7 µg/m ³	5
6. Ołów - nr CAS 7439-92-1**	S _a 0,01 µg/m ³	S _a 0,01 µg/m ³	S _a 0,01 µg/m ³	S _a 0,01 µg/m ³	0,5

* Poziom dopuszczalny jako wartość średnioroczna dla SO₂ jest określony w polskim prawie jedynie pod kątem ochrony roślin, co oznacza, że norma ta nie dotyczy stref będących aglomeracjami lub miastami, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska.

** Stężenie oznaczone jako suma metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM10.

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Zgodnie z powyższymi danymi na terenie gminy Skawina nie zanotowano w 2023 i 2024 r. przekroczeń wartości średniorocznych stężeń substancji w powietrzu.

5. Prowadzenie działań dot. uruchomienia dodatkowych stacji pomiarowych na terenie gmin Powiatu Krakowskiego

Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Krakowie w raportowanych latach nie prowadził działań dot. uruchomienia dodatkowych stacji pomiarowych.

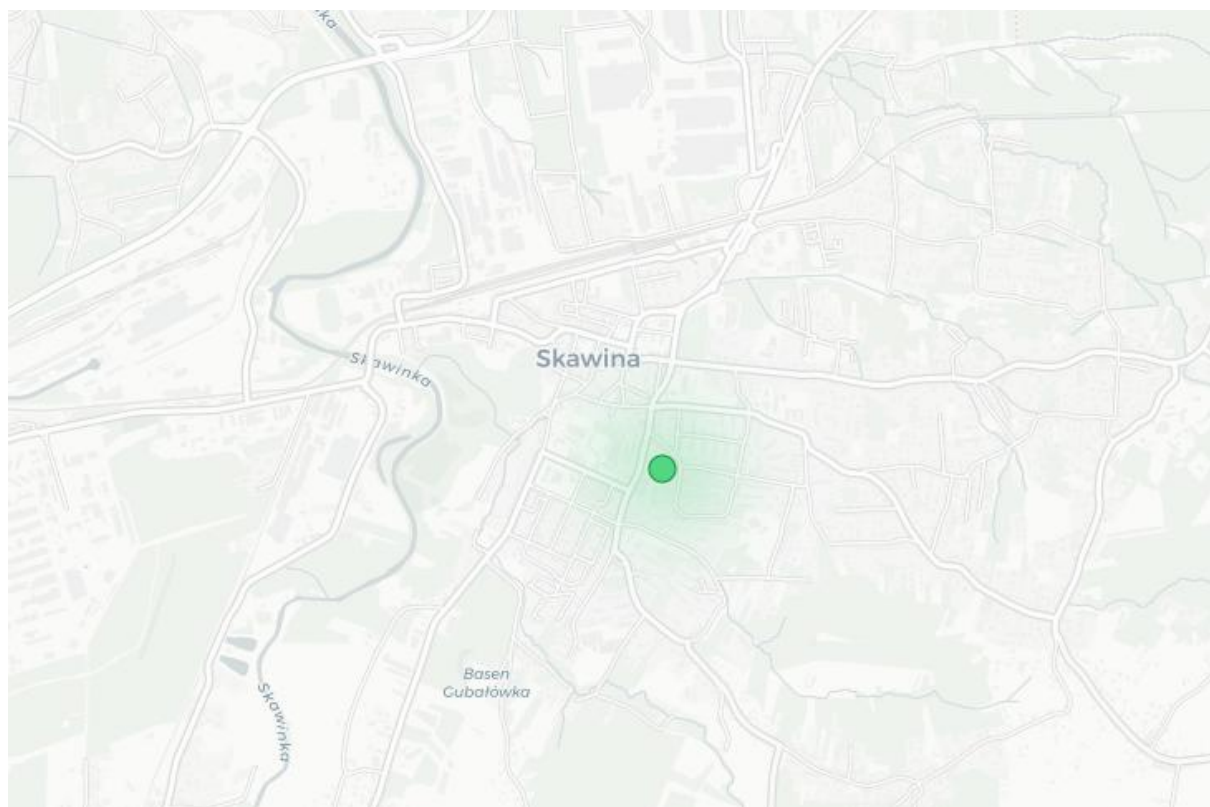
Gmina Skawina prowadzi działania samodzielnie lub we współpracy z instytucjami zewnętrznymi w zakresie oceny jakości powietrza oraz wpływu zanieczyszczeń na zdrowie mieszkańców. Wyniki przedstawiały się następująco:

- Raport 2023 (Pomiar ciągły PM10):

- Średnia wartość dobowego stężenia PM10 w ciągu roku wyniosła 28,02 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (przekroczenie dopuszczalnej wartości 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ notowano 44 razy);
- W sezonie grzewczym średnia dobowa to 29,69 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, w sezonie niegrzewczym 26,28 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Maksymalne stężenie zarejestrowane w ciągu doby sięgnęło około 98,34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- W poszczególnych miesiącach odnotowano lokalne skoki – np. luty z wartością maksymalną ~ 90,98 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, grudzień ~ 87,75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$;
- Badano też skład chemiczny pyłu – oznaczono metale śladowe (As, Cd, Pb, Ni, Cu, Zn, Al, V itp.) oraz wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) w próbkach składanych tygodniowo;
- Wnioski: w ciągu roku średnie stężenia PM10 były poniżej wartości dopuszczalnych, lecz liczba dobowych przekroczeń pokazuje, że w wybranych dniach warunki powietrza były złe, zwłaszcza w sezonie grzewczym;
- Raport 2024 (Pomiar ciągły PM10):
 - Średnie roczne stężenie pyłu PM10 w 2024 r. wyniosło 28,77 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, co stanowi około 72 % dopuszczalnej wartości średniorocznej (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$);
 - W ciągu roku odnotowano 46 dni z przekroczeniami dopuszczalnego średniodobowego stężenia PM10 (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Dla porównania w 2023 roku było ich 44 dni;
 - W okresie przełomu kwietnia i maja wystąpiło aż 17 dni z wysokimi stężeniami, co przypisuje się napływowi pyłu z Sahary;
 - W zakresie benzo(a)pirenu (B(a)P) – średnie stężenie w 2024 r. wyniosło 1,96 ng/m^3 , co jest niemal dwukrotnie wyższe niż cel dopuszczalny (1 ng/m^3).
 - Jednocześnie, wartość ta była niższa niż w 2023 r. (3,35 ng/m^3) oraz niższa od poziomów notowanych w latach 2020–2022 (m.in. 6,59 i 4,26 ng/m^3);
 - Wyraźna różnica między sezonem grzewczym a niegrzewczym:
 - Średnie stężenie B(a)P w sezonie grzewczym wyniosło 3,28 ng/m^3 ,
 - W sezonie niegrzewczym było to 0,65 ng/m^3 .

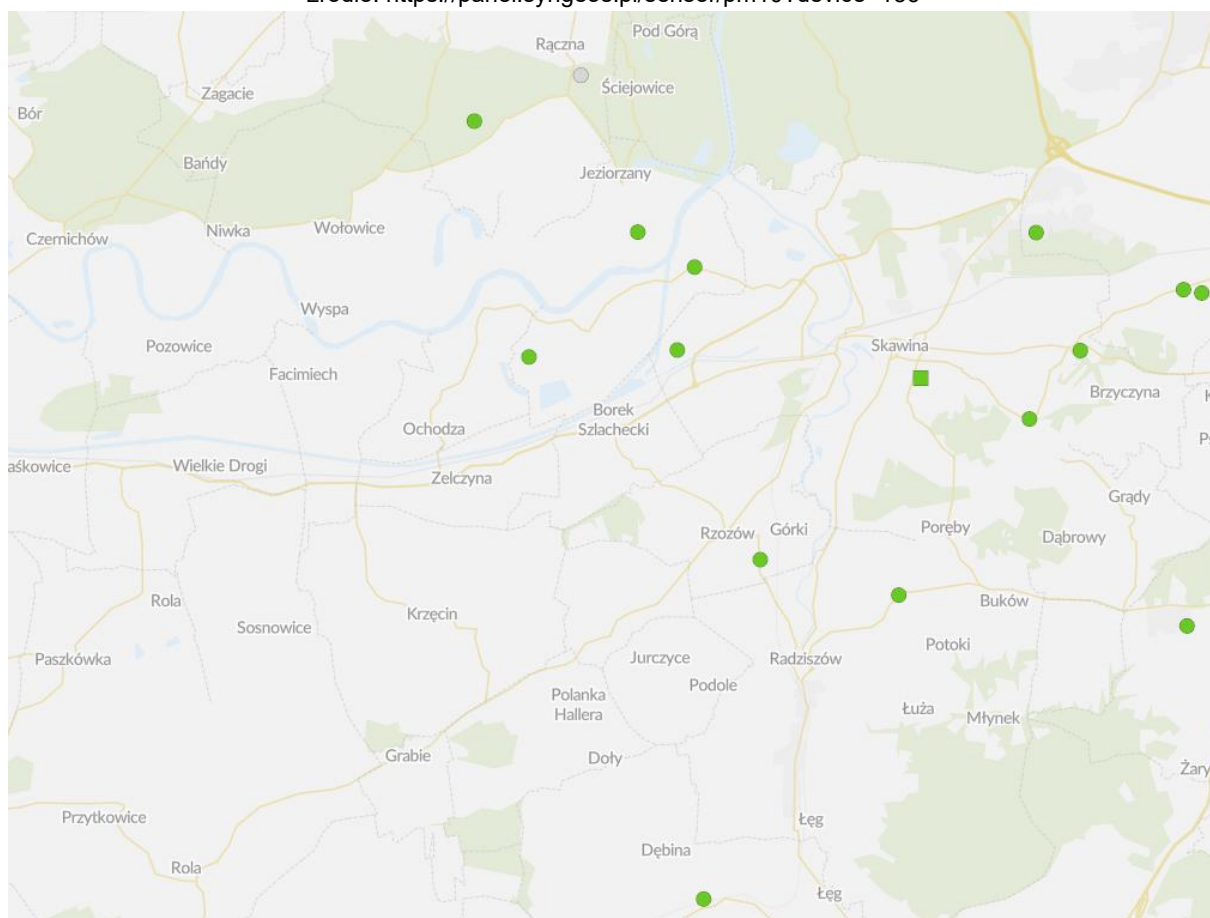
Rok 2024 cechował się stabilnością warunków powietrza względem 2023 — średnie stężenia PM10 pozostały na bardzo zbliżonym poziomie. Niemniej jednak liczba dni z przekroczeniami wzrosła nieznacznie. Zmniejszył się natomiast poziom benzo(a)pirenu,

Na terenie gminy Skawina zlokalizowane są również stacje pomiarowe GIOŚ Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Airly, zgodnie z poniższymi rysunkami.

Rysunek 20. Stacja pomiarowa GIOŚ na terenie gminy Skawina

źródło: <https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10?device=136>

Rysunek 21. Stacje pomiarowe airy na terenie gminy Skawina

źródło: <https://airly.org/map/pl/>

6. Wymiana/modernizacja systemów ogrzewania na niskoemisyjne i wysokoefektywne w szczególności opartych na odnawialnych źródłach energii

W ramach programu „Czyste powietrze” mieszkańcy gminy Skawina wymienili konwencjonalnych źródeł ciepła na nowe, ekologiczne. Szczegółowe informacje zawiera tabela poniżej.

Tabela 18. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych, w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze” w latach 2023-2024

Rodzaje źródeł ciepła	Razem w latach 2023-2024
gruntowa pompa ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	1
kocioł gazowy kondensacyjny	216
kocioł na pellet drzewny	1
kocioł na pellet drzewny o podwyższonym standardzie	35
kocioł olejowy kondensacyjny	1
kocioł zgazowujący drewno	1
kocioł zgazowujący drewno o podwyższonym standardzie	8
kotłownia gazowa	26
ogrzewanie elektryczne	1
pompa ciepła powietrze/woda o podwyższonej klasie efektywności energetycznej	41
Pompa ciepła powietrzna/woda	2
SUMA	334

źródło: WFOŚiGW w Krakowie

Powiat Krakowski w ramach programu „Powiat bez smogu” przyjętego Uchwałą Nr L/526/2023 Rady Powiatu w Krakowie z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie zasad udzielania dotacji celowych na inwestycje z zakresu ochrony środowiska – „Powiat bez smogu” (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2023 r., poz. 1494). udzielał pomocy finansowej mieszkańcom gminy Skawina.

- W 2023 r. na 1 kocioł gazowy,
- W 2024 r. na 7 kotłów gazowych oraz 3 instalacje solarne.

Na terenie gminy realizowany był projekt pn. „Redukcja niskiej emisji na terenie Gminy Skawina – Etap II” (2019–2024).

Wartość projektu: 7 584 010,45 zł,

Kwota dofinansowania: 6 807 945,94 zł,

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Poddziałanie 4.4.1 Obniżenie poziomu niskiej emisji – ZIT.

Wydatki i dofinansowanie:

- 2023 r.: wydatki – 887 613,25 zł, dofinansowanie – 1 710 947,00 zł,
- 2024 r.: wydatki – 9 454,00 zł, dofinansowanie – 1 053 485,83 zł.

Projekt obejmował wymianę starych kotłów na paliwa stałe na nowoczesne kotły gazowe, spełniające wymagania minimalnej efektywności energetycznej oraz normy emisji zanieczyszczeń określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z 21 października 2009 r. Oprócz wymiany źródeł ciepła, projekt zakładał również działania edukacyjne, których celem jest podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie:

- oszczędzania zasobów naturalnych,
- obniżania niskiej emisji,
- poprawy efektywności energetycznej.

Efekty ekologiczne:

- redukcję emisji CO₂ o 61,76%,
- redukcję pyłów PM10 o 99,96%,
- redukcję pyłów PM2,5 o 99,90%.

Projekt realizowany był na terenie gminy objętej Programem ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, w której konieczne jest podjęcie działań naprawczych związanych z likwidacją niskosprawnych urządzeń grzewczych.

W ramach programu dotacji do wymiany niskoemisyjnych źródeł ciepła Gmina Skawina przeznaczyła ze swojego budżetu w 2023 roku kwotę 228 421,60 zł. Środki te umożliwiły mieszkańcom uzyskanie wsparcia finansowego na likwidację starych, nieefektywnych pieców i montaż nowoczesnych, bardziej ekologicznych źródeł ogrzewania.

7. Termomodernizacje budynków w szczególności ocieplenie przegród, wymiana stolarki okiennej, drzwiowej, montaż rekuperacji, zaworów termostatycznych
--

Program STOP SMOG w Gminie Skawina (VI.2019 – VI.2023)

Wartość projektu: 12 658 187,41 zł

Kwota dofinansowania: 8 860 731,06 zł

Fundusz: Termomodernizacji i Remontów Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii

W 2023 r. wartość wydatków wyniosła 7 020 352,27 zł, a kwota dofinansowania otrzymana w tym roku – 1 378 410,90 zł.

Program „STOP SMOG” w Gminie Skawina zrealizował 245 przedsięwzięć niskoemisyjnych, co jest dotychczas największą liczbą działań przeprowadzonych przez gminę w Polsce w ramach tego programu. Program był skierowany do osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem energetycznym, dla których ogrzewanie domu stanowi znaczną część budżetu domowego. Uczestnikami mogli być właściciele lub współwłaściciele domów jednorodzinnych. Dzięki przeprowadzonym pracom termomodernizacyjnym w 245 budynkach na terenie Gminy Skawina:

- znacznie zmniejszono koszty eksploatacji budynków, głównie poprzez obniżenie kosztów ogrzewania,
- ograniczono emisję szkodliwych substancji do powietrza,
- zmniejszono zapotrzebowanie na ciepło potrzebne do ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Ponadto, wymiana starych, nieefektywnych i nieekologicznych źródeł ogrzewania przyczyniła się do ograniczenia emisji pyłów zawieszonych (PM₁₀, PM_{2,5}), węglowodorów aromatycznych (WWA), benzo(a)pirenu, ozonu oraz tlenków siarki i azotu, co było głównym celem i realnym efektem przeprowadzonych prac.

„Czyste powietrze”

W latach 2023-2024 przeprowadzono 345 termomodernizacji budynków, obejmujących ocieplenie ścian, dachów i stropów oraz wymianę okien i drzwi zewnętrznych. Dzięki dofinansowaniu z WFOŚiGW prace te były dostępne dla większej liczby mieszkańców, co pozwoliło znacząco obniżyć koszty inwestycji.

Pozostałe inwestycje

W 2024 roku Starostwo Powiatowe w Krakowie zrealizowało termomodernizację Sali gimnastycznej w Zespole Szkół Techniczno-Ekonomicznych w Skawinie.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Skawinie rozpoczęło inwestycje polegające na termomodernizacji budynków przy ul. Tynieckiej 19 oraz Poniatowskiego 4.

8. Montaż instalacji OZE w tym instalacji do magazynowania energii wyprodukowanej w tych instalacjach

W 2023 roku został wykonany montaż instalacji PV na budynku Domu Ludowego w Jaśkowicach o mocy 13 kW.

W 2023 roku Starostwo Powiatowe w Krakowie zrealizowało następujące inwestycje:

- Montaż paneli fotowoltaicznych na budynku archiwum Starostwa Powiatowego ul. Kopernika 13 w Skawinie za kwotę 76 482,17 zł,
- Montaż paneli fotowoltaicznych w Zespole Szkół Techniczno-Ekonomicznych w Skawinie za kwotę 161 775,18 zł.

Zadania zostały sfinansowane z budżetu powiatu oraz w ramach środków BiR.

Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w 2023 r. wykonała instalację fotowoltaiczną o mocy 27 kWp w siedzibie Spółdzielni. Koszt zadania wyniósł 148 000,00 zł i został sfinansowany z budżetu spółdzielni.

9. Wsparcie doradcze dla mieszkańców oraz działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne

Zadanie realizowane było w ramach przedsięwzięcia pn. „Ekodoradcy w Gminie Skawina dla wsparcia mieszkańców w działaniach dla poprawy” (2024-2027).

- Wartość projektu: 771 593,69 zł,
- Kwota dofinansowania: 499 992,70 zł,
- Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2021–2027, działanie 2.5,
- Wydatki i dofinansowanie:
 - 2023 r.: wydatki – 0,00 zł, dofinansowanie – 0,00 zł,
 - 2024 r.: wydatki – 203 911,38 zł, dofinansowanie – 4 264,16 zł.

Celem Projektu jest realizacja założeń Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego poprzez utworzenie punktu obsługi mieszkańców oraz zatrudnienie dwóch Ekodoradców.

Dodatkowo w każdym roku zorganizowane będzie minimum 8 akcji informacyjno-edukacyjne lub/i wydarzenia poświęcone tematyce ochrony powietrza, klimatu w gminie, programom wsparcia dostępnych na likwidację niskiej emisji, wykorzystaniu OZE. itp. Każdego roku zorganizowane zostaną minimum 4 spotkania z grupami opiniotwórczymi np.: nauczyciele, księża, straż pożarna, lokalne organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, Lokalne Grupy Działania, lokalni biznesmeni, sołtysi gmin, rady sołeckie działającymi w Gminie Skawina.

Zadania Projektu:

- Zatrudnienie 2 Ekodoradców w gminie,
- Adaptacja, wyposażenie punktu obsługi mieszkańców,
- Prowadzenie lokalnych akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony klimatu, powietrza, uchwał antysmogowych dedykowanych dla każdej grupy społecznej.

Projekt jest ukierunkowany na korzyści dla mieszkańców Gminy Skawina regionu, którzy skorzystają z usług Ekodoradców.

Odbiorcami Projektu będą również lokalne instytucje, takie jak szkoły, przedszkola, urzędy i centra kultury. Ekodoradcy będą prowadzić działania edukacyjne i informacyjne w tych miejscach, aby zwiększyć świadomość ekologiczną wśród pracowników i gości tych instytucji.

Cel główny Projektu: Głównym celem Projektu jest wsparcie gminy w transformacji energetycznej oraz wdrażaniu Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego, który dotyczy ograniczenia emisji i zmniejszenia stężeń: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, benzo(a)pirenu oraz dwutlenku azotu.

10. Realizacja zadań z obowiązujących Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zgodnie z treścią PGN dla Gminy Skawina
--

Brak realizacji zadania.

11. Prowadzenie interwencji w ramach kompetencji organów i inspekcji ochrony środowiska w związku z uciążliwościami zgłaszanymi przez społeczeństwo dotyczącymi emisji gazów i pyłów do powietrza oraz emisji uciążliwych zapachów

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w 2023 r. przeprowadzał kontrole w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza w następujących zakładach:

- VALEO AUTOSYSTEMY SP. Z O.O. SYSTEMY CHŁODZENIA SILNIKA Skawina, ul. Przemysłowa 3, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- WILIMBERG TADEUSZ MECHANIKA POJAZDOWA Skawina, Sadowa 18C, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- CHEMMOT EWA KUMOREK Sp. K. Skawina, Piłsudskiego 59, 32-050 (nie wykazała naruszeń),

- TREKO LASER SPÓŁKA Z O. O. Skawina, Hałacińskiego 10, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- GRANA Sp. z o. o Skawina, ul. Piłsudskiego 1, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- Vesuvius Poland Sp. z o.o. Skawina, ul. Tyniecka 12, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- IRIS PACK SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ Skawina, Józefa Piłsudskiego, nr 55C, 32-050 (stwierdzono naruszenia),
- TOP - CAR ŁUKASZ CZOPEK Skawina, Pisary 1, 32-050 (stwierdzono naruszenia).

W 2024 r.:

- Valeo Autosystemy Sp. z o.o. Systemy Wycieraczek Skawina, Przemysłowa 3, 32-050 (stwierdzono naruszenia),
- OKSYMET Sp. z o.o. Sp. j., Skawina, ul. Józefa Piłsudskiego, nr 23E, 32-050 (stwierdzono naruszenia),
- Valeo Autosystemy Sp. z .o.o. Systemy Chłodzenia Silnika, Skawina, Przemysłowa 3, 32- 050 (nie wykazała naruszeń),
- TOP - CAR Łukasz Czopek, Skawina, ul. Pisary 1, 32-050 (stwierdzono naruszenia),
- Bahlsen Polska sp. z o.o. sp. k., Skawina, Józefa Piłsudskiego 1, 32-050 (stwierdzono naruszenia),
- COLAS Polska Sp. z o.o. Wytwórnia Mas Bitumicznych w Skawinie, Skawina, ul. rtm. Witolda Pileckiego 1, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- (Sk) Przedsiębiorstwo Innowacyjne Odlewnictwa SPECODLEW Sp. z o. o., Skawina, ul. Rtm. Witolda Pileckiego 3, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- GRANA Sp. z o.o., Skawina , ul. Piłsudskiego 1, 32- 050 (nie wykazała naruszeń),
- Gmina Skawina, Skawina, Rynek 1, 32-050 (nie wykazała naruszeń),
- ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA MIĘSA "STOCZEK" S.C. A. STOCZEK, T. STOCZEK, Skawina, Radziszowska 3A, 32- 050 (stwierdzono naruszenia).

Gmina Skawina w 2024 r. rozpoczęła realizację zadania pn. „Zapewnienie wyposażenia sprzętowego Straży Miejskiej w Skawinie w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska”.

- Wartość projektu: 653 190,48 zł,
- Kwota dofinansowania: 555 211,91 zł,
- Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego 2021–2027, działanie 2.5,
- Wydatki w 2024 r.: 309 588,65 zł,
- Kwota dofinansowania w 2024 r.: 239 859,20 zł.

Projekt ma na celu wzmocnienie potencjału Straży Miejskiej w Skawinie w zakresie realizacji działań związanych z ochroną środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów ochrony powietrza. Jest to element wdrażania zapisów Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

W ramach projektu przewidziano:

- zatrudnienie nowej strażniczki/strażnika,
- doposażenie Straży Miejskiej w specjalistyczny sprzęt niezbędny do prowadzenia kontroli,
- analizę próbek pobieranych podczas działań kontrolnych,

- przygotowanie materiałów informacyjnych dla mieszkańców,
- szkolenie strażniczki/strażnika w zakresie nowych zadań.

12. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych

W ramach akcji „Czyste powietrze i bioróżnorodność – sadzimy drzewa i krzewy w powiecie krakowskim” realizowano działania mające na celu poprawę jakości powietrza, zwiększenie liczby nasadzeń drzew, przeciwdziałanie wymieraniu pszczół, ochronę bioróżnorodności oraz szerzenie edukacji proekologicznej. Na terenie pięciu gmin powiatu krakowskiego – Krzeszowice, Skąta, Skawina, Wielka Wieś i Czernichów – rozdysponowano wśród mieszkańców około 2 000 sadzonek drzew owocowych, w tym jabłoni, gruszy, wiśni, śliwy i czereśni, zakupionych przez Powiat Krakowski.

Ponadto, w placówkach oświatowych realizowano program edukacji antysmogowej, w ramach którego uczniowie uczestniczyli w zajęciach na temat przyczyn i skutków powstawania smogu, przygotowanych w oparciu o materiały Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie. Starsi uczniowie przeprowadzali zajęcia ekologiczne dla młodszych kolegów, dzięki czemu zarówno dzieci, jak i młodzież mogły poszerzyć wiedzę z zakresu biologii, przyrody i ekologii oraz aktywnie zaangażować się w tematykę ochrony powietrza. Organizowano również warsztaty ekologiczne „W jaki sposób chronić powietrze?” oraz prowadzono promocję akcji „Nie czekaj – wymień piec!”, zachęcając do wymiany starych „kopciuchów” we współpracy z Referatem Efektywności Energetycznej UMiG Skawina.

7 lutego 2024 r. odbyła się konferencja „SMOG Skawina walczy – a jednak da się!?”. Celem było podsumowanie działań Gminy Skawina w walce ze smogiem. Rozmawiano o latach walki i zaangażowania mieszkańców, by osiągnąć jak najwyższy wskaźnik zlikwidowanych „kopciuchów”. Zainicjowano też dyskusję o przyszłości i rozmawialiśmy, jakie czekają jeszcze wyzwania w tym obszarze. Było dużo praktycznych przykładów, porozmawiano z ekspertami podczas paneli dyskusyjnych i wymieniono się doświadczeniami w kularach z innymi samorządami, ekspertami. Nagrodzeni „Skawińskim antykopciuchem” zostali: Łukasz Kurlit i Bartosz Lisowski ze Skawińskiego Alarmu Smogowego, Piotr Woźny, Andrzej Guła z Krakowskiego Alarmu Smogowego oraz Miasto Rybnik.

13. Realizacja kolejnych podłączeń do sieci gazowej

PSG na bieżąco realizuje podłączenia do sieci gazowej, podejmując działania stosownie do zgłoszonych potrzeb mieszkańców i inwestorów z terenu gminy Skawina.

Natomiast w 2024 r. wykonane zostało podłączenie do gazu budynku socjalno-szatniowego przy ul. Parkowej 10 w Wielkich Drogach. Koszt zadania wyniósł 36 760,00 zł i został sfinansowany z budżetu gminy.

14. Realizacja zadań przewidzianych planami zarządców dróg

Planowane działania zarządców dróg są spójne z pozostałymi zadaniami w zakresie modernizacji i przebudowy infrastruktury drogowej, opisanymi w raporcie.

15. Poprawa stanu technicznego dróg, zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego, sprzątanie dróg przez ich zarządców

Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego realizował zadanie poprzez „Letnie mechaniczne oczyszczanie i polewanie DP na terenie m. Skawina” w ramach bieżącego utrzymania. W 2024 r. wydatkowano na ten cel 69 110,03 zł, natomiast w 2023 r. było to 61 134,80 zł. Zadanie zostało sfinansowane z budżetu ZDPK.

Gmina w ramach zadania wykonywała następujące przedsięwzięcia:

- Modernizacja drogi gminnej nr 601081K wraz z odwodnieniem w Polance Hallera.
Na zadanie realizowane w latach 2023-2024 wydatkowano środki w wysokości 496 989,10 zł, które pochodziły z budżetu gminy oraz w ramach dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
- Rozbudowa i remont drogi gminnej nr 601135K wraz z odwodnieniem w miejscowości Gołuchowice.
Na zadanie realizowane w latach 2023-2024 wydatkowano środki w wysokości 876 040,88 zł, które pochodziły z budżetu gminy oraz w ramach dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
- Utrzymanie czystości i porządku na drogach i ulicach gminnych.
Na zadanie realizowane w latach 2023-2024 wydatkowano środki w wysokości 1 065 394,32 zł, które pochodziły z budżetu gminy.

16. Sukcesywna wymiana taboru komunikacji zbiorowej na tabor ekologiczny

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie realizuje wymianę taboru na ekologiczny w ramach strategii operacyjnej Spółki i nie jest bezpośrednio przypisana do obsługi konkretnej gminy. Decyzje dotyczące rozmieszczenia pojazdów podejmowane są z uwzględnieniem potrzeb przewozowych na wszystkich obsługiwanych trasach. W okresie 2023-2024 do gminy Skawina wymiennie były kierowane pojazdy hybrydowe i z silnikami Diesla spełniające normy emisji spalin Euro V i Euro VI, natomiast od lutego 2024 r. do końca 2024 r. kierowane były pojazdy z silnikami Diesla spełniające normy emisji spalin Euro V i Euro VI.

17. Przyjęcie i wdrażanie „Koncepcji rozwoju systemu rowerowego na terenie Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego”

Gmina Skawina realizuje działania związane z przyjęciem i wdrażaniem „Koncepcji rozwoju systemu rowerowego na terenie Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego”.

Działania te są oparte na Uchwale nr XIX/257/16 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu Mobilności dla Gminy Skawina (z załącznikiem) – dokument dostępny pod adresem:

<https://bip.malopolska.pl/umigskawina,a,1204610,uchwala-nr-xix25716-rady-miejskiej-w-skawinie-z-dnia-25-maja-2016-roku-w-sprawie-przyjecia-planu-mob.html>

W ramach tych działań podejmowane są również inwestycje w infrastrukturę pieszo-rowerową, które zostały opisane w zadaniu nr 3 pn. „Budowa ścieżek rowerowych”.

18. Dążenie do budowy ciągów pieszo-rowerowych i dróg dla rowerów przy drogach powiatowych (w przypadku remontów i przebudowy dróg)

Gmina Skawina w ramach realizacji zadania realizowała następujące przedsięwzięcia:

- Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 953 w m. Grabie od km odc. 030 km 0+635,00 do km 0+850,00 w m. Grabie:
 - okres realizacji zadania 2022-2023,
 - kwota zadania 1 178 764,15 zł,
 - finansowanie: 589 382,07 zł udział województwa, 589 382,08 zł udział gminy,
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 2171K Zelczyna-Krzęcin w zakresie budowy odcinka drogi dla pieszych i rowerów i przebudowy odwodnienia - dokumentacja projektowa:
 - trwają prace projektowe,
 - okres realizacji zadania 2023-2026,
 - kwota zadania 470 106,00 zł,
 - finansowanie: Gmina Skawina, ZDPK,
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej oraz remont pobocza przy drodze powiatowej nr 1939K ul. Brzegi w Radziszowie - dokumentacja projektowa:
 - okres realizacji zadania 2021-2023,
 - kwota zadania 120 000,00 zł,
 - finansowanie: Gmina Skawina, ZDPK,
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej oraz remont pobocza przy drodze powiatowej nr 1939K ul. Brzegi w Radziszowie (dokumentacja) zadanie nie zrealizowane w 2023 przeniesione na 2024 r. – budowa:
 - okres realizacji zadania 2023-2024,
 - kwota zadania 1 007 440,00 zł,
 - finansowanie: Gmina Skawina, ZDPK,
- Budowa parkingu Park&Ride Radziszów Centrum oraz budowa ciągów pieszo-rowerowych w miejscowości Rzożów:
 - okres realizacji zadania 2018-2025,
 - kwota zadania 6 693 661,14 zł,
 - finansowanie: Gmina Skawina, ZDPK, środki zewnętrzne.

19. Wspieranie i realizacja projektów w zakresie budowy urządzeń i instalacji do produkcji i magazynowania energii odnawialnej opartej np. na biomasie, energii słońca, energii wiatru, energii wód

Zadanie jest realizowane na terenie gminy systematycznie, a podejmowane w jego ramach inicjatywy obejmują działania opisane w niniejszym rozdziale.

20 listopada 2024 r., podczas uroczystej gali, Gmina Skawina została uhonorowana nagrodą w konkursie i rankingu gmin najbardziej zaangażowanych w działania na rzecz ekologii. Zwycięzcy zostali wyłonieni na podstawie rankingów przygotowanych we współpracy z Urzędem Statystycznym w Krakowie. W kategorii „Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu” Gmina Skawina otrzymała tytuł „EKO-HERO”.

20. Wsparcie doradcze dla mieszkańców oraz działania edukacyjne, informacyjne i promocyjne

W raportowanych latach wydatkowano kwotę w wysokości 44 987,16 zł ze środków gminnych na organizację Kampanii edukacyjno-promocyjnych (Rowerowy Maj, Europejski Tydzień Mobilności) oraz wykonanie broszur, plakatów informacyjnych dot. bezpiecznego korzystania z alternatywnej komunikacji.

Oprócz tego w ramach wsparcia doradczego dla mieszkańców prowadzone są działania edukacyjne dzieci, młodzieży i seniorów w zakresie przepisów w ruchu pieszo-rowerowym, bezpiecznego korzystania z infrastruktury pieszo-rowerowej prowadzone są przez oficera rowerowego - pracownika UMiG w Skawinie.

21. Promocja i wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających efektywne wykorzystanie energii i zmniejszających materiałochłonność gospodarki

22. Podejmowanie działań w zakresie wdrażania społeczności energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii

W latach 2023–2024 Gmina Skawina aktywnie wspierała rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz technologii zwiększających efektywność energetyczną, realizując szereg działań na poziomie lokalnym.

Gmina Skawina kontynuowała realizację programu „Mój Prąd”, który oferował mieszkańcom dofinansowanie do instalacji fotowoltaicznych oraz magazynów energii. W ramach programu przewidziano m.in. dotacje na instalację paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz magazynów energii, co miało na celu zwiększenie efektywności energetycznej gospodarstw domowych.

W połowie 2023 roku w Skawinie zarejestrowano Spółdzielnię Energetyczną Skawina (SES), której celem jest dostarczanie czystej, taniej i bezpiecznej energii. Spółdzielnia planuje budowę elektrowni wodnej oraz rozwój innych źródeł OZE, co ma przyczynić się do dywersyfikacji źródeł energii w regionie.

Gmina Skawina uczestniczyła również w projekcie „Czysta Energia Blisko Krakowa”, który umożliwiał mieszkańcom uzyskanie dofinansowania na instalację odnawialnych źródeł energii, takich jak fotowoltaika, pompy ciepła czy kolektory słoneczne. Program ten miał na celu poprawę efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

3.2. Zagrożenia hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zagrożenia hałasem.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 19. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie gminy			
Kierunek: Przebudowy i modernizacje dróg			
1.	Działania inwestycyjne i organizacyjne podmiotów gospodarczych oraz zarządzających infrastrukturą komunikacyjną	Podmioty gospodarcze, zarządcy dróg i linii kolejowych	↑
2.	Modernizacja nawierzchni dróg. Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	Zarządcy dróg, Powiat Krakowski, Gmina Skawina	↑
3.	Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Skawina, zarządcy dróg	↑
Kierunek: Właściwe planowanie przestrzenne kształtujące klimat akustyczny			
4.	Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu	Gmina Skawina	↓
5.	Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informacji zgodnie z art. 113 i 114 ustawy Prawo ochrony środowiska	Gmina Skawina	↑
6.	Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego	Gmina Skawina	↓
7.	Uwzględnianie w opracowaniach ekofizjograficznych informacji o stanie zagrożenia hałasem w środowisku	Gmina Skawina	↓
8.	Prowadzenie okresowych pomiarów hałasu przez zarządzających drogami	Zarządcy dróg	↔
Kierunek: Stosowanie zabezpieczeń akustycznych			
9.	Stosowanie zabezpieczeń akustycznych w miejscach wyznaczonych przez Program ochrony środowiska przed hałasem, przeglądy ekologiczne i inne opracowania	Zarządcy dróg i linii kolejowych	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Działania inwestycyjne i organizacyjne podmiotów gospodarczych oraz zarządzających infrastrukturą komunikacyjną

Gmina Skawina wraz z Zarządem Dróg Powiatu Krakowskiego w ramach realizacji zadań z zakresu infrastruktury drogowej realizowała następujące przedsięwzięcia:

- Rozbudowa drogi gminnej publicznej nr 600976K (stary przebieg drogi wojewódzkiej nr 953) wraz z rozbudową dróg gminnych nr 601134K, 601132K, 601148K oraz budową i przebudową niezbędnej infrastruktury technicznej w miejscowości Rzożów, gmina Skawina, powiat krakowski, województwo małopolskie:
 - o okres realizacji zadania: 2020-2024,
 - o koszt zadania: 4 032 957,91 zł, a w latach 2023-2024 - 3 820 642,91 zł,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Województwo Małopolskie,
- Przebudowa drogi gminnej nr 600949K w Skawinie:
 - o okres realizacji zadania: 2020-2023,
 - o koszt zadania: 1 782 356,90 zł, a w latach 2023-2024 – 1 653 949,90 zł,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Budowa odcinka drogi gminnej klasy D w miejscowości Jaśkowice, gmina Skawina wraz z remontem ul. Lipowej oraz remontem schodów terenowych:
 - o okres realizacji zadania: 2019-2024,
 - o koszt zadania: 1 871 870,91 zł, a w latach 2023-2024 – 1 734 913,31 zł,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina,
- Przebudowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 953 odc.020 od km 2+125,51 do km 2+317,74 i od km 2+456,49 do km 2+811,00 w miejscowości Gołuchowice i Polanka Hallera w zakresie m.in. budowy chodnika:
 - o okres realizacji zadania: 2016-2025,
 - o koszt zadania: 4 686 144,77 zł w latach 2023-2024,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina, Województwo Małopolskie,
- Rozbudowa i remont drogi gminnej nr 601135K wraz z odwodnieniem w miejscowości Gołuchowice:
 - o okres realizacji zadania: 2023-2024,
 - o koszt zadania: 927 727,72 zł
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina,
- Budowa drogi gminnej od km 0+003,15 do km 0+116,50 (skrzyżowanie z drogą powiatową nr 2178K w km 0+053,00) w miejscowości Zelczyna, Gmina Skawina:
 - o okres realizacji zadania: 2020-2024,
 - o koszt zadania: 1 927 088,73 zł, a w latach 2023-2024 – 1 853 521,95 zł,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Budowa drogi gminnej wraz z zatoką autobusową oraz miejscami postojowymi wraz z placem do zawracania i infrastrukturą towarzyszącą w rejonie przystanku kolejowego Skawina Zachodnia w Skawinie:
 - o okres realizacji zadania: 2019-obecnie,
 - o koszt zadania: 11 103 825,00 zł, a w roku 2024 – 3 339 975,00 zł,
 - o źródło finansowania: Gmina Skawina, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Budowa chodnika przy ul. Korabnickiej w Skawinie w ciągu drogi powiatowej nr 2174K - dokumentacja) projektowa:
 - o okres realizacji zadania: 2023-2026,

- koszt zadania: 45 000,00 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK,
- Wykonanie dokumentacji technicznej przebudowy drogi powiatowej nr 1940K ul. Podlesie w miejscowości Radziszów (w zakresie budowy chodnika):
 - okres realizacji zadania: 2019-2024,
 - koszt zadania: 385 680,17 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK.
- Rozbudowa drogi powiatowej 1940K w km 0+001 do km 1+440 w miejscowości Skawina - Radziszów, Powiat Krakowski – budowa:
 - okres realizacji zadania: 2024-2025,
 - koszt zadania: 13 340 591,42 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Polski Ład ZDPK,
- Wykonanie dokumentacji technicznej wraz ze wszystkimi decyzjami administracyjnymi na przebudowę/ rozbudowę ul. Szkolnej w Zelczynie i ul. Wiślniej w Ochodzy w ciągu drogi powiatowej nr 2178K (wieloletnie) - dokumentacja projektowa:
 - okres realizacji zadania: 2024-2026,
 - koszt zadania: 208 780,20 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK,
- Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2176K ul. Kalwaryjska w Wielkich Drogach – Etap I - dokumentacja projektowa - trwają prace projektowe:
 - okres realizacji zadania: 2023-2026,
 - koszt zadania: 310 000,00 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK,
- Stabilizacja osuwiska nr 37380 celem zabezpieczenia skrzyżowania dróg powiatowych nr 2163K ul. Batalionów Chłopskich oraz 2172K ul. Wyspiańskiego w Skawinie - dokumentacja projektowa koncepcja:
 - okres realizacji zadania: 2024,
 - koszt zadania: 159 000,00 zł,
 - źródło finansowania: ZDPK,
- Rozwój zintegrowanego transportu w Gminie Skawina (II) – budowa:
 - okres realizacji zadania: 2018-2025,
 - koszt zadania: 16 666 990,52 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK, środki zewnętrzne,
- Przebudowa skrzyżowania ul. Kopernika z ul. Ogrody w Skawinie w ciągu drogi powiatowej nr 2200K - dokumentacja projektowa:
 - okres realizacji zadania: 2021-2025,
 - koszt zadania: 289 000,00 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK,
- Budowa chodnika przy drodze powiatowej 2204K ul. Graniczna Skawina - w formie zaprojektuj i wybuduj:
 - okres realizacji zadania: 2024,
 - koszt zadania: 158 346,51 zł,
 - źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK,
- Wykonanie dokumentacji technicznej wraz ze wszystkimi decyzjami administracyjnymi na budowę utwardzonego pobocza przy ul. Wytrzyśczech

i ul. Rynek w Radziszowie w ciągu drogi powiatowej nr 2173K (wieloletnie) - dokumentacja projektowa:

- okres realizacji zadania: 2024-2026,
- koszt zadania: 360 000,00 zł,
- źródło finansowania: Gmina Skawina, ZDPK.

2. Modernizacja nawierzchni dróg. Usprawnianie organizacji ruchu drogowego

W realizację zadania wpisują się działania opisane w zadaniu nr 1 pn. „Działania inwestycyjne i organizacyjne podmiotów gospodarczych oraz zarządzających infrastrukturą komunikacyjną”. Pozostałe działania zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 20. Modernizacja nawierzchni dróg. Usprawnianie organizacji ruchu drogowego

Lp.	Okres realizacji	Koszt zadania [zł], źródło finansowania	Nazwa zadania, opis realizacji zadania	Realizator
1.	2023-2024	4 792 567,67 zł, w tym: 2 169 650,00 zł udział województwa, 2 622 917,67 zł udział gminy	Przebudowa i rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 953 odc. 020 od km 2+125,51 - 2+317,74 i od km 2+456,49 - 2+811,00 w m. Gołuchowice i Polanka Hallera w zakresie m.in. budowy chodnika	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie
2.	2022-2023	286 622,15 zł Krajowy Fundusz Drogowy	Rozbudowa drogi krajowej nr 44 budowy chodnika, kanału technologicznego, przebudowy odwodnienia drogi, kanalizacji kablowej, rozbudowy zjazdów i dojazd do furtek – etap II w miejscowości Wielkie Drogi od km 94+974,75 do km 95+158,25	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
3.	2023	2 581 053,80 zł Krajowy Fundusz Drogowy	Rozbudowa drogi krajowej nr 44 budowy chodnika, kanału technologicznego, przebudowy odwodnienia drogi, kanalizacji kablowej, rozbudowy zjazdów i dojazd do furtek – etap II w miejscowości Wielkie Drogi od km 95+110,35 do km 96+270,95	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
4.	2023	684 849,24 zł Budżet Państwa	Remont nawierzchni jezdni przez częściową wymianę istniejących warstw bitumicznych na drodze krajowej nr 44 w km 93+400 do 94+050 w m. Wielkie Drogi gmina Skawina	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
5.	2023	1 588 928,32 zł Budżet Państwa	Remont nawierzchni jezdni przez częściową wymianę istniejących warstw bitumicznych na drodze krajowej nr 44 w km 94+980 do 96+550 w m. Wielkie Drogi-Zelczyna, gmina Skawina	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
6.	2024	153 901,58 zł Gmina Skawina, ZDPK	Modernizacja ul. Zawodzie w Radziszowie w ciągu drogi powiatowej nr 1939K - modernizacja nawierzchni	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego, Gmina Skawina
7.	2024	828 651,88 zł Gmina Skawina, ZDPK	Modernizacja ul. Tynieckiej w Skawinie w ciągu drogi powiatowej nr 2177K (chodnik + nawierzchnia) - modernizacja nawierzchni i chodnika	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego, Gmina Skawina
8.	2024	219 634,98 zł Gmina Skawina,	Modernizacja ul. Szkolnej w Borku Szlacheckim w ciągu drogi powiatowej nr	Zarząd Dróg Powiatu

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Okres realizacji	Koszt zadania [zł], źródło finansowania	Nazwa zadania, opis realizacji zadania	Realizator
		ZDPK	1939K - modernizacja nawierzchni	Krakowskiego, Gmina Skawina
9.	2023	1 010 762,81 zł Gmina Skawina, ZDPK	Modernizację ul. Skawińskiej i ul. Jana Pawła II w Radziszowie w ciągu DP 1940K - modernizacja nawierzchni	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego, Gmina Skawina
10.	2023	231 824,31 zł Gmina Skawina, ZDPK	Modernizację ul. Tynieckiej w Skawinie w ciągu DP 2177K - modernizacja	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego, Gmina Skawina
11.	2018-2024	594 909,18 zł, a w latach 2023-2024 to 554 849,18 zł	Modernizacja drogi gminnej nr 601081K wraz z odwodnieniem w Polance Hallera	Gmina Skawina

źródło: GDDKiA w Krakowie, ZDW w Krakowie, ZDP w Krakowie, Gmina Skawina

3. Budowa ścieżek rowerowych

W okresie od grudnia 2021 r. do maja 2024 r. realizowano inwestycję polegającą na budowie ścieżki pieszo-rowerowej oraz remoncie pobocza przy drodze powiatowej nr 1939K, ul. Brzegi w Radziszowie, wraz z budową parkingu P&R Radziszów Centrum. Na ten cel przeznaczono łącznie 1 185 270,73 zł, z czego w latach 2023–2024 wydatkowano 1 175 732,73 zł ze środków własnych Powiatu Krakowskiego oraz Budżetu Gminy.

Od lutego 2019 r. do listopada 2023 r. realizowano zadanie związane z budową infrastruktury pieszo-rowerowej przy ulicy Piłsudskiego w Skawinie. Całkowite wydatki na ten projekt wyniosły 1 965 262,75 zł, z czego w roku 2023 przeznaczono 1 875 812,00 zł ze środków unijnych oraz Budżetu Gminy.

4. Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

5. Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informacji zgodnie z art. 113 i 114 ustawy Prawo ochrony środowiska

W ramach prowadzonej polityki planistycznej Gmina Skawina realizuje zadanie polegające na wprowadzaniu do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego informacji zgodnych z art. 113 i 114 ustawy Prawo ochrony środowiska.

Działanie to zostało potwierdzone i usankcjonowane Uchwałą Nr II/16/24 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 29 maja 2024 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Skawina w jego granicach administracyjnych – etap II A (Dz. U. Woj. Mał. z dnia 5 czerwca 2024 r., poz. 3868). W latach 2022–2024 na

realizację zadania przeznaczono łącznie 33 688,00 zł, z czego w latach 2023–2024 wydatkowano 18 358,00 zł ze środków budżetu gminy.

6. Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

7. Uwzględnianie w opracowaniach ekofizjograficznych informacji o stanie zagrożenia hałasem w środowisku

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

8. Prowadzenie okresowych pomiarów hałasu przez zarządzających drogami

W 2023 roku na terenie gminy Skawina, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, nie wykonywano pomiarów hałasu komunikacyjnego (drogowego, szynowego, lotniczego).

Dane na temat hałasu przemysłowego, uzyskane od podmiotów zewnętrznych, są wyszczególnione w opublikowanym dokumencie „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa małopolskiego w roku 2023” w rozdziale Hałas Przemysłowy - tabela 28. Dokument opublikowany jest na ogólnodostępnej stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) pod adresem: <https://www.gov.pl/web/gios/halas-lista-malopolskie> - po wybraniu odpowiedniego roku.

W 2024 roku na terenie gminy Skawina, w ramach PMŚ, wykonano pomiary hałasu kolejowego w miejscowości Woła Radziszowska w jednym punkcie pomiarowym. Wyniki są obecnie w trakcie opracowywania i zostaną udostępnione na stronie internetowej GIOŚ w listopadzie b.r. w dokumencie „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa małopolskiego w roku 2024”, pod podanym powyżej adresem. Opisane w nim zostaną również pozyskane informacje na temat hałasu przemysłowego.

9. Stosowanie zabezpieczeń akustycznych w miejscach wyznaczonych przez Program ochrony środowiska przez hałasem, przeglądy ekologiczne i inne opracowania

Zadanie realizowane przez zarządców dróg w ramach bieżącej działalności. Na terenie gminy Skawina znajdują się obecnie ekrany akustyczne w ciągu drogi krajowej przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 21. Ekrany akustyczne na terenie gminy Skawina

Nr drogi	Km początku	Km końca	Długość (m)	Wysokość (m)	Materiał	Lokalizacja	Strona
44b	2+324	2+570	252	2,5	Zielona ściana	droga główna	L
44b	2+570	2+740	170	2	Pleksiglas	droga główna	L
44b	2+557	2+760	203	2	Pleksiglas	droga główna	P
44b	2+740	2+795	61	4,5	Zielona ściana	droga główna	L

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Nr drogi	Km początku	Km końca	Długość (m)	Wysokość (m)	Materiał	Lokalizacja	Strona
44b	2+760	2+866	106	5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	2+810	2+915	108	4,5	Zielona ściana	droga główna	L
44b	2+858	2+944	86	4,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	2+944	3+042	98	2,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	2+915	3+051	136	5	Zielona ściana	droga główna	L
44b	3+035	3+068	36	2,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+067	3+154	87	5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+154	3+210	54	4,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+210	3+307	110	5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+300	3+340	40	5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+330	3+482	147	2,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	3+820	4+016	201	2,5	Zielona ściana	droga główna	P
44b	4+011	4+150	139	2,5	Zielona ściana	droga główna	P

źródło: GDDKiA w Krakowie

3.3. Pola elektromagnetyczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 3 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji pola elektromagnetyczne.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 22. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji pola elektromagnetyczne

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zapewnienie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych			
Kierunek: Monitoring stanu środowiska w zakresie pola elektromagnetycznego			
1.	Monitoring stanu środowiska w zakresie PEM	GIOŚ	↔
Kierunek: Działania w zakresie kontroli i planowania przestrzennego			
2.	Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem	Gmina Skawina	↔
3.	Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego	RWMŚ-GIOŚ Kraków	↓

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Monitoring stanu środowiska w zakresie PEM

Skawina jako gmina miejsko-wiejska należy do stałej sieci monitoringu. Z tego względu punkty pomiarowe wyznaczone są na terenie miasta, a badania prowadzi się w nich w cyklu 2-letnim. Z uwagi na liczbę ludności, na terenie miasta Skawina wyznaczono 2 punkty pomiarowe:

- na Rynku (kod punktu: K_2022_D_7)
- na ul. Bukowskiej (kod punktu: K_2022_D_8).

Ostatnie badania wykonano w 2024 roku.

Dokładne dane lokalizacyjne oraz wyniki pomiarów znajdują się na stronie internetowej GIOŚ pod adresem: <https://www.gov.pl/web/gios/pola-elektromagnetyczne-malopolskie-lista> - po wybraniu odpowiedniego roku.

Tabela 23. Wyniki PEM na terenie gminy Skawina w 2024 r.

Adres	Skawina, Rynek	Skawina, Bukowska
Nazwa punktu pomiarowego	K_2022_D_7	K_2022_D_8

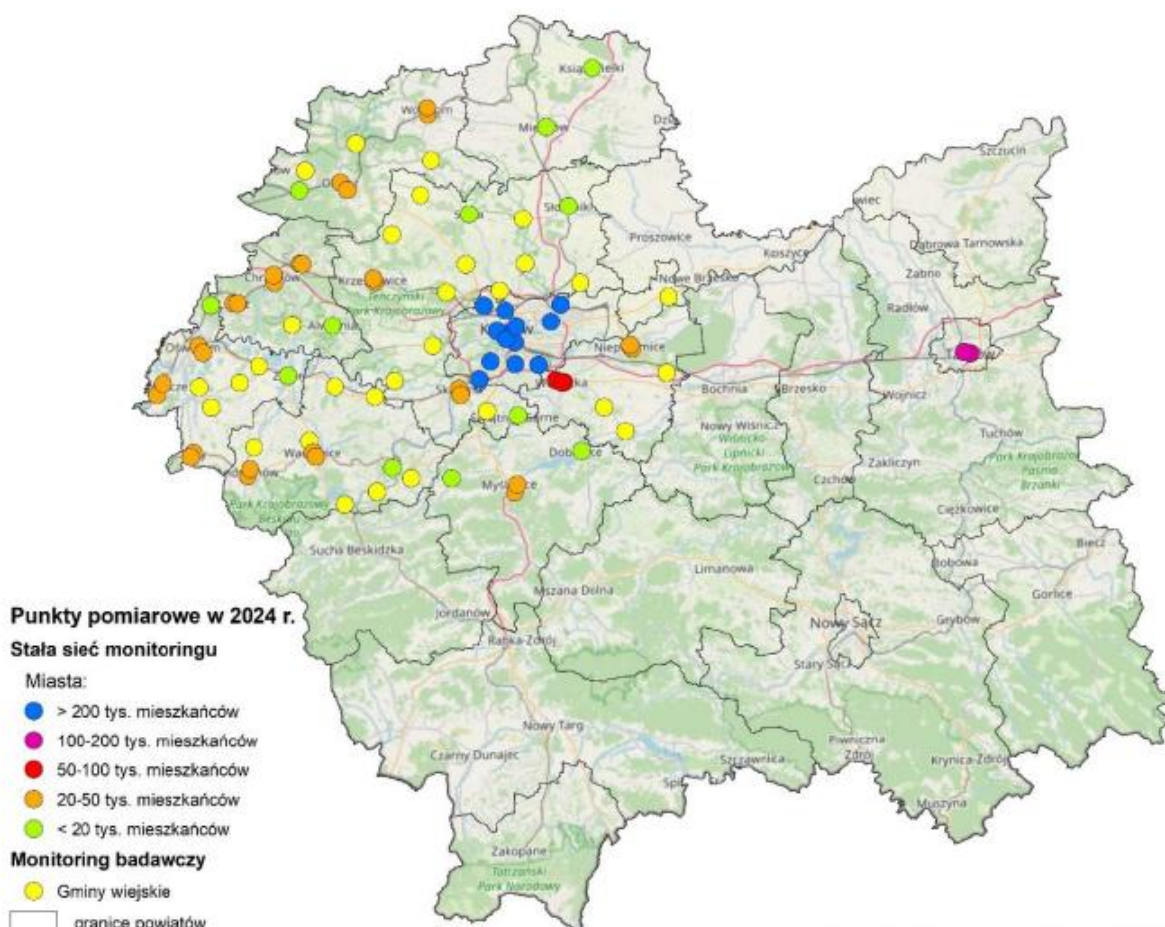
*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Adres	Skawina, Rynek	Skawina, Bukowska
Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]*	0,34	1,45
Niepewność pomiaru [V/m]	0,21	0,58
Wartość maksymalna (Emax) [V/m]	0,46	1,69
Niepewność pomiaru [V/m]	0,18	0,68
Wartość wskaźnika poziomu emisji pól elektromagnetycznych WME (z obliczeń)**	0,02	0,08
Średnia dla kategorii obszaru [V/m]	0,69	0,69

* wynik 0,3 V/m oznacza, że średni zmierzony poziom natężenia składowej elektrycznej był niższy od progu czułości sondy, którą wykonano pomiar.

** wskaźnik WME, o którym mowa w Załączniku nr 3 rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020, poz.2311) jest wartością wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności wyznaczoną na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (Emax) uzyskanej w trakcie pomiarów w danym punkcie pomiarowym. Służy do stwierdzenia zgodności i pozwala określić, czy zmierzone poziomy PEM w tym punkcie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448). Dopuszczalne poziomy PEM uznaje się za dotrzymane, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza wartości 1.

źródło: Państwowy Monitoring Środowiska / Ekoinfonet

Rysunek 22. Lokalizacja punktów pomiarowych PEM w województwie małopolskim w 2024 r.
źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie małopolskim

2. Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem realizowane jest w ramach bieżącej działalności gminy i podejmowane stosownie do pojawiających się potrzeb.

3. Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w raportowanych latach nie przeprowadzał kontroli w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

3.4. Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 20 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągłe ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 24. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów wodnych			
Kierunek: Monitoring stanu środowiska w zakresie jakości wód powierzchniowych			
1.	Monitoring wód powierzchniowych	RWMS-GIOŚ Kraków	↔
Kierunek: Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej			
2.	Utrzymanie i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody	Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne, podmioty gospodarcze	↑
3.	Rozbudowa sieci kanalizacji	Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne, podmioty gospodarcze	↑
4.	Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w ramach wyznaczonych aglomeracji	Gmina Skawina, Sejmik wojewódzki	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Kierunek: Poprawa jakości wód			
5.	Obniżenie ładunków zanieczyszczeń (w szczególności w zakresie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego) ze ścieków przemysłowych	Podmioty gospodarcze	↔
6.	Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt	Właściciele gospodarstw rolnych	↔
7.	Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym	Gmina Skawina, RWMŚ-WIOŚ Kraków, organizacje pozarządowe, ARiMR, MODR w Karniowicach	↑
8.	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań dotyczącej infrastruktury błękitno-zielonej, naturalnych terenów podmokłych itp. poprawiającej jakość wód	Gmina Skawina i inne jst; PGWWP	↔
Cel: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego			
Kierunek: Ograniczenie zasięgu i skutków powodzi			
9.	Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną z uwzględnieniem wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka powodziowego	PGW Wody Polskie	↑
10.	Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego	PGW Wody Polskie, Nadleśnictwo Myślenice	↑
11.	Współdziałanie z administracją rządową i sąsiednimi samorządami w celu realizacji kompleksowego systemu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły	Gmina Skawina, Gminy Powiatu Krakowskiego	↔
12.	Realizacja przedsięwzięć z zakresu zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz przywracanie naturalnych obszarów retencyjnych wód opadowych	Gmina Skawina, WFOŚiGW, NFOŚiGW	↑
13.	Przebudowa wałów Wisły: prawy wał (1,300 km) od 59+735 km rzeki (60+325 km wału) do 62+000 km rzeki (61+625 km wału); (1,160km) od 63+080 km rzeki (62+030 km wału) do 63+865 km rzeki (63+190 km wału)	PGW Wody Polskie	↑
14.	Budowa 4 szt. zbiorników w zlewni rzeki Skawinki. Budowa wałów na cieku Skawinka o łącznej długości 4895 m. Modernizacja wałów na cieku Skawinka o łącznej długości 2344 m. Budowa bulwarów na cieku Skawinka o łącznej długości 2733 m. Budowa wału na	PGW Wody Polskie	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	cieku Gościbia o długości 172 m. Budowa bulwaru na cieku Gościbia o długości 401 m. Budowa wałów na cieku Jastrząbka o łącznej długości 880 m. Budowa bulwarów na cieku Jastrząbka o łącznej długości 349 m. Budowa wałów na cieku Głogoczówka o łącznej długości 572 m. Budowa bulwarów na cieku Głogoczówka o łącznej długości 249 m. Budowa wałów na cieku Cedron o łącznej długości 3506 m. Budowa bulwaru na cieku Cedron o długości 175 m. Budowa bulwarów na cieku Mogiłka o łącznej długości 381 m. Budowa wału na cieku Rzepnik o długości 370 m. Budowa bulwarów na cieku Rzepnik o łącznej długości 2236 m. Budowa pompowni w pobliżu ujścia Rzepnika		
15.	Przebudowa prawego wału rzeki Skawinki w km 9+115-9+125, 9+350-9+375 w m. Radziszów, gm. Skawina	PGW Wody Polskie	↑
16.	Budowa zespołu suchych polderów sterowanych na obszarach rolniczych, miejscowa renaturyzacja doliny Wisły. Przygotowanie inwestycji w zakresie koncepcji szczegółowej, studium wykonalności, OOS, dokumentacja techniczna wraz z decyzjami, uzgodnień	PGW Wody Polskie	↓
17.	Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi wraz z wdrożeniem algorytmów optymalizacji sterowania zbiornikami i polderami	PGW Wody Polskie	↓
18.	System prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Krakowie - Etap I system monitoringu, prognozowania i ostrzegania	PGW Wody Polskie	↓
19.	Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń w zlewni Wisły krakowskiej	PGW Wody Polskie	↓
20.	Renaturyzacja doliny Cedronu oraz Skawinki w tym przywrócenie drożności korytarza ekologicznego tych strumieni/ rzek a przez to zwiększenie ich możliwości retencyjnych w terenie zalewowym	PGW Wody Polskie	↓

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Monitoring wód powierzchniowych

Monitoring wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie

obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).

W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Skawina.

Tabela 25. Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Skawina

Nazwa i kod JCWP	Wisła od Skawy do Skawinki RW2000112 135599	Skawinka od Głogoczówki do ujścia RW2000092 135699	Wisła od Skawinki do Podłężanki RW2000112 137759	Skawinka do Głogoczówki RW2000072 135659	Cedron RW2000072 1356899	Sosnowianka RW2000092 135569	Kanał Łęczański RW2000112 135594
Typ JCWP	RzN	PN	RzN	RWf_wap	RWf_wap	PN	RzN
Rzeczywista długość JCWP [km]	34,56	14,74	34,43	97,85	40,52	15,91	17,42
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	128,57	66,72	144,23	194,65	92,99	31,48	9,68
Status JCWP	SZCW	SZCW	SZCW	NAT	NAT	NAT	SCW
Kod ppk (2022-2027)	PL01S1501_1765	PL01S1501_1769	PL01S1501_1785	PL01S1501_3423	PL01S1501_3424	PL01S1501_0462	PL01S1501_0320
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.786536; 49.986539	19.810503; 49.988097	20.151086; 50.044158	19.831752; 49.901556	19.7652485; 49.90242931	19.719937; 49.966045	19.695458; 49.963839
Stan/potencjał ekologiczny	słaby potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	nie można dokonać oceny stanu/potencjału	umiarkowany potencjał ekologiczny
Stan chemiczny	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	brak danych
Stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód

PN - Potok lub strumień nizinny

RsW_wap - Średnia rzeka na podłożu węglanowym

RzN - Rzeka nizinna

NAT - naturalna część wód

SCW - sztuczna część wód

SZCW – silnie zmieniona część wód

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl> [dostęp: 22.09.2025 r.]

Jednolite części wód powierzchniowych (jcwp) badane są w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) w cyklu sześcioletnim, co 3 lata. Co roku badane są wskaźniki, dla których w ramach monitoringu prowadzonego w latach poprzednich zostały stwierdzone przekroczenia wyznaczonych dla nich odpowiednich wartości granicznych lub odpowiednich środowiskowych norm jakości. Punkty pomiarowo-kontrolne (ppk) zlokalizowane są (dla jcwp rzecznych) na zamknięciu zlewni jcwp, a wyniki prowadzonych w nich badań odzwierciedlają stan jakości całej jcwp.

Zgodnie rozporządzeniem klasyfikacyjnym (2021), co roku wykonywana jest klasyfikacja wskaźników jakości wód badanych w roku poprzednim, a co 3 lata klasyfikacja stanu lub potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz ocena stanu jcwp, na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

2. Utrzymanie i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody

Zakład Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Skawinie na realizację utrzymania systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody w latach 2023-2024 wydatkował ze środków własnych 29 939 783,52 zł. Natomiast na rozbudowę systemów zaopatrzenia w wodę 5 830 191,32 zł, z tego 4 739 992,94 zł to środki własne.

W 2024 r. wykonano koncepcję stacji uzdatniania wody dla wody pobieranej ze studni kopanej w Skawinie przy ul. Mickiewicza.

3. Rozbudowa sieci kanalizacji

4. Kontynuacja działań związanych z realizacją inwestycji wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, w ramach wyznaczonych aglomeracji

Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Skawina realizowana była w latach 2023-2024. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 16 213 474,33 zł, w tym 13 181 686,45 zł środki własne ZWiK, a pozostała część pochodziła z NFOŚiGW. Wykonana została budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości: Ochodza, Wielkie Drogi, Jaśkowice, Krzęcin, Jurczyce oraz w ul. Łanowej, Żychonia w Skawinie.

5. Obniżenie ładunków zanieczyszczeń (w szczególności w zakresie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego) ze ścieków przemysłowych

Zadanie było realizowane w ramach bieżącej działalności przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy Skawina w latach 2023–2024. W razie potrzeby przedsiębiorstwa podejmowały działania mające na celu ograniczenie ładunków zanieczyszczeń wprowadzanych do systemu kanalizacyjnego i środowiska wodnego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska oraz warunkami posiadanych pozwoleń wodnoprawnych.

6. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt

Zadanie było realizowane na bieżąco przez właścicieli gospodarstw rolnych prowadzących hodowlę i chów zwierząt. Polegało na systematycznej budowie szczelnych zbiorników na gnojowicę i/lub gnojówkę oraz płyt obornikowych, co zapewnia bezpieczne magazynowanie nawozów naturalnych, ogranicza ryzyko zanieczyszczenia środowiska wodnego i wspiera zrównoważone praktyki rolnicze.

7. Współpraca ze środowiskami rolniczymi w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych, niezbędnych dla skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniem obszarowym

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Karniowicach w 2023 r. przeprowadził szkolenie grantowe pn. „Obowiązki rolnika w świetle Ustawy Prawo Wodne”. Dodatkowo rolnikom z terenu gminy Skawina udzielono porad oraz informacji.

8. Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań dotyczącej infrastruktury błękitno-zielonej, naturalnych terenów podmokłych itp. poprawiającej jakość wód

Gmina sukcesywnie wdraża innowacyjne rozwiązania dotyczące infrastruktury błękitno-zielonej, naturalnych terenów podmokłych itp. poprawiającej jakość wód, poprzez takie działania jak: przeprowadzenie analizy możliwości retencji wód opadowych w zlewni Skawinki, tworzenie ogrodów deszczowych, niecek retencyjnych oraz zastosowanie nawierzchni przepuszczalnych, które pozwalają na zatrzymywanie wód opadowych w miejscu ich opadu oraz warsztaty i spotkania edukacyjne dla mieszkańców, mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej.

9. Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną z uwzględnieniem wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka powodziowego

Zadanie mające na celu właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną z uwzględnieniem wymagań dotyczących oceny zagrożenia i ryzyka powodziowego realizowane jest w ramach bieżącej działalności.

Dodatkowo wykonana została przebudowa budynku pompowni w m. Kopanka na Punkt Zarządzania Ryzykiem Powodziowym Gminy Skawinie za kwotę 69 107,57 zł.

10. Zwiększanie retencyjności zlewni oraz efektywności urządzeń zabezpieczenia przeciwpowodziowego

Inwestycja wykonana przez Nadleśnictwo Myślenice w latach wcześniejszych (zakończenie programu w roku 2020) w ramach programu małej retencji górskiej.

11. Współdziałanie z administracją rządową i sąsiednimi samorządami w celu realizacji kompleksowego systemu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły

Gmina Skawina współpracowała z sąsiednimi samorządami w ramach Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, które realizowało Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

(ZIT) na lata 2021–2027. Strategia ta obejmowała działania z zakresu ochrony przed powodzią, w tym budowę i modernizację infrastruktury przeciwpowodziowej, takich jak zbiorniki retencyjne, poldery czy wały przeciwpowodziowe.

12. Realizacja przedsięwzięć z zakresu zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz przywracanie naturalnych obszarów retencyjnych wód opadowych

W ramach Programu „Moja woda” mieszkańcy gminy Skawina otrzymywali dofinansowanie ze środków NFOŚiGW, na zatrzymywanie wód opadowych i roztopowych na terenie prywatnych posesji. W latach 2023-2024 wsparto 47 mieszkańców na łączną kwotę 252 662,95 zł.

13. Przebudowa wałów Wisły: prawy wał (1,300 km) od 59+735 km rzeki (60+325 km wału) do 62+000 km rzeki (61+625 km wału); (1,160km) od 63+080 km rzeki (62+030 km wału) do 63+865 km rzeki (63+190 km wału)

14. Budowa 4 szt. zbiorników w zlewni rzeki Skawinki. Budowa wałów na cieku Skawinka o łącznej długości 4895 m. Modernizacja wałów na cieku Skawinka o łącznej długości 2344 m. Budowa bulwarów na cieku Skawinka o łącznej długości 2733 m. Budowa wału na cieku Gościbia o długości 172 m. Budowa bulwaru na cieku Gościbia o długości 401 m. Budowa wałów na cieku Jastrząbka o łącznej długości 880 m. Budowa bulwarów na cieku Jastrząbka o łącznej długości 349 m. Budowa wałów na cieku Głogoczówka o łącznej długości 572 m. Budowa bulwarów na cieku Głogoczówka o łącznej długości 249 m. Budowa wałów na cieku Cedron o łącznej długości 3506 m. Budowa bulwaru na cieku Cedron o długości 175 m. Budowa bulwarów na cieku Mogiłka o łącznej długości 381 m. Budowa wału na cieku Rzepnik o długości 370 m. Budowa bulwarów na cieku Rzepnik o łącznej długości 2236 m. Budowa pompowni w pobliżu ujścia Rzepnika

15. Przebudowa prawego wału rzeki Skawinki w km 9+115- 9+125, 9+350-9+375 w m. Radziszów, gm. Skawina

W ramach realizacji powyższych zadań Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie realizował zarówno inwestycje, jak i prace bieżącego utrzymania, które zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 26. Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną realizowane w latach 2023-2024

Lp.	Nadzór wodny	Nazwa zadania	Gmina	Jedn.	Zakres rzeczowy	Wartość zadania [zł]
1.	NW Oświęcim	Koszenie wałów na terenie NW Oświęcim - koszenie dwukrotne	Skawina	km	17,746	106 565,93
2.	NW Oświęcim	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu	Skawina	km/szt.	17,746/22	32 450,08
3.	NW Oświęcim	Naprawa śluz wałowych nr 24 i 26 - prawy wał rzeki Wisły, msc. Facimiech	Skawina	szt.	2	69 320,34

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nadzór wodny	Nazwa zadania	Gmina	Jedn.	Zakres rzeczowy	Wartość zadania [zł]
4.	NW Kraków	Koszenie wałów na terenie NW Kraków	Skawina + Kraków	km	27,557	112 896,83
5.	NW Kraków	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Krakowie	Skawina	km/szt.	18,212/30	42 730,20
6.	NW Oświęcim	Remont progu na potoku Kopytowskim, msc. Jaśkowice	Skawina	km	0,050	214 029,88
7.	NW Oświęcim	Udrożnienie potoku Zelczynka w km 0+000-3+100, msc. Ochodza	Skawina	km	3,100	91 917,90
8.	NW Oświęcim	Interwencyjne prace na rzekach, ciekach na terenie NW Oświęcim – potok Sosnówka w km 2+700-3+600, msc. Wielkie Drogi	Skawina	km	0,900	24 306,48
9.	NW Oświęcim	Interwencyjne prace na rzekach, ciekach na terenie NW Oświęcim – wycinka drzew w rejonie potoku Sosnówka msc. Krzęcin	Skawina	-	-	54 679,42
10.	NW Oświęcim	Koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie działania NW Oświęcim	Skawina	km	17,746	98 407,64
11.	NW Oświęcim	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Oświęcimiu	Skawina	km/szt.	17,746/22	35 639,59
12.	NW Kraków	Koszenie wałów przeciwpowodziowych na terenie działania NW Kraków	Skawina + Kraków	km	27,557	112 896,83
13.	NW Kraków	Utrzymanie wałów i przepustów wałowych na terenie działania Nadzoru Wodnego w Krakowie	Skawina	km/szt.	18,212/30	67 896,07
14.	NW Kraków	Naprawa uszkodzeń i udrożnienie potoku Pasieka, naprawa uszkodzonego ubezpieczenia km 0+500 - 0+600	Skawina	km	0,100	124 660,50
15.	NW Oświęcim	Awaryjne prace na potoku Zelczynka w km 3+300 - 3+500 w msc. Zelczyna, gm. Skawina wraz z pełnieniem nadzoru przyrodnika	Skawina	km	0,200	20 440,20

źródło: RZGW w Krakowie

16. Budowa zespołu suchych polderów sterowanych na obszarach rolniczych, miejscowa renaturyzacja doliny Wisły. Przygotowanie inwestycji w zakresie koncepcji szczegółowej, studium wykonalności, OOS, dokumentacja techniczna wraz z decyzjami, uzgodnień

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

17. Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi wraz z wdrożeniem algorytmów optymalizacji sterowania zbiornikami i polderami

Brak realizacji zadania w raportowanych latach. Zadanie przewidziane do realizacji w 2027 r.

18. System prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Krakowie – Etap I system monitoringu, prognozowania i ostrzegania

19. Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń w zlewni Wisły krakowskiej

Brak realizacji zadania w raportowanych latach. Zadanie przewidziane do realizacji w latach późniejszych.

20. Renaturyzacja doliny Cedronu oraz Skawinki w tym przywrócenie drożności korytarza ekologicznego tych strumieni/ rzek a przez to zwiększenie ich możliwości retencyjnych w terenie zalewowym

Zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. (Dz. U. 2021r. poz. 1615)), teren gminy Skawina znajduje się na obszarze, który został zakwalifikowany w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy I – słabo zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy III – bardzo zagrożone,

a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną – klasa II – umiarkowane zagrożenie. Według klas łącznego zagrożenia suszą, obszar Gminy Skawina zaklasyfikowano do umiarkowanie zagrożonego suszą. W planie tym, jako zadanie na terenie Gminy Skawina wskazano inwestycje z zakresu budowy i przebudowy urządzeń wodnych służących przeciwdziałaniu skutkom suszy. Zadanie to znajduje się na liście „C” pn.: Renaturyzacja doliny Cedronu oraz Skawinki w tym przywrócenie drożności korytarza ekologicznego tych strumieni/rzek a przez to zwiększenie ich możliwości retencyjnych w terenie zalewowym. Zadanie przewidziane do realizacji w latach późniejszych.

3.5. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zasoby geologiczne.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 27. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych			
Kierunek: Kontrola przypadków wydobywania kopalin bez wymaganej koncesji			
1.	Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych	Marszałek, Starosta Krakowski	↔
Kierunek: Działania w zakresie planowania przestrzennego i lokalizacji inwestycji			
2.	Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego i w innych dokumentach planistycznych wszystkich udokumentowanych złóż wraz z zapisami uniemożliwiającymi ich trwałe zainwestowanie	Gmina Skawina, Marszałek Województwa Małopolskiego	↔
3.	Wydawanie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze i inne, określających stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych	Starosta Krakowski, Marszałek Województwa Małopolskiego	↓
Kierunek: Monitoring i rekultywacja			
4.	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	Podmioty gospodarcze, właściciele terenów	↔
5.	Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, właściwe zabezpieczanie i zagospodarowywanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych	PIG-PIB, powiat krakowski	↔
6.	Monitoring terenów osuwiskowych	Starosta Krakowski, PIGPIB	↔

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych

Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych stanowi jedno z podstawowych zadań realizowanych w sposób ciągły przez Starostwo Powiatowe w Krakowie w ramach działalności statutowej. Czynności te obejmują systematyczne pozyskiwanie informacji dotyczących budowy geologicznej, złóż kopalin, warunków hydrogeologicznych oraz procesów geodynamicznych zachodzących na obszarze powiatu. Dane te są następnie porządkowane, weryfikowane pod względem merytorycznym

i technicznym, a także przechowywane w formie archiwalnej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa geologicznego i górniczego.

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego realizował zadanie poprzez przyjmowanie dokumentacji do Wojewódzkiego Archiwum Geologicznego zatwierdzanych przez Urząd Marszałkowski i inne organy.

2. Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego i w innych dokumentach planistycznych wszystkich udokumentowanych złóż wraz z zapisami uniemożliwiającymi ich trwale zainwestowanie

W latach 2018–2023 Gmina Skawina realizowała zadanie polegające na uwzględnianiu w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w innych dokumentach planistycznych wszystkich udokumentowanych złóż wraz z zapisami uniemożliwiającymi ich trwale zainwestowanie. Na ten cel przeznaczono łącznie 194 000,00 zł, z czego w roku 2023 wydatkowano 62 041,00 zł ze środków Budżetu Gminy. Działanie to zostało potwierdzone i usankcjonowane Uchwałą nr LXI/880/23 Rady Miejskiej w Skawinie z dnia 25 października 2023 r., w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skawina.

3. Wydawanie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze i inne, określających stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych

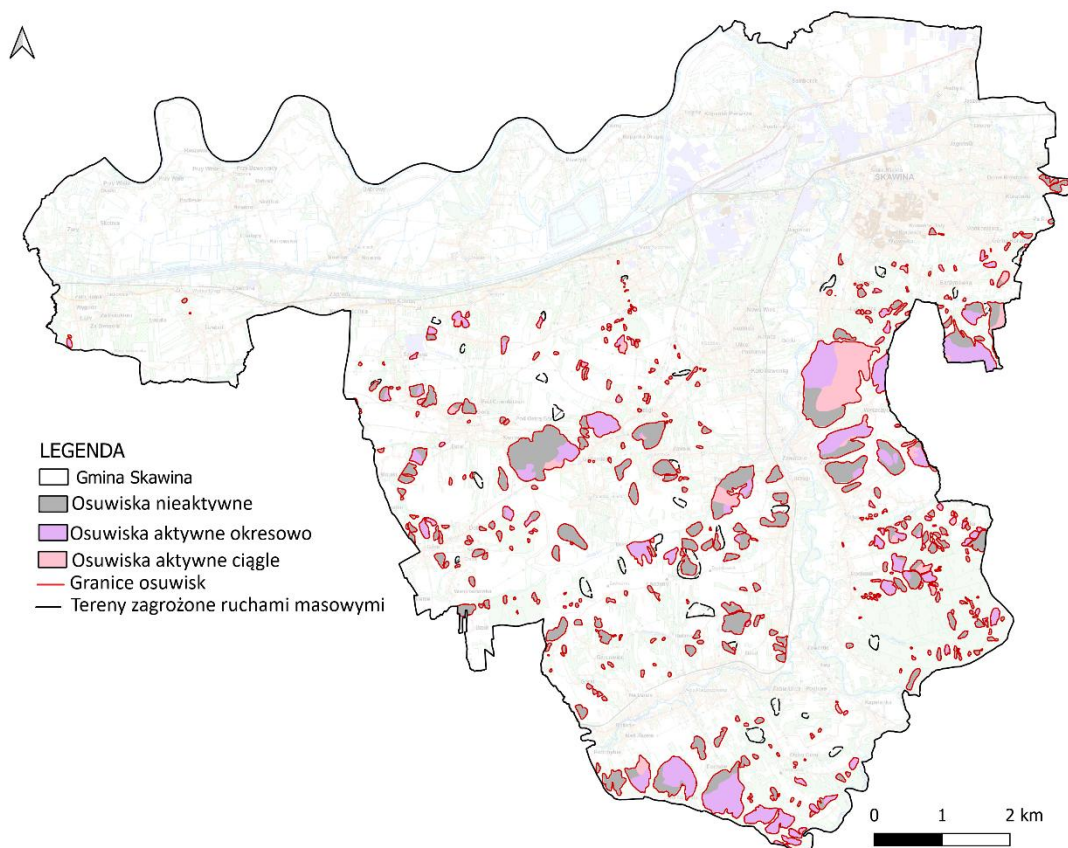
W latach 2023 - 2024 Starosta Krakowski nie wydawał decyzji w sprawach rekultywacji dotyczących terenu gminy Skawina.

4. Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych realizowana jest w ramach bieżącej działalności i wystąpienia takiej potrzeby przez podmioty gospodarcze oraz właścicieli terenów.

5. Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, właściwe zabezpieczanie i zagospodarowywanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych

Centrum Geozagrożeń PIG-PIB zrealizowało zadanie w ramach działalności statutowej w 2023 r. Wykonanie opinii do dokumentacji geologiczno-inżynierskiej dla: Stabilizacja osuwiska nr 12-06-114-037380 celem zabezpieczenia skrzyżowania dróg powiatowych nr 2163K relacji Skawina ul. Popiełuszki, ul. Bukowska, ul. Batalionów Chłopskich w km 2+960 - 3+030 oraz nr 2172K relacji Skawina ul. Wyspiańskiego – Chorowice w km 1+150 - 1+210. Koszt zadania wyniósł 3 936,00 zł i został sfinansowany ze środków Geokrak Sp. z o.o.

Rysunek 23. Osuwiska na terenie gminy Skawina

źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO/Wyszukaj3>

6. Monitoring terenów osuwiskowych

W tabeli poniżej zostały przedstawione osuwiska do monitoringu w 2023 i 2024 r. z terenu gminy Skawina.

Tabela 28. Osuwiska monitorowane na terenie gminy Skawina w 2023 r.

Lp.	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności
1.	37380	Skawina	A
2.	37466	Gołuchowice	N, O
3.	37469	Gołuchowice	N, O
4.	37552	Radziszów	N, O
5.	37646	Wola Radziszowska	N, O
6.	37647	Wola Radziszowska	N, O
7.	37453	Skawina	N,O
8.	67096	Radziszów	N,O
9.	67130	Wola Radziszowska	N,O
10.	67172	Radziszów	N,O
11.	37385	Skawina	O
12.	37386	Skawina	O
13.	37387	Skawina	O
14.	37389	Skawina	O
15.	37410	Borek Szlachecki	O
16.	37411	Borek Szlachecki	O
17.	37414	Borek Szlachecki	O
18.	37416	Borek Szlachecki	O

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności
19.	37418	Borek Szlachecki	O
20.	37419	Borek Szlachecki	O
21.	37421	Skawina	O
22.	37422	Skawina	O
23.	37425	Skawina	O
24.	37429	Jaśkowice	O
25.	37430	Wielkie Drogi	O
26.	37431	Krzęcin	O
27.	37437	Borek Szlachecki	O
28.	37438	Borek Szlachecki	O
29.	37440	Borek Szlachecki	O
30.	37443	Rzozów	O
31.	37444	Rzozów	O
32.	37446	Rzozów	O
33.	37450	Skawina	O
34.	37454	Skawina	O
35.	374651	Radziszów	O
36.	37479	Krzęcin	O
37.	37481	Krzęcin	O
38.	37491	Gołuchowice	O
39.	37501	Krzęcin	O
40.	37526	Radziszów	O
41.	37527	Radziszów	O
42.	37528	Radziszów	O
43.	37532	Radziszów	O
44.	37537	Radziszów	O
45.	37555	Radziszów	O
46.	37556	Radziszów	O
47.	37557	Radziszów	O
48.	37562	Radziszów	O

źródło: Starostwo Powiatowe w Krakowie

Tabela 29. Osuwiska monitorowane na terenie gminy Skawina w 2024 r.

Lp.	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności
1.	37566	Wola Radziszowska	O
2.	37572	Radziszów	O
3.	37573	Radziszów	O
4.	37574	Radziszów	O
5.	37588	Radziszów	O
6.	37589	Radziszów	O
7.	37591	Radziszów	O
8.	37592	Radziszów	O
9.	37593	Radziszów	O
10.	37595	Radziszów	O
11.	37599	Radziszów	O
12.	37608	Wola Radziszowska	O
13.	37632	Wola Radziszowska	O
14.	37648	Wola Radziszowska	O
15.	37651	Wola Radziszowska	O
16.	37654	Wola Radziszowska	O
17.	37655	Wola Radziszowska	O
18.	37656	Wola Radziszowska	O
19.	37659	Wola Radziszowska	O

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nr osuwiska w bazie SOPO	Miejscowość	Stopień aktywności
20.	37662	Wola Radziszowska	O
21.	37663	Wola Radziszowska	O
22.	37664	Wola Radziszowska	O
23.	67033	Krzęcin	O
24.	67053	Krzęcin	O
25.	67074	Rzozów	O
26.	67081	Jurczyce	O
27.	67085	Grabie	O
28.	67086	Grabie	O
29.	67090	Radziszów	O
30.	67091	Radziszów	O
31.	67092	Radziszów	O
32.	67095	Radziszów	O
33.	67099	Polanka Hallera	O
34.	67100	Polanka Hallera	O
35.	67103	Polanka Hallera	O
36.	67104	Jurczyce	O
37.	67105	Radziszów	O
38.	67107	Radziszów	O
39.	67108	Radziszów	O
40.	67118	Radziszów	O

źródło: Starostwo Powiatowe w Krakowie

3.6. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 8 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gleby.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 30. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych			
Kierunek: Wdrażanie programów działań proekologicznych oraz zwiększanie świadomości rolników w zakresie ochrony i racjonalnego użytkowania gleb			
1.	Wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej	MODR, właściciele gospodarstw rolnych	↑
2.	Właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych, m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych	MODR, ARiMR, właściciele gruntów	↑
3.	Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie	Właściciele gruntów, ARiMR, MODR	↑
Kierunek: Ochrona gleb przed negatywnym wpływem transportu i infrastruktury transportowej			
4.	Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi, w tym identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi lub gleby	Stacje chemiczno-rolnicze, RWMS-GIOŚ. Starosta krakowski, GDOŚ, właściciele nieruchomości	↔
Kierunek: Ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną			
5.	Zalesianie terenów o dużym nachyleniu, zagrożonych erozją wodną, nieprzydatnych dla gospodarki rolnej	Gmina Skawina, Nadleśnictwo Myślenice, właściciele gruntów	↓
6.	Ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów	Właściciele gruntów, ARiMR	↑
Cel: Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na powierzchnię ziemi			
Kierunek: Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i zanieczyszczonych			
7.	Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym poprzemysłowych i starych składowisk	Starosta krakowski, właściciele terenów	↓
8.	Zalesianie, zakrzewianie terenów zdegradowanych. Przywracanie społeczeństwu terenów	Starosta krakowski, Gmina Skawina,	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	zdegradowanych poprzez ponowne wykorzystanie tych obszarów na cele społeczne, energetyczne, ekologiczne, przemysłowe	zarządcy i właściciele terenów	

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Wdrażanie programów, metod gospodarowania i technologii produkcji korzystnych dla środowiska zgodnie z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Karniowicach w 2023 r. przeprowadził 2 szkolenia nt.:

- „Odnawialne źródła energii szansą energetyczną na autonomię gospodarstwa”,
- „Sposoby ograniczenia emisji amoniaku do atmosfery”.

Dodatkowo rolnikom z terenu gminy Skawina udzielono porad oraz informacji.

2. Właściwe kształtowanie ekosystemów rolnych, m.in. poprzez wdrażanie programów rolno-środowiskowych

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Karniowicach w latach 2023-2024 przeprowadził łącznie 4 szkolenia, w tym 1 grantowe nt.:

- „Nowe zasady pozyskiwania dopłat dla rolników w 2023 roku – Ekoschematy”,
- „Ekoschematy – zasady, korzyści i wymagania”,
- „Tradycyjne odmiany roślin jako sposób na ochronę bioróżnorodności w agrocenozach”,
- „Ekoschematy – wymogi i płatności w realizacji praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt” (szkolenie grantowe).

Dodatkowo rolnikom z terenu gminy Skawina udzielono porad oraz informacji.

3. Racjonalne użycie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych oraz stosowanie technik naturalnych (fito i agromelioracyjnych) w celu zwiększenia udziału materii organicznej w glebie

Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Karniowicach w latach 2023-2024 przeprowadził łącznie 3 szkolenia nt.:

- „Nie chemiczne metody ochrony w integrowanej ochronie roślin”,
- „Metody wpływające na poprawę żyzności gleby”,
- „Sposoby ochrony roślin w integrowanej ochronie roślin”.

Dodatkowo rolnikom z terenu gminy Skawina udzielono porad oraz informacji.

4. Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi, w tym identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi lub gleby

W zakresie jakości gleby i ziemi na terenie gminy miejsko-wiejskiej Skawina nie ma zlokalizowanych punktów pomiarowych i nie prowadzono badań monitoringu chemizmu gleb ornych realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Wszystkie wyniki badań prowadzonych w ramach monitoringu chemizmu gleb ornych Polski udostępniane są na stronie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem: <https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-jakosci-gleby-i-ziemi>.

Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi, w tym identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi lub gleby – w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń sporządzonym przez Starostę Krakowskiego i przekazanym do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie znalazły się następujące nieruchomości z terenu gminy Skawina:

- Skawina, osiedle Samborek, działki nr 372/31, 372/29, 372/26, 372/25, 372/12, 372/11, obszar 12ha,
- Skawina, działka nr 2064/34, os. Przemysłowe 1,
- Skawina, działka nr 2131/5.

5. Zalesianie terenów o dużym nachyleniu, zagrożonych erozją wodną, nieprzydatnych dla gospodarki rolnej

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

6. Ograniczanie erozji wodnej i wietrznej gleby poprzez możliwie jak najdłuższe utrzymywanie pokrywy roślinnej w postaci wprowadzenia upraw wieloletnich oraz wsiewek i poplonów

W latach 2023–2024 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wspierała działania na rzecz ograniczania erozji wodnej i wietrznej gleby w Gminie Skawina poprzez realizację ekoschematu „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe”. Działania te były częścią realizacji Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i miały na celu utrzymanie pokrywy roślinnej na gruntach rolnych. ARMiR:

- przyznawała dopłaty do powierzchni gruntów objętych ekoschematem „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe”,
- przeprowadzała kontrole w celu weryfikacji prawidłowego stosowania praktyk prośrodowiskowych, w tym przestrzegania terminów siewu i utrzymania międzyplonów oraz zakazu stosowania środków ochrony roślin w określonych okresach,
- organizowała szkolenia i udzielała informacji rolnikom na temat zasad realizacji ekoschematu, w tym terminów siewu, utrzymania międzyplonów oraz dokumentacji wymaganej do uzyskania dopłat.

7. Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym poprzemysłowych i starych składowisk

Brak realizacji zadania w raportowanych latach z uwagi na brak zaistniałej potrzeby.

8. Zalesianie, zakrzewianie terenów zdegradowanych. Przywracanie społeczeństwu terenów zdegradowanych poprzez ponowne wykorzystanie tych obszarów na cele społeczne, energetyczne, ekologiczne, przemysłowe

W latach 2023-2024 Starosta Krakowski nie wydawał decyzji w sprawach zalesiania dotyczących terenu gminy Skawina.

Gmina Skawina w ramach realizacji zadania w analizowanym okresie wykonywała rekultywację działek gminnych stanowiących odłogi. Koszt zadania wyniósł 65 242,89 zł i został pokryty z budżetu gminy.

3.7. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągłe ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 31. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Rozwijanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz stworzenie niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling i ponowne użycie.			
Kierunek: Minimalizacja składowanych odpadów poprzez: - zmniejszenie ilości powstających odpadów, w tym ograniczenie marnotrawienia żywności, - zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie - udoskonalanie systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym wdrożenie Wspólnego Systemu Segregacji Odpadów (WSSO) maks. do 30 czerwca 2022 r. * oraz rozbudowę sieci Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), - zapewnienie jak najwyższej jakości selektywnie zbieranych odpadów, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi			
1.	Udział gminy w realizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania m.in. w zakresie: - selektywnego zbierania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem: odpadów ulegających biodegradacji oraz surowców wtórnych, - rozbudowy sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), - przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania, - prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych, z zakresu gospodarki odpadami	Gmina Skawina – w ramach regionu gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK), podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gmin	↑/↓
2.	Zbiórka i zagospodarowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych pochodzących z sektora komunalnego	Gmina Skawina, podmioty zajmujące się gospodarką odpadami na terenie gmin	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Kierunek: Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne			
3.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, w tym m. in.: - dofinansowanie usuwania ww. wyrobów	Właściciele nieruchomości	↑
4.	Usuwanie nielegalnie zgromadzonych odpadów	Właściciele nieruchomości	↑

* - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. 2021 poz. 906)

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Udział gminy w realizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi obejmującego działania m.in. w zakresie:

- selektywnego zbierania odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem: odpadów ulegających biodegradacji oraz surowców wtórnych,
- rozbudowy sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK),
- przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania,
- prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych, z zakresu gospodarki odpadami

Odbiór odpadów komunalnych w Gminie Skawina obejmuje wszystkie zamieszkałe i większość niezamieszkałych nieruchomości. Usługę realizuje Miejski Zakład Usługowy Sp. z o.o. na podstawie umowy zlecenia in house oraz zamówienia publicznego. W 2024 r. gmina odebrała odpady od 9 047 a w 2023 r. 9 954 właścicieli nieruchomości. Pozostałe odpady odbierało siedmiu przedsiębiorców z wpisem do działalności regulowanej.

W 2024 r. wytworzono i odebrano 10 865,24 Mg, a w 2023 r. 11 273,14 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, które trafiły do instalacji przetwarzania. Selektywnie odebrano w 2024 r. 5 070,81 Mg surowców wtórnych, a w 2023 r. 3 959,25 Mg.

W ramach ponoszonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości korzystali z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Skawinie, przy ul. Generała Emila Fieldorfa „Nila” 8, do którego odpady były dostarczane we własnym zakresie. Do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dostarczono w 2024 r. 1 363,30 Mg odpadów, a w 2023 r. 1 453,89 Mg, głównie biodegradowalnych, wielkogabarytowych i budowlanych.

Wzrósł udział mieszkańców kompostujących bioodpady – 3 927 nieruchomości zadeklarowało kompostowanie (w 2023 r. 3 771).

W 2024 r. Gmina osiągnęła poziom 51% ponownego użycia i recyklingu (wymagane 45%) oraz poziom 0,07% ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych przekazywanych do składowania. Poziom składowania odpadów komunalnych wyniósł 4,79%. A w 2023 r. Gmina osiągnęła poziom ponownego użycia i recyklingu - 48% (wymagany 35%). Osiągnięto

poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania - 0%. Osiągnięto poziom składowania odpadów komunalnych - 6%.

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2024 r. wyniosły 23 452 135,55 zł, a w 2023 r. 23 129 534,85 zł.

W ramach prowadzenia działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu gospodarowania odpadami realizowano następujące przedsięwzięcia:

- 2023 r.:
 - edukacja ekologiczna, dofinansowana z WFOŚiGW i NFOŚiGW na zadanie „Cztery pory roku w ekogminie – Skawinie” – 57 248,02 zł,
 - wynagrodzenie edukatorów w ramach zadania „Cztery pory roku w ekogminie – Skawinie” – 2 268,76 zł,
 - zakup roślin doniczkowych na akcję „Wymień odpad na sadzonkę i roślinę oczyszczającą powietrze” w ramach zadania „Cztery pory roku w ekogminie – Skawinie” – 16 180,80 zł,
 - zakup ekogadżetów dla uczestników edukacji ekologicznej w ramach zadania „Cztery pory roku w ekogminie-Skawinie” – 8 047,89 zł,
- 2024 r.:
 - wynagrodzenia za prowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach w ramach projektów „Cztery pory roku w ekogminie - Skawinie” (zadanie współfinansowane z WFOŚiGW w Krakowie i NFOŚiGW) oraz zadania „GOZpodarna Gmina Skawina” (zadanie współfinansowane z WFOŚiGW w Krakowie) – 14 857,22 zł,
 - wykonanie materiałów i gadżetów w ramach realizacji zadania „GOZpodarna Gmina Skawina” – 14 894,07 zł,
 - przygotowanie i organizacja przedstawienia ekologicznego, zajęć edukacyjnych, programu edukacji, materiałów, promocja działań w ramach projektu „Cztery pory roku w ekogminie – Skawinie” – 49 331,52 zł,
 - wynagrodzenia za prowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach w ramach projektów „Cztery pory roku w ekogminie – Skawinie” (zadanie współfinansowane z WFOŚiGW w Krakowie i NFOŚiGW) oraz zadania „GOZpodarna Gmina Skawina” (zadanie współfinansowane z WFOŚiGW w Krakowie) – 14 857,22 zł,
 - zakup gadżetów oraz innych artykułów w ramach realizacji zadania „Cztery pory roku w ekogminie - Skawinie” (zadanie współfinansowane z WFOŚiGW w Krakowie i NFOŚiGW) – 5 273,90 zł,
 - zakup ekogadżetów na akcję „Wymień odpad na sadzonkę i roślinę oczyszczającą powietrze” – 5 342,44 zł,
 - zakup materiałów niezbędnych do realizacji zadania „GOZpodarna Gmina Skawina” – 29 125,77 zł,
 - zakup kompostowników dla mieszkańców (zadanie współfinansowane ze środków Województwa Małopolskiego) – 25 200,01 zł.

Ponadto, w placówkach oświatowych na terenie gminy realizowano szereg działań proekologicznych, mających na celu kształtowanie świadomości ekologicznej wśród uczniów. Organizowano warsztaty kreatywnego wykorzystania tkanin, podczas których uczniowie projektowali i szyli torby zakupowe, promując zmniejszenie używania jednorazowych

opakowań. We współpracy z Urzędem Miasta i Gminy Skawina przeprowadzono zbiórki makulatury, w których aktywnie uczestniczyła cała społeczność szkolna. Młodzież brała także udział w ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie świata”, porządkując wyznaczone rejony Radziszowa.

Samorząd Uczniowski zorganizował Dzień Wymiany, podczas którego uczniowie wymieniali się przedmiotami, ucząc się przedsiębiorczości i świadomego gospodarowania zasobami. W szkole prowadzono także ogólnopolską akcję „Moje miasto bez elektrośmieci”, obejmującą przygotowanie plakatów informacyjnych, udział w warsztatach dotyczących zbierania i przetwarzania elektrośmieci oraz konkursy plastyczne. W klasach wprowadzono kosze do segregacji odpadów, co zwiększyło świadomość uczniów na temat konieczności selektywnej zbiórki i jednocześnie integrowało klasy przy wspólnej organizacji stanowisk do segregacji.

Dzieci uczestniczyły w warsztatach ekologicznych w ramach projektu „Gospodarna Gmina Skawina”, poznając zasady kompostowania bioodpadów. Przez cały rok prowadzono zbiórkę plastikowych nakrętek i zużytych baterii, promując odpowiednie postawy proekologiczne i uświadamiając młodzież o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowego składowania odpadów niebezpiecznych dla środowiska. W ramach szkolnej Akcji Sprzątania Jaśkowic uczniowie pod opieką nauczycieli zbierali i segregowali śmieci, utrwalając zasady właściwego postępowania z odpadami, w tym niebezpiecznymi.

W placówkach założono przyszkolne kompostowniki oraz zrealizowano projekt „Eko-Kompost: Budowa Efektywnego Kompostownika dla Zrównoważonego Rozwoju”, który promował ekologiczne rozwiązania w gospodarowaniu odpadami organicznymi. Organizowano również warsztaty „Less waste” prowadzone przez Fundację Aktywna Edukacja, podczas których młodzież poznawała problem nadmiaru odpadów, wpływ tworzyw sztucznych na środowisko i zdrowie, a także uczyła się praktycznych sposobów ograniczania plastiku w codziennym życiu. Podczas zajęć uczniowie wykonywali woskowijki – wielokrotnego użytku bawełniane ściereczki nasączone woskiem pszczelim, służące jako ekologiczne opakowanie spożywcze, które chroni żywność przed wilgocią, wykazuje właściwości antybakteryjne i konserwujące, jednocześnie ucząc młodzież odpowiedzialnych i przyjaznych środowisku nawyków.

W latach 2023-2024 nie dokonano rozbudowy sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) oraz przetwarzania odpadów w celu przygotowania do odzysku lub unieszkodliwiania.

2. Zbiórka i zagospodarowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych pochodzących z sektora komunalnego

Zbiórka i zagospodarowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych pochodzących z sektora komunalnego realizowana była w latach 2023-2024 w ramach bieżącej działalności przez Miejski Zakład Usługowy w Skawinie.

3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, w tym m. in.:

- dofinansowanie usuwania ww. wyrobów

W ramach program „Odbiór i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych z terenu Gminy Skawina” odebrano i przekazano do unieszkodliwienia azbest:

- W 2024 r.: z 29 nieruchomości, w ilości 50,35 Mg, za kwotę 29 037,86 zł,
- W 2023 r. z 34 nieruchomości, w ilości 72,80 Mg za kwotę 34 515,94 zł.

Tabela 32. Wyroby zawierające azbest na terenie gminy Skawina [kg]

Kategoria	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
Zinwentaryzowane	2 205 639	2 019 737	185 902
Unieszkodliwione	1 162 477	1 122 227	40 250
Pozostałe do unieszkodliwienia	1 043 162	897 510	145 652

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

4. Usuwanie nielegalnie zgromadzonych odpadów

W 2024 r. likwidacja dzikich wysypisk została sfinansowana z budżetu gminy w kwocie 5 394,60 zł, a w 2023 r. 4 270,32 zł.

Tabela 33. Dzikie wysypiska na terenie gminy Skawina

Rok	2023 r.	2024 r.
zlikwidowane - w ciągu roku [szt.]	40	33
odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk - w ciągu roku [t]	58,0	27,4

źródło: GUS

3.8. Zasoby przyrodnicze

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 14 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zasoby przyrodnicze.

- ↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągłe ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 34. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego			
Kierunek: Ochrona różnorodności biologicznej oraz zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i stabilności ekosystemów poprzez zrównoważone użytkowanie jej elementów			
1.	Zachowanie i ochrona połączeń ekologicznych występujących na terenie Gminy Skawina (m.in. korytarze ekologiczne)	Nadleśnictwo Myślenice, Właściciele nieruchomości	↔

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
2.	Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych, łąkowych, podmokłych	Nadleśnictwo Myślenice, Właściciele nieruchomości	↔
3.	Rozwiązanie problemu likwidacji barszczu Sosnowskiego	Gmina Skawina, właściciele nieruchomości	↔
Kierunek: Propagowanie idei ochrony przyrody poprzez wzmocnienie potencjału turystycznego na obszarach chronionych			
4.	Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym	Gmina Skawina, RDOŚ, GDOŚ, Nadleśnictwo Myślenice	↑
5.	Popularyzacja idei ochrony przyrody	Gmina Skawina, RDOŚ, GDOŚ, organizacje pozarządowe	↑
6.	Działania związane z upowszechnianiem turystyki na terenie Gminy Skawina	Gmina Skawina, Powiat Krakowski	↑
7.	Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni	Gmina Skawina	↑
8.	Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo	Gmina Skawina, Powiat Krakowski	↑
Cel: Polepszenie wiedzy o stanie środowiska przyrodniczego regionu w celu wzmocnienia jego ochrony			
Kierunek: Gromadzenie informacji o środowisku i poprawa procesu udostępniania informacji o środowisku			
9.	Opracowanie dokumentacji przyrodniczych istniejących i proponowanych form ochrony prawnej	Gmina Skawina, RDOŚ	↑
Cel: Zrównoważona gospodarka leśna			
Kierunek: Poprawa zdrowotności i odporności drzewostanów			
10.	Przebudowa drzewostanu i renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwo Myślenice, Gmina Skawina	↑
11.	Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi	Nadleśnictwo Myślenice, właściciele gruntów	↓
12.	Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych	Starosta Krakowski	↑
13.	Prowadzenie kampanii edukacyjno - informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Gmina Skawina, Powiat Krakowski	↑
14.	Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary,	Nadleśnictwo Myślenice	↔

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
	choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)		

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Zachowanie i ochrona połączeń ekologicznych występujących na terenie Gminy Skawina (m.in. korytarze ekologiczne)

Nadleśnictwo Myślenice realizuje to zadanie w sposób ciągły, w ramach bieżącej działalności statutowej. Obejmuje ono w szczególności:

- utrzymanie i pielęgnację terenów leśnych, które stanowią istotne fragmenty regionalnych i lokalnych korytarzy ekologicznych,
- ochronę i odtwarzanie siedlisk leśnych sprzyjających migracji i bytowaniu zwierząt,
- prowadzenie nasadzeń uzupełniających w miejscach przerwanych ciągów zieleni, co przyczynia się do zwiększenia spójności korytarzy ekologicznych,
- monitoring stanu lasów i terenów przyległych w kontekście zachowania ciągłości przestrzeni przyrodniczej.

2. Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych w istniejących kompleksach leśnych, łąkowych, podmokłych

Nadleśnictwo Myślenice realizuje zadanie w sposób ciągły w ramach bieżącej działalności.

Dodatkowo w raportowanych latach wykonywane były prace pielęgnacyjne na pomnikach przyrody (w 2023 r. wykonano na 10 pomnikach, a w 2024 r. na 27).

3. Rozwiązanie problemu likwidacji barszczu Sosnowskiego

Zadanie realizowane jest w ramach bieżącej działalności w ramach wystąpienia potrzeby.

4. Objęcie ochroną prawną nowych obiektów i obszarów cennych przyrodniczo o znaczeniu regionalnym i lokalnym

W 2023 r. Rada Miejska w Skawinie podjęła Uchwałę Nr LIV/787/23 z dnia 22 marca 2023 r. w sprawie utworzenia użytku ekologicznego „Zimowit na Rzepniku” (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 30 marca 2023 r., pozycja 2303). Użytek został utworzony na obszarze północnej część nieruchomości nr 4537/9, położonej w Skawinie, przy ul. Granicznej, o powierzchni 1,05 hektara, w dolinie potoku Rzepnik.

5. Popularyzacja idei ochrony przyrody

Zadanie realizowane było w ramach akcji edukacyjnych, informacyjnych oraz praktycznych działań angażujących lokalną społeczność. W latach 2023–2024 szczególny nacisk położono na uświadamianie mieszkańców, jak ważna jest ochrona zasobów naturalnych, różnorodności biologicznej oraz dbałość o estetykę i czystość otoczenia.

W ramach tych działań zrealizowano m.in.:

- 29 maja – 30 czerwca 2023 r. – projekt „Rozbzzzykane dzieciaki w Gminie Skawina” finansowany ze środków WFOŚiGW (36 510,00 zł) oraz budżetu gminy (8 675,00 zł), o łącznej wartości 45 185,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono warsztaty edukacyjne w wybranych przedszkolach prowadzone przez pszczelarza, a tereny gminy wzbogacono o nowe miejsca ukwiecone sprzyjające owadom zapylającym.
- 1 lipca – 15 września 2023 r. – konkurs „Kwitnąca Gmina Skawina” na najpiękniejszy ogródek i balkon, którego celem było promowanie estetyki otoczenia, troski o przyrodę oraz budowanie wrażliwości mieszkańców na walory środowiska naturalnego.
- 27–28 maja 2024 r. – warsztaty terenowe w formie spacerów ornitologicznych dla uczniów szkół podstawowych w Skawinie, finansowane ze środków własnych gminy (2 025,00 zł). Dzięki nim dzieci miały możliwość poznania lokalnych gatunków ptaków, ich zwyczajów i znaczenia w ekosystemie.
- 16 sierpnia – 16 września 2024 r. – kolejna edycja konkursu „Kwitnąca Gmina Skawina”, obejmująca różne kategorie: ogródki przydomowe, przyblokowe, działkowe oraz aranżacje balkonowe i tarasowe.

6. Działania związane z upowszechnianiem turystyki na terenie Gminy Skawina

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. Wydział Promocji i Współpracy Starostwa Powiatowego w Krakowie prowadził 4 sprawy dotyczące realizacji zadań publicznych.

Otwarty konkurs ofert w zakresie turystyki i krajoznawstwa:

Zadanie: Rajd Śladami Jana Pawła II Hufca Podkrakowskiego ZHP

Realizator: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska

Termin zadania: 10.03.2023 r. – 31.05.2023 r.

Całkowity koszt: 7 890,74 zł

Dotacja Powiatu Krakowskiego: 4 000,00 zł

Zadanie dotyczyło organizacji rajdu w dniach 21-23 kwietnia 2023 r. (kilka tras tematycznych) z Krzęcina do Kalwarii Zebrzydowskiej, gry terenowej, zwiedzania sanktuarium.

Zadanie: XXIX Rajd Hufca Podkrakowskiego ZHP

Realizator: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska

Termin zadania: 28.04.2024 r. – 22.11.2024 r.

Całkowity koszt: 42 801,15 zł

Dotacja Powiatu Krakowskiego: 12 600,00 zł

Wydarzenie w dniach 18-20 października 2024 r. dotyczyło organizacji rajdu/całodniowej gry na terenie gminy Skawina, osobno dla każdego pionu metodycznego tj. dla zuchów, harcerzy, harcerzy starszych i wędrowników. Zadaniu towarzyszyły także warsztaty tematyczne dla uczestników.

Zadanie: 52. edycja akcji „Nie siedź w domu – idź na wycieczkę”

Realizator: Oddział Krakowski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Księdza Karola Wojtyły w Krakowie

Termin zadania: 15.03.2024 r. – 30.11.2024 r.

Całkowity koszt: 45 227,24 zł (dotyczy całej serii)

Dotacja Powiatu Krakowskiego: 13 000,00 zł

Zadanie dotyczyło organizacji serii wycieczek po Małopolsce odbywających się od marca do października. Jedna z wycieczek miała miejsce na terenie gminy Skawina w dniu 11 maja 2024r. Trasa wycieczki: Zelczyna-Krzęcin-Jurczyce-Radziszów.

Tryb art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie turystyki i krajoznawstwa:

Zadanie: Inwentaryzacja i promocja atrakcji turystycznych powiatu krakowskiego - tradycji Legionowej i I Wojny Światowej

Realizator: Stowarzyszenie Adventure

Termin zadania: 1.10.2024 r. – 15.12.2024 r.

Całkowity koszt: 10 819,98 zł

Dotacja Powiatu Krakowskiego: 8 000,00 zł

Projekt dotyczył promocji turystyki historycznej na terenie powiatu krakowskiego poprzez stworzenie dedykowanej strony internetowej, która będzie prezentować mniej znane, ale historycznie istotne miejsca związane z tradycją Legionową oraz I Wojną Światową.
<https://twierdza.krakow.pl/>

7. Wzmocnienie roli rekreacyjnej zieleni

W 2023 r. wzbogacono zieleń miejską łącznie o 131 drzew ozdobnych, 2250 drzew leśnych, 1383 krzewów ozdobnych, 1563 krzewów żywopłotowych, 1049 krzewinek, 386 pnączy, 1122 bylin i traw ozdobnych, 3800 cebul kwiatowych. A w 2024 r. w ramach działań na rzecz zieleni miejskiej i gminnej posadzono łącznie: 207 drzew, 845 krzewów, 750 krzewów żywopłotowych, 2212 roślin jednorocznych, 616 bylin i traw ozdobnych oraz 3800 cebul kwiatowych.

8. Rozwój sieci szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych na terenach interesujących przyrodniczo

Działania realizowane przez Starostę Powiatu Krakowskiego zostały opisane w zadaniu nr 6 pn. „Działania związane z upowszechnianiem turystyki na terenie Gminy Skawina”.

9. Opracowanie dokumentacji przyrodniczych istniejących i proponowanych form ochrony prawnej

W 2024 r. została wykonana dokumentacja geodezyjna obszaru Potok Cedron przewidzianego do utworzenia użytku ekologicznego. Koszt zadania wyniósł 25 000,00 zł i został poniesiony z budżetu gminy.

10. Przebudowa drzewostanu i renaturalizacja obszarów leśnych gatunkami rodzimymi

W ramach realizacji zadania Gmina Skawina w 2024 r. zakupiła za kwotę 2 407,50 zł ze środków własnych sadzonki leśne.

11. Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi

Brak realizacji zadania w raportowanych latach.

12. Stały nadzór nad gospodarką leśną w lasach prywatnych

W 2023 r. sporządzono dokument „Inwentaryzacja stanu lasu dla lasów stanowiących własność osób fizycznych położonych na terenie obrębów ewidencyjnych: Skawina Miasto, Borek Szlachecki, Facimiech, Gołuchowice, Grabie, Jaśkowice, Jurczyce, Kopanka, Ochodza, Polanka Hallera, Pozowice, Rzozów, Zelczyna, Gmina Skawina, powiat krakowski, województwa małopolskie na okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2033 roku”. Koszt: 18 360,00 zł ze środków budżetu powiatu.

13. Prowadzenie kampanii edukacyjno – informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie celów i korzyści z trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

W latach 2023–2024 w ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej podejmowano szereg działań mających na celu kształtowanie postaw proekologicznych i promowanie idei zrównoważonej gospodarki leśnej. Zorganizowano konkurs „Kwitnąca Gmina Skawina” oraz uruchomiono inicjatywę „Kwiatodzielnia”, zachęcając mieszkańców do aktywnego dbania o zieleń i różnorodność biologiczną.

W ramach działań praktycznych rozdano 50 budek lęgowych dla ptaków oraz 100 karmników, co wspiera lokalną awifaunę i ułatwia jej przetrwanie w okresach niedoboru pokarmu. Dla najmłodszych mieszkańców zorganizowano spacery ornitologiczne, które pozwoliły na bezpośrednie obcowanie z przyrodą oraz zdobycie wiedzy o roli ptaków w ekosystemie.

Dodatkowo zabezpieczono starodrzew w Parku Miejskim w Skawinie, co stanowi istotny element ochrony cennych zasobów przyrodniczych i zachowania bioróżnorodności.

Podjęte działania łączyły aspekt edukacyjny, integracyjny i praktyczny, przyczyniając się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz kształtowania odpowiedzialnych postaw wobec środowiska naturalnego.

14. Stały monitoring środowiska leśnego w celu przeciwdziałania stanom niepożądanym (pożary, choroby, szkodniki, nielegalne wysypiska śmieci)

Nadleśnictwo Myślenice realizuje zadanie w sposób ciągły w ramach bieżącej działalności.

3.9. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w ramach obszaru interwencji zagrożenia poważnymi awariami.

↑ - zadanie zrealizowane → - zadanie w trakcie realizacji
 ↔ - zadanie ciągle ↓ - zadanie niezrealizowane

Tabela 35. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zapobieganie wystąpieniu awarii oraz eliminacja i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia			
Kierunek: Zmniejszanie ryzyka wystąpienia poważnej awarii			
1.	Zmniejszanie ryzyka wystąpienia i ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych oraz wypadków drogowych z udziałem towarów niebezpiecznych dla ludzi i środowiska	KW PSP, RWMS-WIOŚ Kraków, KP PSP	↔
2.	Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych	Gmina Skawina, organizacje pozarządowe	↑
Kierunek: Monitoring zagrożeń			
3.	Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, właściwe zabezpieczanie i zagospodarowywanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych	PIG-PIB, powiat krakowski	↔
4.	Działania kontrolne na drogach publicznych	Policja, Inspekcja Transportu Drogowego	↔
Kierunek: Wzmocnienie skuteczności działań służb reagujących w przypadku wystąpienia awarii			
5.	Zwiększanie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i ratownictwo, wyposażenie ich w odpowiedni sprzęt służący do walki ze skutkami poważnych awarii	Gmina Skawina, PSP	↑
6.	Informowanie społeczeństwa o sposobach postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń	PSP, Gmina Skawina, Powiat Krakowski	↑

źródło: opracowanie własne na podstawie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina na lata 2022-2026 z perspektywą do roku 2028”

1. Zmniejszanie ryzyka wystąpienia i ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych oraz wypadków drogowych z udziałem towarów niebezpiecznych dla ludzi i środowiska

Na terenie gminy Skawina nie ma zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na ww. terenie znajduje się 8 zakładów zaliczonych do potencjalnych sprawców poważnych awarii tj.:

- Dragon Poland Sp. z o.o. sp.k. ul. Rtm. W. Pileckiego 5, 32-050 Skawina,

- Prec-Odlew Sp. z o.o. ul. J. Piłsudskiego 89, 32-050 Skawina,
- Cez Skawina S.A. ul. J. Piłsudskiego 10, 32-050 Skawina,
- NPA Skawina Sp. z o.o. ul. J. Piłsudskiego 23, 32-050 Skawina,
- Benda-Lutz Skawina Sp. z o.o. ul. J. Piłsudskiego 23, 32-050 Skawina,
- Chemmot Ewa Kumorek Sp. k. ul. J. Piłsudskiego 59, 32-050 Skawina,
- Vesuvius Poland Sp. z o.o. ul. Tyniecka 12, 32-050 Skawina,
- Clif Sp. z o.o. w upadłości, ul. J. Piłsudskiego 53, 32-050 Skawina.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. nie odnotowano poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii na terenie gminy Skawina.

2. Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych

Zadanie realizowane było w raportowanych latach na terenie gminy Skawina w ramach następujących przedsięwzięć:

W 2023 r.:

- Manewry gminne OSP „MASÓWKA 2023” (22 IV 2023) — duże ćwiczenia ratownicze z udziałem wszystkich jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy oraz Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP. Ćwiczenia służyły doskonaleniu współdziałania, technik ratowniczych i praktycznemu sprawdzeniu procedur.
- Ćwiczenia ewakuacji w Urzędzie Miasta i Gminy (październik 2023) — próbna ewakuacja pracowników urzędu (scenariusz pożarowy), z udziałem lokalnych jednostek OSP, sprawdzeniem znajomości procedur i pierwszej pomocy.
- Komunikacja i edukacja — w 2023 r. komunikaty i relacje z ćwiczeń (strona gminy, lokalne media) pełniły rolę promocji właściwych postaw (informowanie jak reagować przy alarmie, gdzie szukać informacji). (relacje z ćwiczeń i komunikaty lokalne).

W 2024 r.:

- Trening systemu alarmowania — 1 sierpnia 2024 — wojewódzki trening systemów alarmowania ludności, uruchomienie syren alarmowych (akcja praktyczna + informacyjna). Celem: doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania oraz przypomnienie mieszkańcom znaczenia sygnałów alarmowych.
- Manewry gminne OSP (7 IX 2024) — kolejne, zorganizowane manewry, mające na celu utrzymanie gotowości i sprawdzenie procedur ratowniczych na poziomie gminnym. Relacje i materiały potwierdzają regularność ćwiczeń.
- Kontynuacja szkoleń i współpracy z województwem — pracownicy gminy i osoby odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe uczestniczyli w szkoleniach z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizowanych na szczeblu wojewódzkim (koordynacja i podnoszenie kompetencji kadry zarządzania kryzysowego).

Dodatkowo Gmina Skawina zakupiła agregaty prądotwórcze wyposażone w elektroniczne stabilizatory napięcia AVR (bezpieczne dla czułej elektroniki), które w sytuacjach kryzysowych zabezpieczą mieszkańców przed zagrożeniami wynikającymi z awarii, skutkującymi długotrwałymi przerwami w dostawie prądu. Dodatkowo we wszystkich budynkach remiz oraz Urzędu Miasta i Gminy w Skawinie wykonane zostały przyłącza typu sieć-agregat. W przypadku Urzędu umożliwi to m. in. nieprzerwaną pracę Sztabu Kryzysowego oraz w razie konieczności uruchomienie Głównego Stanowiska Kierowania.

W przypadku budynków remiz będzie możliwe zachowanie ciągłości systemu alarmowania, ale przede wszystkim lokalizacje te zostaną udostępnione potrzebującym mieszkańcom, gdzie będą mogli naładować telefon czy pobrać wrzątek.

3. Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, właściwe zabezpieczanie i zagospodarowywanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych

Zadanie zostało opisane w zadaniu nr 5 rozdziału zasoby geologiczne.

4. Działania kontrolne na drogach publicznych

Komisariat Policji w Skawinie w roku 2023 zrealizował 2 069 działań kontrolnych na drogach publicznych, natomiast w 2024 roku zrealizowano ich 2 703.

Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Krakowie na terenie województwa małopolskiego w 2023 roku przeprowadził - 15 190, natomiast w 2024 roku - 16 309 kontroli drogowych. Kontrole wykonywane są na terenie całego województwa, bez podziału na powiaty i gminy, w związku z czym brak jest możliwości wyszczególnienia danych.

5. Zwiększanie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i ratownictwo, wyposażenie ich w odpowiedni sprzęt służący do walki ze skutkami poważnych awarii

W 2023 r. Gmina Skawina dofinansowała zakup nowego, średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego marki MAN TGM 18.320 4x4 dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Radziszowskiej, w kwocie 465 000,00 zł, w tym 45 000,00 zł pozyskanych w ramach konkursu „Małopolskie OSP 2023”.

W roku 2023 flota samochodów ratowniczo-gaśniczych Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Skawina powiększyła się o 5 pojazdów, w tym średni samochód ratowniczo-gaśniczy oraz lekki samochód marki Renault Master w OSP Krzęcin, lekki samochód marki Renault Master w OSP Rzozów, średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki Man w OSP Wielkie Drogi, a także średni samochód ratowniczo-gaśniczy marki MAN w OSP Radziszów.

Dodatkowo w ramach konkursu „Małopolskie OSP 2023” dofinansowano w łącznej kwocie 58 000,00 zł prace remontowe w remizie OSP Wola Radziszowska.

W 2024 r. flota ratowniczo-gaśnicza OSP w Gminie Skawina powiększyła się o 5 pojazdów, w tym quady dla OSP Kopanka i Rzozów, Renault Master dla OSP Radziszów, Mercedes Daimler dla OSP Polanka Hallera oraz autodrabinę Metz DKL30 dla OSP Wielkie Drogi.

Gmina uczestniczy w projekcie „Bezpieczna Małopolska”, dzięki któremu w 2025 r. OSP Jaśkowice otrzyma średni samochód ratowniczo-gaśniczy Renault.

Dodatkowo, w ramach konkursu „Małopolskie OSP 2024” oraz środków budżetu Gminy Skawina, dofinansowano w łącznej kwocie 110 000,00 zł zadanie modernizacji remizy OSP Wielkie Drogi oraz w łącznej kwocie 50 245,50 zł zadanie zakupu umundurowania dla strażaków OSP.

6. Informowanie społeczeństwa o sposobach postępowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń

W 2023 r., w jednostce OSP Polanka Hallera, 29 członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych wzięło udział w Gminnych Eliminacjach Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”. To jedna z licznych podejmowanych przez OSP inicjatyw na rzecz Młodzieżowych i Dziecięcych Drużyn Pożarniczych. Kolejnymi były Halowe Zawody Sportowo-Pożarnicze MDP w Rzozowie, Powiatowe Zawody Pierwszej Pomocy w Radziszowie oraz cyklicznie organizowana przez OSP Skawina II, Gra terenowa dla MDP i DDP. 22 kwietnia 2023 r., w Skawinie odbyły się Manewry Gminne OSP pod kryptonimem „Masówka 2023”. W ćwiczeniach ratowniczych wzięły udział wszystkie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Skawina oraz Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w Skawinie, pełniąca rolę punktu alarmowego.

W 2024 r. w OSP Polanka Hallera odbyły się gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej. Zorganizowano także Halowe Zawody Sportowo-Pożarnicze MDP, Powiatowe Zawody Pierwszej Pomocy w Radziszowie oraz grę terenową dla młodzieżowych i dziecięcych drużyn pożarniczych OSP Skawina II. 7 września 2024 r. w Gminie Skawina przeprowadzono manewry gminne z założeniami medycznym (OSP Skawina II), technicznym (MZU Skawina) i gaśniczym (OSP Rzozów).

W czerwcu i wrześniu 2024 r. intensywne deszcze spowodowały lokalne podtopienia w Skawinie i okolicznych sołectwach, skutkując ogłoszeniem pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego. Straże pożarne monitorowały sytuację, wypompowywały wodę, usuwały powalone drzewa i zabezpieczały tereny zalane. Informacje i ostrzeżenia były na bieżąco przekazywane mieszkańcom poprzez różne kanały komunikacji.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina wyznaczył 92 zadania w 9 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r. podjęto się realizacji 77 zadań.

Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Stopień realizacji zadań dla gminy Skawina wynosi 83,69 %.

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 36. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych	% realizacji POŚ
Ochrona klimatu i jakości powietrza	22	20	90,90
Zagrożenia hałasem	9	6	66,67
Pole elektromagnetyczne	3	2	66,67
Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa	20	15	75,00
Zasoby geologiczne	6	5	83,33
Gleby	8	6	75,00
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	4	4	100,00
Zasoby przyrodnicze	14	13	92,85
Zagrożenia poważnymi awariami	6	6	100,00
Razem	92	77	83,69

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 37. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Urząd Gminy	4 041 433,79
	Województwo Małopolskie	589 382,07
	Starostwo Powiatowe	238 257,35
	Budżet Państwa	1 378 410,90
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	127 759,64
	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego	130 244,83
	Regionalny Program Operacyjny	3 004 292,03
	Spółdzielnia Mieszkaniowa	148 000,00
	ELENA	540 355,92
	inne	15 816 985,65
	RAZEM	26 015 122,18
Zagrożenia hałasem	Urząd Gminy	5 858 765,88
	Województwo Małopolskie	2 169 650,00
	Zarząd Dróg Powiatu Krakowskiego	159 000,00
	Budżet Państwa	2 273 777,56
	Krajowy Fundusz Drogowy	2 867 675,95
	inne	52 614 943,64
	RAZEM	65 943 813,03
Pola elektromagnetyczne	-	-
Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa	Urząd Gminy	69 107,57
	Zakład Wodociągów i Kanalizacji	47 861 462,91
	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	1 129 851,99
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3 284 450,83
	inne	1 090 198,38
	RAZEM	53 435 071,68
Zasoby geologiczne	Urząd Gminy	62 041,00
	Geokrak	3 936,00

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe [zł]
	RAZEM	65 977,00
Gleby	Urząd Gminy	65 242,89
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Urząd Gminy	46 780 080,37
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	92 236,36
	inne	25 200,01
	RAZEM	46 897 516,74
Zasoby przyrodnicze	Urząd Gminy	107 246,61
	Starostwo Powiatowe	55 960,00
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	36 510,00
	RAZEM	199 716,61
Zagrożenia poważnymi awariami	Urząd Gminy	42 000,00
	inne	263 245,50
	RAZEM	305 245,50
SUMA		192 862 462,74

źródło: opracowanie własne

*inne – brak możliwości rozdzielenia kosztów na poszczególne jednostki finansujące

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie gminy Skawina zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan w latach 2023-2024.

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Tabela 38. Wskaźniki monitoringu

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
Klimat i powietrze atmosferyczne					
1.	Substancje, których stężenia przekroczyły wartości dopuszczalne – klasyfikacja strefy w której leży gmina [klasa jakości]	Klasa C: PM10 Klasa C1: PM2,5	Klasa C: PM10	Klasa C: PM10	
2.	Częstość przekraczania stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10 [dni]	70	16	18	
3.	Średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 [µg/m ³]	35,73	Obszar wiejski: 19-25; Obszar miejski: 19-28	Obszar wiejski: 21-27; Obszar miejski: 20-28	
4.	Liczba kotłów na paliwo stałe na terenie Gminy niespełniających norm ekoprojektu [szt.]	4569	1979	1934	
5.	Liczba czynnych przyłączy gazowych ogółem [szt.]	7958	8731	8830	
6.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [szt.]	5103	13053	13159	
7.	Liczba budynków w których dokonano inwentaryzacji źródeł ogrzewania i wprowadzono informacje do elektronicznej bazy danych [szt.]	9066	9066	9066	
8.	Poziom OZE w ogóle energii elektrycznej zużywanej przez obiekty użyteczności publicznej [%]	b.d.	50	50	
9.	Liczba zinwentaryzowanych budynków w których jest wymagana wymiana źródła ciepła do końca 2026 roku [%]	b.d.	b.d.	b.d.	-
10.	Łączna moc zainstalowanych OZE w budynkach jednorodzinnych - (fotowoltaika, solary, pompy ciepła, kotły na biomasę) [MW]	4,7	15,69	17,55	
11.	Odsetek energii otrzymywanych z OZE w bilansie energetycznym gminy [%]	5,27	1,44	50	
12.	Poziom zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą w wyniku termomodernizacji narastająco [kWh/m ² /rok]	5483,3	12 435,93	16 935,93	
13.	Liczba osób objętych projektami edukacyjnymi z zakresu ochrony jakości powietrza oraz efektywności energetycznej [szt.]	1440	43 789	42 000	
Klimat akustyczny					
14.	Zakres naruszeń dopuszczalnych wartości poziomów hałasu na terenie gminy wg POŚPH [dB]	LDWN: 15-20 dB LN:10-15 dB	-	-	-

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
15.	Liczba nowych parkingów Park&Ride, liczba miejsc parkingowych na tych parkingach [szt.]	1	Liczba parkingów: 2 Liczba miejsc postojowych: 20	Liczba parkingów: 2 Liczba miejsc postojowych: 40	
16.	Liczba wprowadzonych rozwiązań izolujących źródła hałasu od miejsc zamieszkania [szt.]	0	0	0	-
Poprawa dostępności komunikacyjnej					
17.	Średni czas dojazdu w dni robocze, w godzinach szczytu komunikacyjnego, ze stacji PKP Skawina do stacji Kraków Główny w minutach (koleją) [min]	41	26	26	
18.	Dobowa liczba połączeń Koleją Aglomeracyjną ze stacji PKP Skawina do pierwszej stacji w gminie ościennej [szt.]	5	35	37	
19.	Dobowa liczba połączeń autobusowych z gminami ościennymi [szt.]	50	223	223	
20.	Dobowa liczba połączeń Koleją Aglomeracyjną ze stacji PKP Skawina do stacji kolejowych położonych przy granicach gminy [szt.]	0	35	37	
21.	Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.]	1	4	6	
22.	Gęstość zaludnienia z podziałem na miasto i sołectwa [os/km ²]	Miasto – 1 131 Obszar wiejski – 240	Miasto – 1104 Obszar wiejski 244	Miasto – 1095 Obszar wiejski 244	
23.	Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw zlokalizowanych w sąsiedztwie wysokosprawnych komunikacji publicznej [szt.]	0	25	37	
24.	Udział transportu (wyszczególnić środki transportu) publicznego w podziale zadań przewozowych [%]	Komunikacja kolejowa – 0,09 Komunikacja autobusowa – 15,58	K. kolejowa – 4,3 K. autobusowa – 15,8	K. kolejowa – 4,3 K. autobusowa – 15,8	
25.	Długość infrastruktury pieszo – rowerowej w km [km]	17,6	36,87	37,02	
26.	Gęstość sieci rowerowej na obszarze miasta [km/km ²]	0,61	1,28	1,28	
27.	Gęstość sieci rowerowej na obszarze wiejskim [km/km ²]	0,05	0,13	0,13	
28.	Zapewnienie zgodności dokumentów planistycznych z planem zrównoważonej mobilności miejskiej SUMP [szt.]	0	1	1	

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
29.	Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych [szt.]	0	4	8	
Pola elektromagnetyczne					
30.	Zmierzona wartość PEM na terenie gminy [V/m]	<0,27 V/m (Skawina, ul. Babetty)	b.d.	0,34 (Skawina, Rynek) 1,45 (Skawina, ul. Bukowska)	
31.	Średnia wartość PEM dla terenów wiejskich województwa małopolskiego [V/m]	0,11	b.d.	0,69	
32.	Długość infrastruktury pieszo - rowerowej [km]	17,6	36,87	37,02	
Zasoby i jakość wód					
33.	Jakość wód podziemnych [wg obowiązującej klasyfikacji]	brak punktów pomiarowych w ramach monitoringu krajowego wód podziemnych	b.d.	b.d.	-
34.	Jakość wód powierzchniowych [wg obowiązującej klasyfikacji]	Stan/potencjał ekologiczny: JCWP Wisła od Skawy do Skawinki: zły, JCWP Sosnowianka: umiarkowany, JCWP Skawinka do Głogoczówki: słaby, JCWP Skawinka od Głogoczówki do ujścia: zły, JCWP Cedron: słaby, JCWP Mogiłka (Wierzbanówka): umiarkowany, JCWP Sidzinka: słaby, JCWP Rzepnik: słaby, JCWP Kanał	Stan/potencjał ekologiczny: JCWP Wisła od Skawy do Skawinki: słaby, JCWP Sosnowianka: b.d., JCWP Skawinka do Głogoczówki: umiarkowany, JCWP Skawinka od Głogoczówki do ujścia: zły, JCWP Cedron: umiarkowany, JCWP Wisła od Skawinki do Podłężanki: zły,	Stan/potencjał ekologiczny: JCWP Wisła od Skawy do Skawinki: słaby, JCWP Sosnowianka: b.d., JCWP Skawinka do Głogoczówki: umiarkowany, JCWP Skawinka od Głogoczówki do ujścia: zły, JCWP Cedron: umiarkowany,	

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
		Łęczański: słaby	JCWP Kanał Łęczański: umiarkowany	JCWP Wisła od Skawinki do Podłęzanki: zły, JCWP Kanał Łęczański: umiarkowany	
Gospodarka wodno-ściekowa					
35.	Zwodociągowanie gminy [%]	98,1	99,9	100	
36.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej [km]	270,3	Rozdzielcza: 278,8 km; Magistralna: 11,4 km	Rozdzielcza: 281,6 km; Magistralna: 11,4 km	
37.	Odsetek osób posiadających dostęp do wodociągów gminnych [%]	99,1	96,43	96,68	
38.	Odsetek mieszkańców objętych działaniem kanalizacji sanitarnej [%]	74,4	87,6	88	
39.	Długość sieci kanalizacyjnej [km]	267,5	312,8 km (grawitacja + ciśnieniowa) + 10,3 km ogólnospławna	314,8 km (grawitacja + ciśnieniowa) + 6,8 km ogólnospławna	
40.	Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych [szt.]	5590	7047	7485	
41.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	1472,603	1496	1535	
42.	Odsetek budynków jednorodzinnych posiadających zbiorniki na nieczystości ciekłe [%]	31,7	21,6	19,9	
43.	Liczba opracowań i inwestycji dotyczących wykorzystania komunikacyjnego i rekreacyjnego wód np. żwirownia, Skawinka – rozwój parku miejskiego, ścieżka rowerowa na wałach itp.) [szt.]	5	3	3	
44.	Ilość przedsięwzięć związanych ze zrównoważonym gospodarowaniem wodami opadowymi [szt.]	0	3	3	
45.	Ilość terenów inwestycyjnych narażonych na zalanie w miejscowym planie	7,14	7,14	7,14	

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
	zagospodarowania przestrzennego [ha]				
46.	Odsetek terenów zmeliorowanych na terenach wiejskich [%]	80	b.d.	b.d.	-
47.	Powierzchnia terenów zagrożonych powodzią lub podtopieniem [ha]	1700	1700	1700	
48.	Udział powierzchni nieprzepuszczalnych na terenie miasta [%]	21	21	21	
49.	Udział powierzchni nieprzepuszczalnych na terenach wiejskich w granicach terenów przeznaczonych do zabudowy [%]	16	16	16	
50.	Liczba osób objętych projektami edukacyjnymi z zakresu gospodarki zasobami wód [szt.]	0	924	b.d.	
Zasoby geologiczne					
51.	Zasoby i wydobycie surowców mineralnych na terenie gminy [tys. mg]	wg tabeli nr 24	0	0	-
Gleby					
52.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem [ha]	0,00	0,00	0,00	-
53.	Udział terenów zdewastowanych ekologicznie przekształconych w tereny zielone [%]	0	0	0	-
54.	Udział powierzchni osuwisk zagospodarowanych jako tereny zielone [%]	0	0	0	-
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów					
55.	Masa zebranych odpadów komunalnych (ogółem) [Mg]	15 849,77	16 365,09	16 822,60	
56.	Odpady komunalne odebrane i zebrane w ciągu roku ogółem na 1 mieszkańca [Mg/mieszkańca/rok]	0,409	b.d.	0,35	
57.	Odpady komunalne poddane recyklingowi i odzyskowi razem w odpadach wytworzonych w ciągu roku ogółem [Mg/mieszkańca/rok]	0,102	b.d.	0,19	
58.	Ilość zebranych odpadów niebezpiecznych komunalnych przekazanych do unieszkodliwienia [Mg/rok]	33,085	72,80	105,58	
59.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie [Mg]	2 780,70	5 113,33	6 076,18	
60.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ogólnej masie zebranych odpadów [%]	17,54	31,2	36,1	

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
61.	Powierzchnia terenów, na których zbierane są odpady stanowiące zagrożenie dla środowiska i zdrowia mieszkańców [ha]	9,2	0,3	0,02	
62.	Ilość wyrobów zawierających azbest pozostałych do unieszkodliwienia [Mg, m ²]	122,364 11 124	139,36 12 760	189,71 17 250	
63.	Liczba osób objętych projektami edukacyjnymi z zakresu gospodarki odpadami [szt.]	2 000	13 750	15 508	
Zasoby przyrodnicze					
64.	Powierzchnia prawnie chroniona ogółem (bez obszarów Natura 2000)	24,21	27,57	27,57	
65.	Obszary NATURA 2000	2	2	2	
66.	Parki Krajobrazowe	0,00	0,00	0,00	-
67.	Rezerваты	24,21	26,52	26,52	
68.	Obszary chronionego krajobrazu	0,00	0,00	0,00	-
69.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0,00	0,00	0,00	-
70.	Użytki ekologiczne	0,00	1,05	1,05	
71.	Pomniki przyrody [szt.]	58	57	57	
72.	Odsetek obszarów wyznaczonych do ochrony przyrody i różnorodności biologicznej w ramach programów międzynarodowych, krajowych lub lokalnych (np. Natura 2000 itp.) [%]	0,4	0,4	0,4	
73.	Opracowanie programu ochrony i monitorowania liczebności populacji i siedlisk zwierząt w tym objętych ochroną [szt.]	0	1	0	
74.	Wskaźnik lesistości [%]	10,1	9,8	10,6	
75.	Powierzchnia lasów [ha]	1 003,63	982,21	1054,09	
76.	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]	1 016,04	994,62	1066,50	
Adaptacje do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska					
77.	Liczba poważnych awarii i miejscowych zagrożeń w ciągu roku: - silne wiatry:	51 1	59 1	94 31	

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina
za lata 2023-2024*

Lp.	Wskaźnik	Wartość bazowa 2020	2023	2024	Zmiana wskaźnika*
	- przybory wód: - opady śniegu: - opady deszczu: - chemiczne: - ekologiczne: - infrastruktury komunalnej: - w transporcie drogowym: - w transporcie kolejowym:	0 32 9 0 2 94 1 4	126 25 4 0 1 73 1 5	3 49 5 0 1 86 3 12	
Monitoring i zarządzanie środowiskiem					
78.	Odsetek przedsiębiorstw, z którymi prowadzono aktywny dialog, w których wprowadzono rozwiązania prośrodowiskowe [%]	75	76	65	
79.	Odsetek kontroli przedsiębiorstw przez WIOŚ w Krakowie w których stwierdzono nieprawidłowości [%]	53,6	41,7	29,7	
80.	Odsetek decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w których wprowadzono monitoring lub analizę porealizacyjną określającą realne oddziaływanie na środowisko przedsięwzięcia [szt.]	0	Wydanych 11 decyzji, w tym 1 analiza porealizacyjna i 2 monitoringi (27,3%)	Wydanych 14 decyzji, w tym 2 analizy porealizacyjne i 1 monitoring (21,4%)	
81.	Nakłady na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska ogółem [zł]	29 677 814,83	192 862 462,74		
82.	Ilość odpadów zgromadzonych nielegalnie, stwierdzonych wskutek kontroli przedsiębiorstw przez WIOŚ w Krakowie [Mg]	12 000	b.d.	b.d.	-

źródło: GUS, GIOŚ, Urząd Gminy, PIG-PIB, WIOŚ, PSG

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,

kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

6. Podsumowanie lat 2023-2024

Analizie poddano 92 zadania w 9 obszarach obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 77 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie 83,69%, co jest dobrym wynikiem.

Zadaniami niezrealizowanymi były:

- Nałożenie, w uzasadnionych przypadkach, obowiązku przeprowadzenia przeglądów ekologicznych instalacji,
- Realizacja zadań z obowiązujących Planu Gospodarki Niskoemisyjnej zgodnie z treścią PGN dla Gminy Skawina,
- Przestrzeganie zasad strefowania w planowaniu przestrzennym m.in. lokalizowania w sąsiedztwie przedsięwzięć o zbliżonej uciążliwości hałasu,
- Wprowadzanie stref wolnych od ruchu samochodowego,
- Uwzględnianie w opracowaniach ekofizjograficznych informacji o stanie zagrożenia hałasem w środowisku,
- Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie promieniowania elektromagnetycznego,
- Budowa zespołu suchych polderów sterowanych na obszarach rolniczych, miejscowa renaturyzacja doliny Wisły. Przygotowanie inwestycji w zakresie koncepcji szczegółowej, studium wykonalności, OOS, dokumentacja techniczna wraz z decyzjami, uzgodnień,
- Budowa regionalnego systemu prognozowania powodzi wraz z wdrożeniem algorytmów optymalizacji sterowania zbiornikami i polderami,
- System prognozowania podtopień i zarządzania retencją kanałową w Krakowie – Etap I system monitoringu, prognozowania i ostrzegania,
- Opracowania analityczne i koncepcyjne mające na celu przygotowanie rozwiązań i działań do aktualizacji PZRP obejmujące analizę przesiedleń w zlewni Wisły krakowskiej,
- Renaturyzacja doliny Cedronu oraz Skawinki w tym przywrócenie drożności korytarza ekologicznego tych strumieni/ rzek a przez to zwiększenie ich możliwości retencyjnych w terenie zalewowym,
- Wydawanie decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania gruntów na cele rolnicze i inne, określających stopień ograniczenia lub utraty wartości użytkowej gruntów, zdewastowanych lub zdegradowanych przez nie ustalone osoby lub w wyniku klęsk żywiołowych,
- Zalesianie terenów o dużym nachyleniu, zagrożonych erozją wodną, nieprzydatnych dla gospodarki rolnej,
- Rekultywacja terenów, na których występuje zanieczyszczenie gleb, ziemi lub niekorzystne przekształcenie terenu, w tym poprzemysłowych i starych składowisk,
- Zalesianie gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej oraz nieużytków i terenów zdegradowanych i przekształconych gatunkami rodzimymi.

Sporo zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024 wyniosły prawie 193 mln zł.

Skrócona analiza poszczególnych obszarów interwencji została przedstawiona poniżej:

1) Ochrona klimatu i jakości powietrza.

W latach 2023-2024 na ww. obszar przeznaczono ponad 26 mln zł. Gmina Skawina aktywnie realizowała zadania wynikające z Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego oraz lokalnych strategii ekologicznych. Prowadzono monitoring jakości powietrza, w tym stacje pomiarowe PM10 i PM2,5, oraz kontrolowano przestrzeganie przepisów ochrony środowiska przez lokalne przedsiębiorstwa. W gminie nie odnotowano przekroczeń średniorocznych stężeń substancji zanieczyszczających, choć w strefie małopolskiej wystąpiły lokalne przekroczenia pyłu PM10, benzo(a)pirenu i ozonu. Realizowano liczne projekty wspierające transformację energetyczną i poprawę jakości powietrza, m.in. poprzez zatrudnienie ekodoradców, prowadzenie punktów informacyjnych, doradztwo dla mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji budynków oraz edukacji ekologicznej. W ramach działań lokalnych wymieniono stare piece i kotły na niskoemisyjne, wysokosprawne źródła ciepła, montowano pompy ciepła oraz instalacje fotowoltaiczne, a także realizowano programy termomodernizacji budynków. Gmina wspierała rozwój odnawialnych źródeł energii, w tym instalacje fotowoltaiczne, magazyny energii oraz tworzenie społeczności energetycznych. Ponadto prowadzono akcje edukacyjne i promocyjne dotyczące ochrony powietrza, oszczędności energii, wykorzystania OZE i likwidacji niskiej emisji. Równocześnie podejmowano działania w zakresie poprawy infrastruktury drogowej i pieszo-rowerowej, modernizacji dróg i organizacji ruchu, a także rozwijano komunikację ekologiczną poprzez wprowadzanie pojazdów hybrydowych i niskoemisyjnych. W efekcie prowadzonych działań Gmina Skawina osiągnęła znaczną poprawę jakości powietrza, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz postęp w transformacji energetycznej i modernizacji infrastruktury, co zostało docenione w regionalnych rankingach ekologicznych.

2) Zagrożenia hałasem

Na omawiany obszar interwencji wydatkowano największe środki finansowe – prawie 66 mln zł. W raportowanym okresie Gmina Skawina oraz Zarząd Dróg Powiatu i Województwa realizowali szereg inwestycji drogowych, obejmujących rozbudowę, przebudowę oraz remonty dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich. Prace obejmowały m.in. budowę chodników, zatok autobusowych, miejsc postojowych, infrastruktury towarzyszącej, remonty nawierzchni oraz stabilizację osuwisk. Dodatkowo realizowano inwestycje związane z rozwojem zintegrowanego transportu, w tym przebudowę skrzyżowań i budowę dróg w rejonach kolejowych. W zakresie infrastruktury rowerowej zrealizowano budowę ścieżek pieszo-rowerowych oraz parkingów typu P&R, m.in. w Radziszowie i przy ul. Piłsudskiego w Skawinie. Działania planistyczne obejmowały wprowadzanie zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska. W raportowanym okresie nie wprowadzano stref wolnych od ruchu samochodowego ani nie prowadzono strefowania pod kątem hałasu komunikacyjnego w planach przestrzennych. W zakresie monitoringu hałasu prowadzono pomiary kolejowe w jednym punkcie w Woli Radziszowskiej, a dane dotyczące hałasu przemysłowego były pozyskiwane od podmiotów zewnętrznych. Zarządcy dróg prowadzili działania w zakresie ochrony przed hałasem, w tym utrzymanie ekranów akustycznych wzdłuż drogi krajowej nr 44.

3) Pole elektromagnetyczne

Działania w obszarze pola elektromagnetycznego nie miały charakteru inwestycyjnego, dlatego nie wiązały się z ponoszeniem nakładów finansowych. Na terenie miasta Skawina prowadzono monitoring poziomu pól elektromagnetycznych w stałej sieci pomiarowej, obejmującej dwa punkty: Rynek oraz ul. Bukowską. Badania przeprowadzano w cyklu dwuletnim, a ostatnie pomiary wykonano w 2024 roku. Wyniki wskazały, że poziomy PEM na obu punktach nie przekroczył dopuszczalnych wartości określonych przepisami, co oznacza, że stwierdzono zgodność z obowiązującymi normami. Gmina uwzględniała zapisy dotyczące ochrony przed promieniowaniem przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dostosowując je do aktualnych potrzeb i wymogów. W okresie objętym raportem nie prowadzono kontroli ze strony Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, gdyż nie wystąpiła potrzeba podejmowania działań interwencyjnych w tym zakresie.

4) Gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa

Na omawiany obszar interwencji przeznaczono ponad 53 mln zł. Monitorowano jakość wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki badań wskazywały na zły stan większości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy, z wyjątkiem niektórych naturalnych odcinków o umiarkowanym stanie ekologicznym. Kontynuowano utrzymanie i rozbudowę systemów zaopatrzenia w wodę, w tym optymalizację zużycia wody oraz modernizację stacji uzdatniania. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej obejmowała m.in. miejscowości Ochodza, Wielkie Drogi, Jaśkowice, Krzęcin, Jurczyce oraz wybrane ulice w Skawinie. Działania obejmowały również ograniczenie ładunków zanieczyszczeń ze ścieków przemysłowych oraz budowę szczelnych zbiorników na gnojowicę i płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych, co przyczyniało się do ochrony wód przed zanieczyszczeniem. Gmina wspierała rolników w zakresie wdrażania dobrych praktyk rolniczych oraz realizowała innowacyjne rozwiązania infrastruktury błękitno-zielonej, przywracając naturalne obszary retencyjne. Prowadzono również zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną, w tym modernizację pompowni w Kopance. Rozbudowa i przebudowa wałów przeciwpowodziowych oraz budowa zbiorników retencyjnych i bulwarów w zlewniach rzek Skawinki, Gościbia, Jastrząbka, Głogoczówka, Cedron i Rzepnik zwiększała retencyjność zlewni i efektywność ochrony przed powodzią. Regularnie prowadzone były prace utrzymaniowe, takie jak koszenie wałów, naprawa przepustów i udrożnianie cieków wodnych.

5) Zasoby geologiczne

W latach 2023-2024 na ww. obszar przeznaczono 66 tys. zł. W Gminie Skawina prowadzono systematyczne gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych, obejmujących budowę geologiczną, złoża kopalin, warunki hydrogeologiczne oraz procesy geodynamiczne. Informacje te były wykorzystywane przy opracowywaniu dokumentów planistycznych, w tym planów zagospodarowania przestrzennego, z uwzględnieniem zapisów uniemożliwiających trwałą inwestycję na obszarach złóż. W zakresie ochrony terenów zdegradowanych realizowano rekultywację poeksploatacyjną w odpowiedzi na zgłoszone potrzeby. Ponadto prowadzono identyfikację osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi, a wybrane obszary osuwiskowe były zabezpieczane i monitorowane w celu minimalizacji ryzyka dla infrastruktury i mieszkańców. Monitoring obejmował liczne osuwiska na terenie gminy, zarówno aktywne, jak i potencjalnie zagrożone, co pozwalało na bieżące reagowanie i planowanie działań ochronnych.

6) Gleby

Na omawiany obszar interwencji przeznaczono 65 tys. zł. Prowadzono działania wspierające rolnictwo przyjazne środowisku, w tym wdrażanie programów i technologii zgodnych z zasadami Dobrej Praktyki Rolniczej. Rolnikom organizowano szkolenia dotyczące odnawialnych źródeł energii, ograniczenia emisji amoniaku, racjonalnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin, a także metod poprawiających żyzność gleby i ochronę bioróżnorodności w agrocenozach. W zakresie kształtowania ekosystemów rolnych realizowano programy rolno-środowiskowe i ekoschematy, w tym wprowadzanie międzyplonów oraz wsiewek śródplonowych, mające na celu utrzymanie pokrywy roślinnej oraz ograniczenie erozji wodnej i wietrznej gleby. Rolnikom udzielano także bieżących porad i informacji w zakresie praktyk proekologicznych. Na terenie gminy prowadzono monitoring potencjalnych historycznych zanieczyszczeń gleby i ziemi, a także rekultywację działek gminnych stanowiących odłogi.

7) Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Koszty poniesione na omawiany obszar wyniosły ponad 46,8 mln zł. W Gminie Skawina prowadzono kompleksową gospodarkę odpadami komunalnymi, obejmującą selektywną zbiórkę surowców wtórnych i odpadów biodegradowalnych, odbiór odpadów zmieszanych, a także rozwój PSZOK. Wzrósł udział mieszkańców kompostujących bioodpady, a poziom recyklingu i ponownego użycia odpadów systematycznie się zwiększał. Równolegle prowadzono szerokie działania edukacyjno-informacyjne wśród mieszkańców, w tym w placówkach oświatowych, obejmujące warsztaty ekologiczne, projekty edukacyjne, zbiórki makulatury, elektrośmieci i nakrętek, a także zajęcia promujące ograniczenie odpadów jednorazowych i kompostowanie bioodpadów. W ramach gospodarki odpadami prowadzono również zbiórkę i zagospodarowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych, usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy oraz likwidację dzikich wysypisk odpadów niebezpiecznych i łatwopalnych, co przyczyniło się do poprawy stanu środowiska i estetyki przestrzeni publicznej.

8) Zasoby przyrodnicze

Ww. obszar został sfinansowany środkami w wysokości ponad 199,5 tys. zł. Na terenie Gminy Skawina prowadzone były działania mające na celu ochronę i zachowanie różnorodności przyrodniczej oraz promocję turystyki i edukacji ekologicznej. Nadleśnictwo Myślenice systematycznie dbało o korytarze ekologiczne, utrzymując i pielęgnując tereny leśne, odtwarzając siedliska przyjazne dla zwierząt oraz uzupełniając przerwane ciągi zieleni, jednocześnie monitorując stan lasów i terenów przyległych. W tym czasie prowadzono także ochronę zasobów przyrodniczych w kompleksach leśnych, łąkowych i podmokłych, w tym prace pielęgnacyjne na pomnikach przyrody, a zagrożenie ze strony barszczu Sosnowskiego likwidowano w razie potrzeby. Rada Miejska w Skawinie utworzyła użytek ekologiczny „Zimowit na Rzepniku”, co stanowiło istotny krok w prawnej ochronie lokalnych obszarów przyrodniczo cennych. Równocześnie prowadzono działania edukacyjne i promujące ochronę przyrody, m.in. warsztaty dla dzieci, konkursy na najpiękniejsze ogródki i spacerory ornitologiczne, które zwiększały świadomość mieszkańców na temat znaczenia ochrony środowiska i różnorodności biologicznej. Przygotowano dokumentację geodezyjną obszaru Potok Cedron, przewidzianego do utworzenia użytku ekologicznego. Gmina zakupiła także sadzonki rodzimych gatunków drzew w celu przebudowy drzewostanu i renaturalizacji wybranych obszarów leśnych. Ponadto prowadzono stały nadzór nad

gospodarką leśną w lasach prywatnych, w tym sporządzono inwentaryzację stanu lasów na okres 2024–2033.

9) Zagrożenia poważnymi awariami

Na omawiany obszar interwencji przeznaczono ponad 305 tys. zł. W gminie Skawina nie odnotowano poważnych awarii przemysłowych, a działania prewencyjne obejmowały ćwiczenia ratownicze, ewakuacje, treningi systemu alarmowania oraz szkolenia dla pracowników odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe. Rozbudowano infrastrukturę kryzysową i flotę OSP, zapewniając ciągłość systemów alarmowania oraz gotowość ratowniczą. Mieszkańcy byli informowani o zagrożeniach poprzez edukację, gry terenowe i komunikaty. Straże pożarne skutecznie reagowały również podczas lokalnych podtopień i alarmów przeciwpowodziowych.

Gmina realizuje najważniejsze i najpilniejsze inwestycje dla jakości środowiska i zdrowia mieszkańców z punktu widzenia potrzeb jednostek samorządu terytorialnego.

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak: Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Krajowy Fundusz Drogowy, ELENA oraz Regionalny Program Operacyjny.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie gminy wskazuje m.in. na wzrost:

- liczby przyłączy gazowych i liczby odbiorców ogrzewających mieszkania gazem,
- mocy zainstalowanych źródeł OZE w budynkach jednorodzinnych,
- poziomu energii uzyskiwanej z OZE w bilansie energetycznym gminy,
- długości i gęstości infrastruktury pieszo-rowerowej,
- liczby zintegrowanych węzłów przesiadkowych,
- liczby stacji ładowania pojazdów elektrycznych,
- zwodociągowania gminy i długości sieci wodociągowej,
- długości sieci kanalizacyjnej i liczby przyłączy kanalizacyjnych,
- liczby zebranych odpadów selektywnie oraz edukacji ekologicznej,
- powierzchni lasów i gruntów leśnych,
- liczby poważnych awarii związanych z silnymi wiatrami i opadami śniegu.

Natomiast zmalało m.in.:

- liczba kotłów na paliwo stałe niespełniających norm ekoprojektu,
- czas dojazdu koleją do Krakowa,
- liczba osób ogrzewających mieszkania innymi niż gaz źródłami energii,
- liczba osób posiadających zbiorniki na nieczystości ciekłe,
- liczba nielegalnie zgromadzonych odpadów,
- wskaźnik odpadów komunalnych odebranych na mieszkańca w ciągu roku.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikające z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skawina za lata 2023-2024 ocenia się pozytywnie.

Spis tabel

Tabela 1. Dane demograficzne	11
Tabela 2. Liczba ludności Gminy Skawina w latach 2015-2024	12
Tabela 3. Bezrobocie na terenie gminy Skawina	13
Tabela 4. Energia elektryczna na terenie gminy Skawina	13
Tabela 5. System gazowniczy na terenie gminy Skawina	14
Tabela 6. Podstawowe dane techniczne dotyczące sieci ciepłowniczej na terenie gminy Skawina	15
Tabela 7. Parametry sieci wod-kan na terenie gminy Skawina.....	16
Tabela 8. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze gminy Skawina	21
Tabela 9. Charakterystyka JCWPd	24
Tabela 10. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie gminy Skawina.....	26
Tabela 11. Struktura gruntów leśnych, lasów i terenów zieleni na obszarze gminy Skawina	27
Tabela 12. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie gminy Skawina.....	31
Tabela 13. Struktura użytkowania powierzchni ziemi na terenie gminy Skawina (stan na 01.01.2025 r.)	33
Tabela 14. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	35
Tabela 15. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2023-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia	40
Tabela 16. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.....	40
Tabela 17. Wartości stężeń średniorocznych na terenie gminy Skawina	41
Tabela 18. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych, w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze” w latach 2023-2024.....	44
Tabela 19. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia hałasem	53
Tabela 20. Modernizacja nawierzchni dróg. Usprawnianie organizacji ruchu drogowego	56
Tabela 21. Ekrany akustyczne na terenie gminy Skawina	58
Tabela 22. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji pola elektromagnetyczne	60
Tabela 23. Wyniki PEM na terenie gminy Skawina w 2024 r.	60
Tabela 24. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami. Gospodarka wodno-ściekowa	62
Tabela 25. Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Skawina.....	65
Tabela 26. Program realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego z gospodarką wodną realizowane w latach 2023-2024	68
Tabela 27. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne	71
Tabela 28. Osuwiska monitorowane na terenie gminy Skawina w 2023 r.	73
Tabela 29. Osuwiska monitorowane na terenie gminy Skawina w 2024 r.	74
Tabela 30. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby	76
Tabela 31. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	79
Tabela 32. Wyroby zawierające azbest na terenie gminy Skawina [kg]	83
Tabela 33. Dzikie wysypiska na terenie gminy Skawina	83
Tabela 34. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze	83
Tabela 35. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami	89
Tabela 36. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	93
Tabela 37. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2023-2024	94
Tabela 38. Wskaźniki monitoringu	96

Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Skawina w podziale na obręby ewidencyjne	7
Rysunek 2. Położenie gminy Skawina na tle powiatu krakowskiego	7
Rysunek 3. Położenie gminy Skawina na tle powiatu krakowskiego oraz województwa małopolskiego	8
Rysunek 4. Położenie gminy Skawina na tle mezoregionów	9
Rysunek 5. Układ głównych dróg na terenie gminy Skawina	10
Rysunek 6. Linie kolejowe na terenie gminy Skawina	11
Rysunek 7. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem	12
Rysunek 8. Linie elektroenergetyczne przebiegające przez gminę Skawina	14
Rysunek 9. Mapa sieci ciepłowniczych na terenie gminy Skawina	16
Rysunek 10. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Skawina	18
Rysunek 11. Średnia temperatura powietrza mierzona w latach 1979-2024 na terenie gminy Skawina	18
Rysunek 12. Róża wiatrów Gminy Skawina	19
Rysunek 13. Lokalizacja rzek i wód na terenie gminy Skawina	21
Rysunek 14. Gmina Skawina na tle JCWP oraz zlewni JCWP	22
Rysunek 15. Gmina Skawina na tle zlewni JCWPd	26
Rysunek 16. Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy Skawina	27
Rysunek 17. Lasy na terenie gminy Skawina	28
Rysunek 18. Złoża surowców zlokalizowanych na terenie gminy Skawina	30
Rysunek 19. Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie małopolskim, wykorzystanych w ocenie za rok 2024	40
Rysunek 20. Stacja pomiarowa GIOŚ na terenie gminy Skawina	43
Rysunek 21. Stacje pomiarowe airy na terenie gminy Skawina	43
Rysunek 22. Lokalizacja punktów pomiarowych PEM w województwie małopolskim w 2024 r.	61
Rysunek 23. Osuwiska na terenie gminy Skawina	73

Skawina

Miasto i Gmina

